47

A NAGY-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1888. ÉV ÁPRILIS HÓ 5-IK NAPJÁN

NAGYSZALONTÀN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA

BALOG AMBRUS

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1888. — 524.

A NAGY-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1888. ÉV ÁPRILIS HÓ 5-IK NAPJÁN

NAGYSZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA

BALOG AMBRUS

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1888. — 524.

A nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye 1888. évi április hó 5-ik napján Nagy-Szalontán tartott közgyülésének jegyzőkönyve.

Szél Kálmán esperes és Ercsei Sándor helyettesitett egyházmegyei gondnok elnöklete alatt jelen voltak :

Lelkészi tanácsbirák:

Böszörményi Károly,
Nagy Péter,
Balog Ambrus,
Márk Ferencz.

Világi tanácsbirák :

Sántha István,
Dr. Balogh Elek,
Fábián László.

Jegyzők : Balog Ambrus, Nagy Imre lelkészi, — Sántha István, Borbély László világi részről.

Lelkészek : Nagy Dániel komádii, Böszörményi Lajos kötegyáni, Szűcs József f.-gyarmathi, Bernáth Lajos tenkei, Sipos Imre belényesi, Csiha Márton k.-apátii, Bethlendi Sándor tamásdai, Bagdi János anti, Ónodi Sándor m.-gyáni, Bögös Lajos erdő-gyaraki, Kis György szakáli lelkészek.

Tanitótestület képviselője: Szabó József.

Egyházak képviselői : Bajó János, Szathmári Zsigmond N.-Szalontáról; Sárközi Ferencz Sarkadról; Balogh Mihály Szakálról; Szőke János Okányból; ifj. Tóth Sándor Ugráról; Szűcs Mihály Komádiból; Telegdi József Tamásdáról; Faragó Sándor N.-Harsányból; Varga Ferencz Erdő-Gyarakról; Dézsi Ferencz Köte-Gyánból; cs. Forrás Ferencz Mező-Gyánból; Hajdu József Vadászról.

Elnöklő esperes — buzgó imájának elhangzása után — szivélyes szavakkal, melegen üdvözölvén a lelkészi és világi tanácsbirákat, a lelkészeket, az egyházak és tanitótestület képviselőit, átalában a közgyűlés minden alkotó tagjait, kik mindnyájan szives készséggel jelentek meg, hogy egyházmegyénk közügyeinek elintézésében részt vegyenek, hogy az egyházi és vallásos élet fejlődését előmozditsák, virágzásra jutni segitsék, növekedésében épitsék . . . a szivélyes üdvözlés viszonzásaképen felhangzó „éljenek“ után : a közgyűlést megnyitottnak nyilvánitja.

1. Az egyházak és tanitótestület képviselői :
a fent kitett sorrendben, megbizó leveleik alapján, igazoltatnak.

2. Elnöklő esperes köztudomásra hozza, hogy szeretve tisztelt egyházmegyei gondnokunk, Tisza Kálmán, kormányelnöki nagyfontosságu teendői miatt, — a mint táviratában ő maga kifejezi „minden igyekezete és maig fentartott reménye daczára jelen nem lehet;“ — Tisza István, Benedek László, Ferenczi Gedeon tanácsbirák részint betegség, részint másnemü körülményeik miatt meg nem jelenhetvén, azt jelentették, s elmaradásukat igazoltatni kérik.

Mély sajnálattal tudomásul vétetik.

Helyettes elnöktársul Ercsei Sándor, mint hivatalára nézve legidősebb tanácsbiró felkéretik.

3. Olvastatott a szavazatbontó bizottság 1887. május hó 17-én Nagy-Szalontán kelt következő jegyzőkönyve :

Jegyzőkönyv

felvétetett Nagy-Szalontán 1887. május 17-ikén, az egyházmegyei világi tanácsbiróságra bejött szavazatok felbontása alkalmával

Jelen voltak : Szél Kálmán, Ercsei Sándor, Sántha István.

I.

Esperes előterjeszti, hogy az egyházmegye 6. 1887. számu határozata alapján felhivta a presbyteriumokat, hogy az üresedésben levő egyházmegyei világi tanácsbiróságra szabályszerüen kiállitott szavazataikat f. évi május 15-ig hozzá terjesszék be. A mai napig hozzá 37 egyházból küldetett be szavazat, melyeket is bemutatván, azok fölbontása alkalmával kiderült, hogy a 37 egyházból beküldött szavazat mind szabályszerüen van kiállitva és igy jogérvényes; mennyiben pedig Szalontát 2 szavazat illeti, a 37 egyházból 38 jogérvényes szavazat küldetett be; — melyek is következőleg oszlottak szét :

Fábián László aradmegyei főispán nyert	34	szavazatot
id. Bölöny Sándor	„	1	„
Bölöny György	„	1	„
Bölöny József	„	1	„
Szikszay Lajos	„	1	„
Összesen :	38	szavazat.

Miért is Fábián László, mint általános többséget nyert, egyházmegyei világi tanácsbiróul jelentetett ki.

Szavazatot nem küldöttek be : B.-Böszörmény, Gyanta, S.-Keresztur, Okány, F.-Tóth, Zsadány presbyteriumai.

II.

A beérkezett szavazatok az összeszámlálás után megsemmisittettek.“

Örvendetes tudomásul vétetik.

Fábián László a tanácsbirói esküt letevén, esperes ur szivélyes üdvözlése után, tanácsbirói tisztének hüséges teljesitését igérő beszédével közgyülésünk minden egyes tagjának osztatlan tetszését, rokonszenvét megnyervén: tanácsbirói székét lelkes éljenzések között elfoglalja.

A szavazataikat beküldeni elmulasztott egyházak presbyteriumai, jövőben törvényadta jogaik gyakorlására figyelmeztetnek.

4. A tárgysorozat felolvastatván:
helybenhagyatik és tanácskozási sorrendül elfogadtatik.

5. Olvastatott esperesnek a skontro ügyekről szóló következő jelentése:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

A skontró ügyekről a következőkben van szerencsém jelentésemet beterjeszteni.

1. B.-zerindi lelkész Szőcs Imre az egyháztól felkölcsönzött 52 frt 25 krt, a 12 – 1887. sz. e. m. végzés értelmében visszafizette s ezen összeg 4 frt 87 kr. kamatjával együtt, 57 frt 12 krban, a n.-szalontai takarékpénztárba helyeztetett el, a b.-zerindi egyház betétéhez 1887. junius 24-ikén.

2. A m.-gyoroki egyház ujonnan épült iskoláját, a hatóságilag megerősitett tervrajz alapján Halmay Andor aradi épitész-mérnök szakértő megvizsgálta, átvette s ezen iskolaépület, az $188^{7}/_{8}$. iskolai év kezdetén, közhasználatnak átadatott.

3. A sonkolyosi egyház, a 89—1885. számu egyházmegyei, — illetőleg 172—1885. számu egyházkerületi végzés alapján, a magyar kir. állammal kötött szerződés folytán uj iskolaépületet állitott 900 frt költséggel, melyből 800 frtot, mint évenkénti 80 frt haszonbérnek 10 évi előlegét a magyar államtól nyert, — 80 frtot pedig, felhatalmazásom folytán, az egyházmegyei gyámintézettől vett kölcsön, — a többit maga az egyház fedezte s e mellett az épités körüli közmunkát az egyház tagjai buzgóságból végezték. A terméskő alapon, vályog fallal épitett, zsindelylyel fedett iskolaépületben 2 szoba, egy tanterem és egy konyha van; az épület, a hatóságilag megállapitott tervrajznak teljesen megfelelő, mint ezt a hatósági átvételt eszközlő Benedek László egyházmegyei tanácsbiró és Sipos Imre lelkész urak által hozzám beterjesztett jelentés igazolja. Az uj iskolaépület az $188^{7}/_{8}$. iskolai év kezdetével rendeltetésének átadatott. Fogadja az iskolaépités körül kiváló buzgalmat és dicséretes tevékenységet kifejtett Barna Zsigmond sonkolyosi lelkész, az egyházmegye nevében kifejezett köszönetemet.

4. Szintyén, a József főherczeg Ő felsége által adományozott telken és anyagokból, valamint az e czélra adományozott segélyből épitett iskola, mely 2 szobából, egy 14□° területü tanteremből, konyha- és kamarából áll, a mult év őszén elkészült s Pató Károly és Balogh István urakból álló küldöttség által, mint a megállapitott tervvel egyező s czélszerü épület, 1887.

november 17-ikén át is vétetett; — csupán az épület lepadlásolása és a tanterem belső felszerelése hiányzik.“

Helyeslő tudomásul vétetik.

6. Olvastatott a következő esperesi jelentés az elnökileg elintézett ügyekről:

„Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Az egyházmegye utóbbi közgyűlése óta elnökileg elintézett közérdekü ügyekről, a következőkben van szerencsém beterjeszteni jelentésemet.

1. 1887. márczius 26. Szondy Béla segédlelkészt 168. szám alatt felhatalmaztam Sarkadon a lelkészi szolgálatok teljesitésére.

2. 1887. április 2. Szabó József segédlelkészt felhatalmaztam Ugrán, egy évi tartamra, a leánytanitóság vitelére s egyszersmind a lelkészi szolgálatokban való segédkedésre, — 178. szám alatt.

3. 1887. április 15. k.-gyáni leánytanitóul elválasztott Kis Istvánt, — oklevele alapján, megerősitettem ezen tanitóságban, 197. szám alatt.

4. 1887. április 22. Tóth Imre 4-ed éves képezdészt, mint kisegitő leánytanitót, ideiglenesen, 209. szám alatt megerősitettem a n.-zerindi leánytanitóságban.

5. 1887. április 22. Kovács Endrét, oklevele alapján, 210. szám alatt megerősitettem a f.-gyarmati leánytanitóságban.

6. 1887. április 26. Sághi Péter okleveles tanitót megerősitettem 214. szám alatt nyégerfalvai előkönyörgő-tanitóságban.

7. 1887. április 26. Boros Gábor segédlelkészt felhatalmaztam 215. szám alatt Anton a lelkészi szolgálatok teljesitésére.

8. 1887. május 27. Csák József M.-Gyorokra törvényesen elválasztott lelkészt 267. szám alatt fölhatalmaztam lelkészi állomásának elfoglalására.

9. 1887. junius 5. Kálmán Béla segédlelkészt, káplán-tanitói minőségben ideiglenesen kibocsátottam, 282. szám alatt a cserméi leányegyházba.

10. 1887. junius 30. n.-zerindi leánytanitóul elválasztott Lehóczki Józsefet oklevele alapján, 305. szám alatt megerősitettem jelen állomásában.

11. 1887. augusztus 19. Jóváhagytam a tenkei presbyterium azon intézkedését, melyszerint az $188^{7}/_{8}$-dik iskolai évre, egyelőre bérházban állit föl egy vegyes iskolát s annak tanitójául a lelkész által adott teljes ellátáson kivül 200 frt dijazás mellett Kálmán Béla segédlelkészt alkalmaztam, — felhatalmazván őt Tenkén a segédlelkészi szolgálatok teljesitésére is, 396. szám alatt.

12. 1887. augusztus 26. B.-sebesi tanitóul megválasztott Székely Dezsőt, oklevele alapján, 400. szám alatt megerősitettem állomásán.

13. 1887. augusztus 26. Vadas Gyula segédlelkészt felhatalmaztam a cserméi káplán-tanitóság elfoglalására, 401. szám alatt.

14. 1887. augusztus 27. n.-szalontai leánytanitóul elválasztott Sütő Antalt, 402. szám alatt oklevele alapján megerősitettem állásában.

15. 1887. augusztus 27. Jóváhagytam az árpádi presbyterium azon intézkedését, hogy az $188^{7}/_{8}$-dik tanévben, leánytanitóul Bay József segédlelkészt alkalmazzák s 404. szám alatt felhatalmaztam őt ezen állomás elfoglalására.

16. 1887. szeptember 13. Gyantai fitanitóul megválasztott Keresztesi Andrást s ugyanoda leánytanitóul elválasztott Máté Albert okleveles tanitót, 426. szám alatt ideiglenesen megerősitettem állomásukon, azon kijelentéssel, hogy ha Keresztesi András a folyó tanévben oklevelet nem szerez, állomásán tovább nem maradhat.

17. 1887. szeptember 19. Tamásdai tanitóul elválasztott Bús Istvánt, oklevele alapján, megerősitettem 436. szám alatt állomásán.

18. 1887. szeptember 21. Bene Ferenczet a k.-gyáni segédtanitóságban 443. szám alatt ideiglenesen megerősitettem.

19. 1887. október 2. B-böszörményi fitanitóul megválasztott Czira Istvánt 445. szám alatt megerősitettem állomásán.

20. 1887. október 17. Jóváhagytam a sonkolyosi presbyterium azon intézkedését, hogy 80 frt kölcsönt vegyen föl a folyamatban levő iskolaépités fedezetlen költségeire, 460. szám alatt.

21. 1887. október 19. Szakáli lelkésztanitóul elválasztott Kiss Györgyöt 465. szám alatt felhatalmaztam állomásának elfoglalására.

22. 1887. október 23. A kis-peregi ev. ref. egyház 100 éves fennállása örömünnepén az egyházmegye képviseletében megjelentem, s azt hálaadó imával megnyitottam.

23. 1887. október 29. Szentleányfalvai tanitóul megválasztott Dabizs Ferenczet, ezen iskolai évre 480. szám alatt állomásán megerősitettem.

24. 1887. november 5. A sarkadi egyházban ujonan szervezett tanitói állomásra elválasztott Schrötter Dánielt, kibocsátványa alapján, 486. szám alatt ezen tanévre megerősitettem, azon kijelentéssel, hogy ha ezen tanév folyamán oklevelet nem szerez, állomásán tovább nem maradhat.

25. 1887. deczember 1. Bod Ferencz segédlelkészt felhatalmaztam, 518. szám alatt Erdőhegyen a lelkészi szolgálatok teljesitésére.

26. 1888. január 7. Gyantai leánytanitóul alkalmazott Pap Gábort, 9. szám alatt ideiglenesen megerősitettem állomásán.“

Jóváhagyó tudomásul vétetik.

7. Olvastatott a következő esperesi jelentés az egyházmegye szellemi és anyagi állapotáról:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlés!

Egyházmegyénknek az 1887-dik évi szellemi és anyagi állapotát föltüntető jelentésemet, a hozzám beérkezett adatok alapján, a következőkben van szerencsém beterjeszteni.

I. Vallás-erkölcsi állapot.

A közönséges istenitisztelet gyakorlásában, ünnep- és vasárnapok délelőttjén, általában dicséretes buzgólkodás észlelhető Ez a buzgóság lankad a délutáni, még inkább a köznapi istenitiszteletek alkalmával, de viszont örvendetes emelkedést és igazi érdeklődést mutat a biblia-magyarázatok alkalmával. Vasárnap délután egyházmegyénk 29 egyházában káté-magyarázat, 4-ben bibliamagyarázat, 8-ban felváltva e kettő, 2-ben egyszerü könyörgés tartatik. Köznap reggelenként mindennap 23 egyházban, csak bünbánati héten 6-ban, 10 egyházban hetenként kétszer tartatik istenitisztelet, 4-ben egyszersem. Köznap délután naponkint 7 egyházban tartatik istenitisztelet, 36-ban nem. Köznapokon bibliamagyarázat tartatott 24 egyházban, 19-ben nem. Urvacsoráztak 26 egyházban, hol ez nyilván tartatott 27,981-en. Viszonyitva ezen adatokat a mult esztendeihez, haladás tapasztalható annyiban, hogy 3-mal több helyen tartatott vasárnap délután kátémagyarázat, 2-vel több helyen köznap reggelenként istenitisztelet és 7-tel több helyen biblia-magyarázat, mint tavaly, mely örvendetes előhaladásért fogadják lelkésztársaim az egyházmegye nevében kifejezett köszönetemet.

A közönséges istenitiszteletek gyakorlásában észlelhető buzgólkodás daczára, az erkölcsi életben a meglazulás a könnyelmüség, a mai kor levegőjébe beoltott nagyzás és ennek szomoru következményei kórtünetekként jelentkeznek. Különben az erkölcsi állapot megitélésére szolgáljanak a következő adatok: Törvénytelen szülöttek száma 285, (3305 szülött közül); törvénytelenül együtt él, mennyire ez kipuhatolható volt 253. Visszás házas volt 74, kik közül lelkészi békéltetés folytán kibékült 23, elvált 13. Hozzánk áttért 17, kitért 12. Vegyes házasság 56. Nazarénus vagy más szekta hivei vannak 10 helyen, épugy mint tavaly, számuk azonban a rajongásig üzött téritési mánia daczára is általában apadóban van, de viselkedésök, mely a családi békét és a társadalmi rendet több helyütt alapjában megtámadja, a hatóság éber figyelmét és őrködő gondját méltán megérdemli, sőt mulhatatlanul szükségessé teszi. — Botrányos büneset 8 helyen fordult elő, mi a mult esztendőhöz képest visszaesést mutat.

II. Iskolaügy.

A törvényszerü egyházlátogatásról szóló jelentésen és a tanügyi bizottság külön jelentésén kivül, egyházmegyénk iskolaügyének állapotát a következőkben van szerencsém feltüntetni.

A 6—12 éves 8103 tanköteles közül iskolába jár 7543. A 13—15 éves 2564 tanköteles közül iskolába jár 836; és pedig 77 iskolaépületbe, 88 tanterembe, melyből 37 törvényszerü, 31 kielégitő, 12 türhető, 8 rosz állapotban van. A mindennapi iskolában egy osztályu 15, két osztályu 6, háromosztályu 6, négyosztályu 23, ötosztályu 25, hatosztályu 12. — A 29 helyen levő ismétlő iskolából egy éves tanfolyamu 15, két éves 4, három

éves 10. Ezen iskolák vezetésére 89 tanerő van alkalmazva, kik közül fiukat tanit 31, leányokat 28, vegyesen 30. Közülök oklevéllel bir 42, igazolványnyal 24, kibocsátványnyal 3, lelkésztanitó 5, segédlelkész 5, semmi képesitvénye nincs 10-nek. Állandó 68, ideiglenes 19, segéd 2. — A tanerők összes javadalmazása 38,448 frt. Taneszközre s illetőleg iskolafentartásra kiadatott ez iskolai évben 4843 frt. Az iskoláztatásra fordittatott ez évben összesen 42,587 frt. Az egyházkerület által kötelezővé tett tanterv közül 66 iskolában a C., 11-ben a B., 12-ben az A. tanterv van alkalmazásban.

Átalában örvendetes haladás tapasztalható a kötelező erejüvé tett tantervhez ragaszkodás és a taneszközökkel való felszerelés tekintetében. Uj iskola épittetett N.-Harsányban, Komádiban, M.-Gyorokon, Sonkolyoson, Szalontán. Uj tanitóság szerveztetett Szalontán, Sarkadon, Tenkén. Uj iskola épitése és tanitóság szervezése folyik Szintyén.

III. Anyagi állapot.

Az 1887-dik évről szóló egyházi s illetőleg gondnoki számadásokat, az egyházi törvény értelmében bekivánván, azokat az egyházmegyei számvevőszékhez áttettem, mely is e tárgyu jelentését az egyházmegye közgyűléséhez külön adta be.

Az egyházak ingó és ingatlan vagyonáról kiállitott s a törvényszerü egyházlátogatás alkalmával hitelesitett leltárt nyilván tartom.

Ezeknek előre bocsátása után áttárek az 1887. év folyamán történt *épitkezésekre* és *hagyományokra*.

a) Epités és javitás Ágyán javitásokra fordittatott 106 frt. Szintyén uj iskola épittetett 1150 frt értékben, Árpádon iskola tetőzésére, uj székekre s apróbb javitásokra 465 frt, Aradon templomjavitásra 140 frt, Belényesen lelkészlak javitására 302 frt, B.-Böszörményben lelkészi és fitanitói lakon javitásokra 432 frt, egy uj harangra 963 frt, Erdőhegyen javitásokra 50 frt, Geszten templomtető zsindelyezésre 370 frt, K.-Gyánban az iskolákon javitásra 149, M.-Gyánban iskolák javitására 50 frt, taneszközre 27, templomtető festésre 65 frt, F.-Gyarmaton lelkészlakon javitás 30 frt, M.-Gyorokon uj iskola épittetett 1800 frt, N.-Harsányon uj iskolára 1600 frt, lelkészlakon melléképület 150 frt, M.-Homorogon apróbb javitások 58 frt, Komádiban uj iskolaépitésre 3000 frt, egy iskolatelekre 380 frt, Sarkadon egy uj tanteremre s tanitói lakásra 1000 frt, egy ideiglenes tanitói állomás szervezésére 300 frt, M.-Sasson melléképületek és keritésekre 300 frt, Sonkolyoson uj iskolaépitésre 900 frt, Szakálon templomtető javitásra 25 frt, Szalontán egy uj leányiskola tantermére 2796 frt 76 kr, javitásokra 742 frt, egy uj leánytanitóság szervezésére 600 frt, Szemlakon iskolai székekre és kemenczére 50 frt, Szentleányfalván az egyház malmának ujra épitésére 400 frt, Tárkányban lelkészlakon melléképületre 100 frt, Nyégerfalván toronyzsindelyezésre 30 frt, — Tenkén toronyórára 600 frt, — Ugrán az iskolákban uj székek és ablakok 160 frt, — B.-Ujlakon javitások 10 frt 28 kr, —

N.-Zerinden uj orgonára 1280 frt 45 kr, — Vadászon melléképület átalakitása 95 frt 47 kr, — Csermőn iskolaépület javitására 190 frt; — tehát épitkezés és javitás történt összesen : 20866 frt 96 kr. értékben.

b) Adakozás, hagyomány. Anton néh. Kigyós József egy urasztali teritőt 12 frt értékben; Aradon Szurdus Matild r. kath. 50 frtot, Nagy András h.-m.-vásárhelyi birtokos 200 frtot, Palcsainé Komáromi Julia és Máté Jánosné az urasztalához egy-egy kendőt, Bajjon Schwarcz Jakabné iskolai jutalomkönyveket. — B.-Böszörményben harangra gyült 471 frt, — a községi képviselő testület e czélra adott 370 frtot. — Ambrózi Márton szegény iskolás gyermekeknek 5 frt, Fenesen a község az urasztala felszerelésére 23 frt, Bódi István presbyter és neje Boros Sára 100 frt alapitványt tettek, — Vura László 1 frt. Geszten templomtetőzésre Tisza Kálmán 100 frt, gróf Dégenfeld Ilona 50 frt. Gyantán perselypénz 80 frt. A széplaki leányegyház részére, Benedek László buzgólkodása folytán eszközölt társadalmi gyüjtésből egy 130 font sulyu harang vétetett. M.-Gyorokon iskolaépitésre társadalmi uton gyüjtetett 106 frt 22 kr, ugyanezen czélra Mezei Béla 15, Rosnyai Mátyás 3 frtot adott. Harsányban néh. id. Aradi Bálint 40 frt; — Többen orgonajavitásra 40 frt, — templomkeritésre 50 frt; Pankotán adósságtörlesztésre többen 170 frt, Csete Antal és neje egyházi és iskolai czélra 40 frt, özv. Diósi Mihályné 10 frt, néh. Bakóczi Mária r. kath. 40 frt, Pankotai népbank 20 frt. B.-Sebesen iskolaépitésre Fridman Ferencz 10 frt, — Mógán Ignácz 2 frt, Sánka Vilmos 1 frt. Leiwatter 1 frt. Nagy Sándor 1 frt, Baczó N. 1 frt. butyini mükedvelői előadás jövedelme 4 frt 42 kr. — Szakálon többen 69 frtot adományoztak s közmunkával 55 frtot kerestek az egyháznak, Bölöny Sándor templomfedésre 100 kéve nádat adott. N.-Szalontán perselybe gyült 298 frt 73 kr, néh. Lovassy Ferencz 200 frt, Boros Jánosné 20 frt, Balog József 10 frt, Bondár Balázs 50 frt, Borbély Zsuzsánna 5 frt, Halász Zsuzsánna 10 frt, Csíkos Sara 20 frt, Kenéz Sára 10 frt. — N.-Szalontai takarékpénztár szegény gyermekek ruhasegélyére 90 frt. Szentleányfalván templomjavitásra többen 52 frt 88 kr. Nyégerfalván Csapó János biró 9 frt 72 kr, ör. Csapó János 11 frt, Ugrán id. Bölöny Sándor taneszközt 41 frt 50 kr s iskolapadokhoz faanyagot 30 frt értékben. B.-Ujlakon a község templom bádogozásra 108 frt 60 kr. Csermőn, iskolaépület javitásra többen 90 frtot, — harangra 107 frtot adományoztak. — Tehát az összes hagyományok és adományok értéke, a természetbenieken kivül, 3305 frt 07 kr. Ezen kivül az urasztala több helyütt, részint egész éven át, részint egyes alkalmakkor, egyes buzgó egyháztagok adományából láttatott el kenyérrel és borral például Belényesen E.-Gyarakon, F.-Gyarmaton, M.-Homorogon, Komádiban, Pankotán, Sonkolyoson, Szalontán, Szentleányfalván, B.-Ujlakon és Vadászon.

Hálás köszönettel jelentem be, hogy apostoli királyunk Ő Felsége, magánpénztárából, a cserműi leányegyhaznak 100 frtot, a m.-gyoroki egyháznak szintén 100 frtot méltóztatott adományozni, iskolaépitésre. — Továbbá a szintyei iskola épitéséhez József főherczeg Ő Fensége 800 □° területü telket, 5000 darab téglát és épületfákat, összesen 350 frt értékben

adományozott. Ugyane czélra Ormós Péter aradmegyei alispán gyüjtött 158 frt 40 krt, — gróf Wenkheim Frigyes adományozott 100 frtot, — a tiszántuli egyházkerület segélyegylete 100 frtot, gróf Károlyi Tiborné 20 frtot, — az aradi „Kölcsey-egyesület“ 40 frtot, — Ágyán gyült 9 frt 50 kr; — Államsegélyből nyert egyházmegyénk 983 frtot; — a rendkivüli szükségletekre fentartott államsegélyből 205 frtot, — a tiszántuli egyházkerület magyar ref. egyletétől 150 frtot; — közalapi segélyül missiói czélra 700 frtot, — segélyezésre 800 frtot; — a „Biharmegyei Népnevelési egyesülettől“ 100 frtot; — B.-Zerind a m. kir. belügyminiszteriumtól 120 frtot, a „Gusztáv-Adolf egylet“-től 62 frtot. — A nagyszalontai presbyterium kezdeményezéséből néhai Nagy Sándor lelkész sirkövére és családjának gyámolitására társadalmi gyüjtésből befolyt 469 frt 15 kr, melyből 149 frt 19 kron sirkő állittatott 319 frt 96 kr pedig a családnak gyámolitásul adatott. — A nagyszalontai gymnasium részére M.-Gyorokról 5 frt 30 kr, — Homorogról 2 frt, — B.-Ujlakról 1 frt, Ugráról 5 frt 65 kr, F.-Tótról 5 frt, Vadászról 28 frt segély küldetett. A máramaros-szigeti tűzkárosult ref. lyceumnak Ugráról 5 frt, Szalontáról 20 frt segély küldetett, — az eperjesi ev. kollegiumnak pedig Szalontáról 10 frt; mely segélyösszegeket illetékes helyökre elküldöttem.

Felemlitem, hogy 4 egyházközség van, hol az egyházi hivatalnokok közvetlen magok szedik fizetésöket az egyháztagoktól, egyébütt a presbyterium szedeti azt. Az egyházi épületek az egyházmegye minden egyházában tűzkár ellen biztositva vannak, — és pedig 41 egyházban a „Foncière-Pesti-“ egyben a „Phönix“-, egyben az „Első magyar általános biztositó Társulat-“nál.

A mult 1887-dik évben 7 egyházban nem nyerték ki az egyházi hivatalnokok fizetéseiket.

IV. Népmozgalmi adatok.

Egyházmegyénkben van összesen 43 anya-, 6 leány- és 174 fiókegyház. A lelkek száma 71,798; a születteké 3305; meghaltaké 2570; — esketetteké 724; konfirmáltaké 820. A 43 anya-egyházban van 44 rendes lelkészi állomás, a melyből most egy üresedésben van, ugy hogy jelenleg van 43 rendes, — 13 segéd-lelkész, tehát együtt 56.

V. Halálozás.

Fájdalmas részvéttel jelentem be nagyszalontai lelkész és egyházmegyei tanácsbiró néhai Nagy Sándor halálát, ki mint lelkész, 37 éven át buzgó odaadással, mint egyházmegyei tanácsbiró 26 éven át fáradhatatlan tevékenységgel szolgálta az egyház, — illetőleg egyházmegye közügyét; — továbbá néhai Benedek Ferencz halálát, ki 10 éven át egyházmegyénk buzgó tanácsbirája s Belényes vidékén a reform. egyházi és iskolai ügyeknek oszlop-férfia volt.

Az elmult 1887-ik év folyamán az egyházi hivatalnokok közül elhalt Kovács Péter ugrai leánytanitó, 26 évi hivataloskodás után s folyó 1888. február havában elhalt K.-Peregen Diószegi Endre sok hányattatással küzdött, elnyomorodott, világtalan lelkész. Nyugodjanak békében!

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlés! Midőn az egyházmegye szellemi s anyagi állapotát a fentebbiekben van szerencsém feltüntetni:

Utasitandóknak vélem a presbyteriumokat, hogy az egyházi hivatalnokok fizetését, — mint ezt az egyházi törvény 231. §-a megszabja, — ne az egyházi hivatalnokok, hanem mindenütt a gondnok szedje be és azt az egyházi törvényben is kimondott felelősség terhe alatt, pontosan szolgáltassa ki az illetőknek; — továbbá kérem a fentebb részletezett épitkezések és adományoknak örvendetes tudomásul vételét és a buzgó adakozóknak jegyzőkönyvileg kifejezendő köszönetnyilvánitását."

Helyeslő tudomásul vétetik.

8. Beterjesztetett az esperes által továbbitott hivatalos pénzekről összeállitott következő számadás:

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk utóbbi közgyűlése óta, a következő hivatalos pénzek továbbittattak általam:

	Idő	Okmány szám		*Bevétel*		*Kiadás*	
				frt	kr	frt	kr
	1887.						
1	május 3.	235.	E. megyei pénztárnok beszállitás végett áttesz	875	54	—	—
2	„ 7.	235/A.	Főisk. kamat és évi járadék befizetve	—	—	548	94
3	„ „	235/B.	Főisk. épitési költség befizettetett	—	—	310	65
4	„ „	235/C.	Tápintézet részére adomány befizetve	—	—	—	90
5	„ „	235/D.	1886. évi konv. jegyzőkönyv ára	—	—	15	05
6	„ 14.	238.	1887. évi államsegélyül áttétetett	983	—	—	
7	„ 16.	238/B.	Lelkészi gyámintézetnek államsegélyből	—	—	600	—
8	jun. 5.	275/1.	Államsegély a f.-tóti egyháznak	—	—	50	—
9	„ „	„ /2.	„ Derakas János lelkésztanitónak	—	—	50	—
10	„ 9.	„ /3.	„ Szőcs Imre lelkésztanitónak	—	—	50	—
11	„ 8.	„ /4.	„ Sághi Péter nyégerfalvai tanitónak			30	—
			Átvitel:	1858	54	1655	54

	Idő	Okmány szám		Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
	1887.		Áthozat :	1858	54	1655	54
12	Jul. 9.	$^{275}/_{5}$.	Államsegély Barna Zsigmond lelkésznek	—	—	50	—
13	„ 10.	„ $/_{6}$.	„ Széles Lajos jánosfalvai tanitónak	—	—	30	—
14	„ 12.	„ $/_{7}$.	„ Kis György szakáli lelkésztanitónak	—	—	50	—
15	„ 13.	„ $/_{8}$.	„ Kálmán Béla cserméi tanitónak	—	—	33	—
16	„ 15.	„ $/_{9}$.	„ Diószegi Endre ny. lelkésznek	—	—	40	—
17	aug. 6.	364.	Király Ő Fölsége által Csermőnek segély	100	—	—	—
18	„ 14.	381.	Csermőnek ezen segély kiadatott	—	—	100	—
19	szept. 7.	413.	Magyar ref. s. egyleti adomány	150	—	—	—
20	„ 12.	$^{413}/_{1}$.	Gyantai egyház filiái részére segély	-	—	50	—
21	„ 14.	$^{413}/_{2}$.	Szintyén létesitendő ref. iskola épitésére segély	—	—	100	-
22	„ 7.	414.	Baldácsy-alapitványból 1886. évi jutalék	50	—	—	—
23	„ 12.	^{414}/B.	Ezen jutalék a lelkészi gyámintézetnek kiadatott	—	—	50	—
24	„ 12.	420.	Rendkivüli szükségletekre fentartott államsegélyből	65	—	—	—
25	„ 19.	$^{420}/_{1}$.	Ezen segélyből a f.-tóti egyháznak	—	—	40	—
26	„ 20.	$^{420}/_{2}$.	„ „ Varga András széplaki tanitónak	—	—	25	—
27	nov. 13.	497.	Baldácsy-alapitvány 1887-iki osztaléka	53	87	—	—
28	„ 30.	ad. 497.	Ezen osztalék a lelkészi gyámintézetnek kiadatott	—	—	53	87
29	„ 28.	506.	Bihar m. népn. egyesület segélye $188^{6}/_{7}$. évről	100	—	—	—
30	decz. 11.	ad 506.	Ezen segély a jánosfalvai tanitónak	—	—	100	—
31	„ 10.	528.	1887-ről közalapi missiói segély	700	—	—	—
32	„ 28.	ad $^{540}/_{1}$	Ebből erdőhegyi lelkésznek	-	—	150	—
33	„ „	„ $/_{2}$.	„ m.-gyoroki lelkésznek	—	—	100	—
34	„ „	„ $/_{3}$.	„ b.-sebessi „	—	—	300	—
			Átvitel :	3077	41	2927	41

	Idő	Okmány szám		Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
	1887.		Áthozat:	3077	41	2927	41
35	decz. 14.	1446.	Sz. tak. pénztári ideiglenes betét	—	—	50	
36	„ 16.	542.	1887-ről e. ker. közig. költség áttéve	670	—	—	—
37	„ 21.	ad 542.	„ „ „ „ „ befizetve	—	—	670	—
38	1888. január 29.	34.	1887-ről közalapi segély	800	—	—	—
39	febr. 3.	$^{34}/_{1}$.	Ebből m.-gyoroki egyháznak	—	—	150	—
40	„ „	„ $/_{2}$.	„ f.-tóti „	—	—	100	—
41	„ „	„ $/_{3}$.	„ Derakas János lelkésznek	—	—	50	—
42	„ 4.	„ $/_{4}$.	„ Sipos I. belényesi lelkésznek	—	—	50	—
43	„ 7.	„ $/_{5}$.	„ szakáli egyháznak	—	—	150	—
44	„ 8.	„ $/_{6}$.	„ pankotai „	—	—	100	—
45	„ 10.	„ $/_{7}$.	„ csermői leányegyháznak	—	—	100	—
46	„ „	„ $/_{8}$.	„ jánosfalvai „	—	—	50	—
47	„ „	„ $/_{9}$.	Barna Zs. sonkolyosi lelkésznek	—	—	50	—
48	márcz. 5.	86.	1887-ről tűzkármentesitési osztalék	33	—	33	—
			Összesen:	4580	41	4580	41

Tiszteletem kifejezésével, vagyok Nagy-Szalontán, márczius 20. 1888.

Szél Kálmán, ev. ref. esperes.“

A beterjesztett számadás megvizsgálására Szathmári Zsigmond és Bögös Lajos kiküldetvén, irásban jelentik: miszerint az esperesi számadást 1887. május 3-tól 1888. márczius hó 5-ig terjedő időtartamra megvizsgálták; ugy a bevételeket mint a kiadásokat a megfelelő okmányokkal összehasonlitották; azt mindenben helyesen vezetettnek, s teljesen rendben levőnek találták; ezek alapján e számadásra vonatkozólag az esperesi hivatalnak a felmentvényt megadandónak véleményezik.

E jelentés folytán a felmentvény megadatik; a számadás levéltárba tétetni rendeltetik.

9. Olvastatott a törvényszerü egyházlátogatásról összeállitott következő esperesi jelentés:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlés!

Az 1887. évi törvényszerü egyházlátogatásról szóló jelentésemet a következőkben van szerencsém beterjeszteni.

7 egyházban, ugymint Tamásdán, N.-Zerinden, F.-Gyarmaton, Anton, Tenkén, Aradon, N.-Szalontán személyesen, Gyantán, Széplakon, Belényesen, Remetén Bernáth Lajos lelkész urral, Tárkányban, Nyégerfalván, Fenesen, B.-Ujlakon, Sonkolyoson és Jánosfalván Benedek László egyházmegyei tanácsbiró urral együttesen, Szentleányfalván pedig Fábián László

tanácsbiró urral együtt teljesitettük a törvényszerü egyházlátogatást; az ugrai, geszti, m.-gyáni s a hozzá tartozó Gyanté pusztai iskolában, valamint a sarkadkereszturi, okányi, zsadányi, harsányi, homorogi, komádii, m.-sassi b.-böszörményi, k.-apátii, szakáli 13 egyházban Balog Ambrus egyházmegyei tanácsbiró és Nagy Imre lelkész urak, az árpádi, f.-tóti, erdőgyaraki, bajji, vadászi, b.-zerindi, ágyai, erdőhegyi, sarkadi, k.-gyáni 10 egyházban Nagy Péter és Márk Ferencz egyházmegyei tanácsbiró urak, a b.-sebesi, pankotai, k.-peregi, n.-peregi, m.-gyoroki és szemlaki 5 egyházban Ferenczy Gedeon egyházmegyei tanácsbiró és részben Rozsnyai Mátyás urak végezték azt fölkérésem folytán.

A tisztelettel idezárt egyházlátogatási jegyzőkönyvek nyomán a következő fontosabb és hatósági intézkedést igénylő ügyeket van szerencsém kiemelni.

1. Jeles tanitók: Kis István k.-gyáni leánytanitó, Krucsó Ferencz komádii fitanitó, Szőke János okányi fitanitó, Kis Gábor okányi leánytanitó, Mikó Márton sarkadi fitanitó, Bátori István e.-gyaraki vegyes iskola tanitó, Török Gyula, Szabó Gyula szalontai leánytanitók, Szabó József n.-zerindi fitanitó és Kapéri Károly n.-szalontai fitanitó.

2. Elhanyagoltnak és alig kielégitőnek találtatott a Füzesi Endre vezetése alatti m.-gyáni fiiskola, miért is nevezett tanitó, ki tanitási képességének más alkalommal kellő jelét adta, utasittatott azon kijelentéssel kötelességének buzgó és törvényszerü teljesitésére, hogy ha a folyó tanév alatt iskolája kellő eredményt nem mutat föl, ellene hivatalból megindittatik a fegyelmi vizsgálat.

3. Nagyon gyenge és az értelmi fejlesztést teljesen kizáró a Madarász József vezetése alatti m.-gyáni leányiskola, miért is a nevezett tanitó a módszeres tanitásra, a kiszabott tanterv és tankönyvek megfelelő használatára utasittatott, azzal, hogy ha ezen tanév folyamán sikeres tanitást felmutatni nem képes, állomásán tovább nem maradhat.

4. Fentebbiek folytán utasitottam a m.-gyáni ev. ref. presbyteriumot, hogy a közvetlen felügyelete alatt álló elhanyagolt és kellő eredményt nem mutató iskolákban, állásából folyólag mindent tegyen meg a tanitás sikerének emelésére és ellenőrzésére. E végből a lelkész vezetése alatti iskolaszéki tagok, minden 8 napban jelenjenek meg az iskolákban, a tapasztaltakról időnként tegyenek jelentést hozzám.

5. Gyenge és az olvasás kivételével ki nem elégitő eredményt mutatott fel a Kerékgyártó Mihály vezetése alatt levő b.-ujlaki vegyes iskola; miért is egyfelől a tanitó, ki különben is ideiglenes minőségben van alkalmazva, a legkomolyabb következményekre való utalás mellett, azon kijelentéssel hivatott fel a módszeres tanitásra és kötelességének buzgó teljesitésére, hogy ha a folyó tanévben tanitásának kielégitő eredménye nem lenne: állásától felfüggesztetik; — másfelől a lelkész és presbyterium felhivatott és utasitva lett, állásukból folyó felelősség terhe alatt, a tanitó működésének hetenként leendő ellenőrzésére s általában a tanügy kellő fokra eme-

lésére, valamint a hiányzott iskolai fölszerelésnek és ürszéknek az $188^{7}/_{8}$-dik iskolai év kezdetére leendő beszerzésére s illetőleg előállitására.

6. Erdőhegyen és M.-Sasson, az akkor ott uralkodott himlő-járvány miatt nem levén fenn a tankötelesek, a tanitás eredménye megvizsgálható nem volt; azonban Sassra vonatkozólag ki van emelve, hogy az iskolák most már kellően felszerelve s tankönyvekkel ellátva vannak.

7. Szentleányfalván, hol az egyházközség tagjai többnemü, törvénybe ütköző kivánalmaik visszautasitása folytán azon határozatot hozták elkeseredésökben, hogy felekezeti iskolájukat községivé változtatják, sikerült az egyházlátogató küldöttségnek, békebirói uton, a nyugalmat helyreállitani, oly módon, hogy miután meggyőződött arról, miszerint Szentleányfalva, mint telepes község, földje megváltása folyamában van s e czimen reá jelenben nagy teher hárul, továbbá, hogy ha számban nem fogyott is a közelebbi években a ref. lakosság, de vagyonosság tekintetében jelentékeny hanyatlás tapasztalható, tekintettel arra, hogy a most is elég nagy, birtokaránylagosan kivetett egyházi adóból, a lelkész és tanitó dijazása s az egyház folyó szükségei nem fedezhetők és hogy ép e miatt, az egyházat már tetemes adósság is terheli; tekintettel végre arra, hogy a közép számitás szerint, lakáson és kerten kivül 466 frt 60 krra értékelt tanitói fizetéshez, a kincstár által 2 évvel ezelőtt adományozott 10 hold föld jövedelme is járult, mi jelenleg 140 frtot hozván be, a tanitói fizetés 606 frt 60 krra megy, mindezek alapján a tanitói fizetés módositásába, illetőleg ideiglenes megváltásába azon föltétel alatt beleegyeztünk, hogy a tanitó-lakáson, házikerten, stolárén s a 10 hold kincstári föld haszonélvezetén kivül nyerjen 300 frt készpénzt, 2 öl tüzifát s 2 drb szarvasmarhára, 2 drb sertésre legeltetési jogot, vagy annak értékét és az eddig fizetésében állott terményeket és földet, valamint a tandijból befolyó összeget is élvezze a ref. egyház, hogy abból nyomasztó helyzetében az egyháztagok ujabb terheltetése nélkül fedezhesse közszükségeit, törleszthesse adósságát, mely czélból, ha iskolája felekezeti marad, az országos egyházi közalapból is segélyt remélhet; és ezen dijlevélre, mely lakáson és kerten kivül 498 frtra megy, ideiglenes tanitó hivására is engedélyt adtam, utasitván a presbyteriumot, hogy ezen dijlevél hatósági megerősitése végett, indokolt kérvényt terjesszen az egyházmegye közelebbi közgyűléséhez.

Ugyanezen alkalommal a szentleányfalviak eddigi viselkedése nyomán, az egyházlátogató küldöttség a legerélyesebben utasitotta az egyházközség jelentékeny számban egybegyült tagjait az egyházi törvény iránti köteles tiszteletre, kötelességeik pontos teljesitésére és saját hatáskörükben az egyházi és iskolai ügyek iránti buzgóságra és áldozatkészségre, valamint utasitottuk a lelkészt is, hogy állásából kifolyólag teljesitse a tanitás és iskolaügy vezetése s ellenőrzése körül az egyházmegyei hatóság által előirt kötelességeit.

8. Az egyházmegye határozatából fölhivattak a tenkei, tárkányi, b.-böszörményi és n.-zerindi egyházak presbyteriumai, hogy mivel meglevő iskoláik a tankötelesek befogadására elégtelenek, ugy a tanügy érdekében

mint a törvény követelése szerint, még egy iskola fölállitásáról s illetőleg tanitóság szervezéséről, mielébb gondoskodjanak. Mely felhivás folytán:

a) Tenkén, a folyó 188⁷/₈. iskolai év kezdetén egy uj vegyes iskola állittatott fel, ideiglenesen bérházban s egy káplán-tanitóság szerveztetett, teljes ellátáson kivül 200 frt évi dijazással;

b) Tárkányban a presbyterium, hivatkozva a községet, sőt az egész vidéket az 1887. év nyarán sujtolt, árviz által okozott nagy károkra, az uj iskola felállitására még egy évi időhaladékot kér, mit is megadandónak vélek méltányossági okból, azon határozott kikötéssel, hogy mivel Tárkányban az uj iskola telke és épülete már évek óta kész van, köteles leend a tárkányi egyház, az 1888-dik év szeptemberében, ezen épületben az iskolát megnyitni, ha mindjárt segédtanitó vezetése alatt is;

c) a b.-böszörményi presbytérium, tekintettel arra, hogy a mult évben ugy a lelkészi, mint a tanitói lakáson több nemű és jelentékeny javitást és ujraépitést volt kénytelen eszközölni, és mert a közelebbi két esztendőben az egyházközség tagjai az uj harang beszerzésére hozott áldozat által s egyéb községi terhek miatt, ilyen ujabb terhet elviselni képtelenek: a negyedik iskola állitására 3 évi időhaladékot kér, mit is a helyi körülmények tekintetbe vételével megadhatónak vélek, annak határozott kifejezésével, hogy a b.-böszörményi egyház, legkésőbb az 1890-dik év szeptemberében, negyedik iskoláját megnyitni köteles leend, ha mindjárt segédtanitó alkalmazása mellett is;

d) a n.-zerindi presbytérium az annyira szükségelt harmadik iskola felállitását azon intézkedéssel akarta pótolni, hogy a tankötelezettséget egy évvel rövidebb tartamra szabta; de mert ez az intézkedés törvénybe ütközik s különben is csak egy esztendőre segitene a szükségen: ujabban is utasitottam nevezett egyház presbyteriumát, hogy a harmadik iskola felállitásáról s illetőleg egy segédtanitóság szervezéséről, már a folyó 1888. év szeptember 1-re, annyival inkább gondoskodjék, mert tantermül használható helyisége különben is van.

9. Erdő-Gyarakon a regale jövedelmének egy bizonyos hanyadát az iskola fentartására levén köteles adni a község, mivel az e tárgyu számadás sem az e.-gyaraki egyházzal, sem illetékes hatóságával a n.-szalontai egyházmegyével mindeddig közölve nem lett, a kellő ellenőrzés gyakorolhatása szempontjából a n.-szalontai főszolgabiróság utján felhivandónak vélem E.-Gyarak községét, hogy a fentebb hivatolt számadást az e.-gyaraki ref. egyházzal s illetőleg a n.-szalontai ev. ref. egyházmegyével közölje.

10. A 12—1887. számu egyházmegyei végzésben nyert megbizás folytán, van szerencsém jelenteni, hogy Gyantán a takarékmagtár vagyona tőkében 540 frt 12 kr, kamatban 63 frt 07 kr és 32 köböl s 1 véka tengeri, mely érték nem szabályszerüen kiállitott és teljes biztositékot nem nyujtó kötelezvényeken van az egyház tagjainál elhelyezve, ugy hogy ebből veszélyeztetve van 117 frt 33 kr. tőke, 33 frt 74 kr. kamat-hátralék és 16 köböl s 1 véka tengeri. Biztosan elhelyezettnek van kimutatva 422 frt 79 kr. tőke, 29 frt 73 kr. kamat és 16 köböl tengeri. Utasitottam a gyantai pres-

byteriumot, hogy ezen takarékmagtári vagyont, aratás végeztével, a községi előljáróság utján szedje be, vagy pedig jelzálogilag biztositott kötelezvényeken helyezze el, eljárása eredményéről az egyházmegye közelebbi közgyűléséhez jelentést tegyen.

A gyantai egyház felügyelete alatt van még a közepesi Török Terézia alapitvány, mely tőkében 220 frt, kamathátralékban 46 frt 88 kr. és a Recsegi Etelka alapitvány 60 frt. Utasitottam a gyantai presbytériumot, hogy ezen alapitványok kamatait minden esztendőben szedje be és hogy az alapitványi vagyont, vagy szabályszerüen kiállitott s jelzálogilag is biztositott kötelezvényen helyezze el vagy takarékpénztárba tegye be.

11. Végül, mert több helyütt tapasztaltam, hogy az iskola egyik osztályából a másikba átvitelt kizárólag maguk a tanitók eszközlik, — ezen visszás gyakorlat megszüntetése czéljából kérem átalában kötelező erejünek kimondani, hogy az iskola egyik osztályából a másikba való átvitelt, — mindenütt és mindig, megelőző vizsga alapján a lelkész, mint iskolaszéki elnök és az iskolaszék tagjai eszközöljék."

Tudomásul vétetik.
Intézkedései helybenhagyatnak.
Inditványai határozati erőre emeltetnek.

10. Dr. Balog Elek világi tanácsbirónak mély vallásos érzettől, s hazafias buzgóság melegétől áthatott inditványa folytán:

egyházmegyei közgyűlésünk elhatározza, hogy a nazarenizmus és baptizmus lelketlen és hazafiatlan üzelmeinek meggátlása czéljából esperes ur keresse meg Bihar- és Aradmegye alispáni és Arad város főpolgármesteri hivatalát, s kérje fel a nevezett hatóságokat, miszerint a nagyméltóságú belügyminiszterium által e tárgyban kiadott rendeletet foganatositani, annak szigoru alkalmazására alantas közegeiket utasitani és elkötelezni sziveskedjenek.

11. Jóemlékezetü Nagy Sándor szalontai volt lelkész és tanácsbiró szomoru elhalálozása folytán üresedésbe jött lelkészi tanácsbiróság és lelkészi gyámintézeti választmányi tagság betöltését illetőleg,

utasittatik az elnökség, hogy záros határidő kitüzése mellett hivja fel egyházközségeink presbyteriumait szavazataiknak egy lelkészi tanácsbiróságra leendő beadására, valamint a lelkészeket gyámintézeti választmányi tag választására. A beadott szavazatok eredményét az 5—1885. szám alatt megválasztott szavazatbontó bizottság állapitsa meg, s esetleg ujabb szavazást rendeljen el, hogy a megválasztandó a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésen már székét elfoglalhassa.

12. Olvastatott az 1887-ik évi közalapi számadás megvizsgálásáról és az 1888-ik évi közalapi járulékok helybenhagyásáról a következő esperesi jelentés:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlés!

Van szerencsém jelenteni, hogy az egyházmegye közalapi bizottsága az 1887. évi közalapi járulékokról szóló számadást, a kezelési szabályok értelmében megvizsgálta, teljesen rendben találta s mint ilyet jóváhagyta.

Ezen jóváhagyott számadás szerint:

Számadás az országos református egyházi közalap 1887. évi járulékairól.

Tiszántuli egyházkerület nagy-szalontai egyházmegye.

Sorszám	I. Egyházközség neve	II. Hátralékok rovata: összes hátraléka a folyó 1887. év jan. 1-én		hátralékából befizetett a folyó 1887. évben		hátraléka maradt a folyó 1887 év decz. 31-én		III. Folyó évi járulékok rovata: járuléka a folyó 1887. évre		ebből befizetett a folyó 1887. évben		ebből hátralék maradt a f. 1887. év decz 31-én		IV. Tőke természetü adományok	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	—	—	—	—	—	—	56	40	56	40	—	—	—	—
	f. e. Szintye	—	—	—	—	—	—	4	80	4	80	—	—	—	—
2	Ant	11	60	11	60	—	—	30	50	30	50	—	—	—	10
3	K.-Apáti	6	30	6	30	—	—	15	90	15	90	—	-	—	—
4	Arad	44	12	16	40	27	72	123	50	93	80	29	70	—	—
	f. e. Uj-Arad	2	30	—	-	2	30	2	30	—	—	2	30	—	—
	f. e. Vinga	3	50	—	—	3	50	3	50	—	—	3	50	—	—
5	Árpád	—	—	—		—	—	24	60	24	60	—	—	—	—
6	Bajj	—	—	—	—	—		20	50	20	50	—	—	—	—
7	Belényes	6	70	6	70	—	—	37	30	29	60	7	70	—	—
	f. e. Vaskóh	—	—	—	—	—	-	1	80	—	—	1	80	—	—
8	B.-Böszörmény	—	—	—	—	—	—	87	50	87	50	—	—	—	35
9	Erdőhegy	5	10	—	-	5	10	86	70	82	80	3	90	25	—
10	Fenes	—	—	—	—	—	—	22	50	22	50	—	—	—	—
11	Geszt	—	—	—	—	—	—	81	—	81	—	—	—	—	—
	f. e. Cséffa	—	—	—	—	—	—	9	10	9	10	—	—	—	—
12	Köte-Gyán	65	60	65	60	—	—	65	60	65	60	—	—	—	—
13	Mező-Gyán	—	—	—	—	—	—	53	30	53	30	—	—	—	53
14	Gyanta	11	67	11	67	—	—	36	50	26	-	10	50	—	—
	l. e. Kisháza	2	80	2	80	—	—	2	80	2	80	—	—	—	—
	l. e. Széplak	1	80	1	80	—	—	1	80	1	80	—	—	—	-
15	E.-Gyarak	—	-	—	—	—	—	26	60	26	60	—	—	—	—
16	F.-Gyarmat	—	—	—	—	—	-	37	—	37	—	—	—	—	—
17	M.-Gyorok	—	50	—	50	—	—	11	—	11	—	—	—	—	20
	Átvitel:	161	99	123	37	38	62	842	50	783	10	59	40	26	18

Sorszám	I. Egyházközség neve	II. Hátralékok rovata: összes hátraléka a folyó 1887. év jan. 1-én		hátralékából befizetett a folyó 1887. évben		hátralékamaradt a folyó 1847. év decz. 31-én		III. Folyó évi járulékok rovata: járuléka a folyó 1887. évre		ebből befizetett a folyó 1887. évben		ebből hátralék maradt a f. 1887. év decz. 31-én		IV. Tőke természetű adományok	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat:	161	99	123	37	38	62	842	50	783	10	59	40	26	18
18	N.-Harsány	—	—	—	—	—	—	32	10	32	10	—	—	—	—
19	M.-Homorog	18	80	4	—	14	80	23	90	3	90	20	—	—	—
20	S.-Keresztur	17	76	4	—	13	76	27	40	15	—	12	40	—	—
21	Komádi	246	60	169	76	76	84	161	60	—	—	161	60	—	—
22	Okány	72	20	—	—	72	20	72	90	—	—	72	90	—	—
23	Pankota	—	—	—	—	—	—	21	90	21	90	—	—	—	—
24	Kis-Pereg	65	20	3	0	61	70	69	80	30	30	39	50	—	—
	l. e. N.-Pereg	20	40	20	40	—	—	20	70	—	—	20	70	—	—
25	Remete	2	80	2	80	—	—	12	30	12	30	—	—	—	
26	Sarkad	—	—	—	—	—	—	194	30	194	30	—	—	—	—
27	M.-Sass	—	—	—	—	—	—	52	10	52	10	—	—	—	—
28	B.-Sebes	—	—	—	—	—	—	20	10	20	10	—	—	—	37
29	Sonkolyos	—	—	—	—	—	—	7	90	7	20	—	70	—	—
	l. e. Jánosfalva	—	—	—	—	—	—	6	20	6	20	—	—	—	—
30	Szakál	—	—	—	—	—	—	6	30	6	30	—	—	—	30
31	N.-Szalonta	316	10	306	—	10	10	406	70	266	40	140	30	4	10
32	Szemlak	—	—	—	—	—	—	30	60	30	60	—	—	—	20
33	Szentleányfalva	—	—	—	—	—	—	12	30	12	30	—	—	—	—
34	Tamásda	—	—	—	—	—	—	14	80	14	60	—	20	—	15
35	Tárkány	—	—	—	—	—	—	22	—	22		—	—	—	—
	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	—	—	6	10	6	10	—	—	—	—
36	Tenke	37	90	37	90	—	—	67	70	2	10	65	60	—	—
37	F.-Tót	—	—	—	—	—	—	18	70	18	70	—	—	—	—
38	Ugra	—	—	—	—	—	—	67	90	67	90	—	—	—	48
39	B.-Ujlak	—	—	—	—	—	—	12	50	12	50	—	—	—	—
40	B.-Zerind	—	—	—	—	—	—	11	—	11	—	—	—	—	—
41	N.-Zerind	—	—	—	—	—	—	49	70	49	70	—	—	—	—
42	Zsadány	11	70	1	20	10	50	77	60	62	—	15	60	—	—
43	Vadász	—	—	—	—	—	—	47	10	47	10	—	—	—	—
	l. e. Csermő	—	—	—	—	—	—	11	30	11	30	—	—	—	—
	f. e. B.-Apáti	1	40	—	—	1	40	1	40	—	—	1	40	—	—
	f. e. Talpas	1	40	—		1	40	1	40	—	—	1	40	—	—
	f. e. Seprős	1	80	—	—	1	80	2	20	—	—	2	20	—	—
	Összesen:	976	05	672	93	303	12	2433	—	1819	10	613	90	31	78

A hátralék tehát 1886-ról	303 frt	12 kr.
„ „ 1887-ről	613 „	90 „
A hátralék összesen: . . .	917 frt	02 kr.
Eszerint befolyt: 1. hátralékból	672 „	93 „
2. évi járulékból	1819 „	10 „
3. tőke természetü . . .	31 „	78 „
összesen: . . .	2523 frt	81 kr,

mely is a következő részletekben küldetett fel a Magyar Földhitelintézethez:

1.	1887.	okt.	25.	16,776	sz. nyugta szer.	254.86;	ennek portója	30 kr.
2.	„	nov.	15.	18,340	„ „ „	40.60;	„ „	15 „
3.	„	„	19.	18,935	„ „ „	515.80;	„ „	42 „
4.	„	dec.	14.	19,658	„ „ „	1000. – ;	„ „	56 „
5.	„	„	27.	20,232	„ „ „	270.25;	„ „	35 „
6.	„	„	30.	20,328	„ „ „	72.40;	„ „	25 „
7.	1888.	febr.	1.	2072	„ „ „	325.70;	„ „	38 „
8.	„	„	18.	2941	„ „ „	44.20;	„ „	15 „
					Összesen:	2523.81;	„ „	2.56 kr.

Ezen számadást, ugy egyes tételeiben, mint főösszegében, okmányaival összehasonlitván, azt helyesen vezetettnek, teljesen felszereltnek találtuk s mint ilyet jóváhagytuk, azonkijelentéssel, hogy a Szél Kálmán esperes által előlegezett 2 frt 56 kr. postadij, részére az egyházmegyei pénztárból kiutalványozandó. Nagy-Szalonta 1888. febr. 23. Ercsei Sándor. Dr. Balog Elek.

Van szerencsém továbbá jelenteni, hogy a hozzám beérkezett 1888. évi közalapi járulékokról szóló bevallási iveket az egyházmegye közalapi bizottság felülvizsgálta és jóváhagyta. Az ekkép jóváhagyott bevallási iveket egy-egy példányban az illető presbyteriumokhoz visszaküldtem, egy-egy példányt az egyházmegyei levéltár számára visszatartottam.

Kimutatás

a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye 1888. évi közalapi járulékairól.

Sorszám	Egyházközség neve	Összes hátraléka frt	kr	Ebből törültetett frt	kr	Folyó évi járulék frt	kr
1	Ágya	—	—	—	—	57	70
	f. e. Szintye	—	—	—	—	5	30
2	Ant	—	—	—	—	30	60
3	K.-Apáti	—	—	—	—	14	70
4	Arad	57	42	28	—	110	90
	f. e. Uj-Arad	4	60	—	—	2	30
	f. e. Vinga	7	—	—	—	3	50
5	Árpád	—	–	—	—	23	30
	Átvitel	69	02	28	—	248	30

Sorszám	Egyházközség neve	Összes hátraléka frt	kr	Ebből töröltetett frt	kr	Folyó évi járuléka frt	kr
	Áthozat	69	02	28	—	248	30
6	Bajj	—	—	—	—	20	50
7	Belényes	7	70	2	60	35	90
	f. e. Vaskóh	1	80	—	90	—	90
8	B.-Böszörmény	—	—	—	—	86	—
9	Erdőhegy	9	—	—	—	112	60
10	Fenes	—	—	—	—	21	90
11	Geszt	—	—	—	—	81	—
	f. e. Cséffa	—	—	—	—	9	10
12	Köte-Gyán	—	—	—	—	65	30
13	Mező-Gyán	—	—	—	—	53	60
14	Gyanta	10	50	—	—	35	80
	l. e. Kisháza	—	—	—	—	2	50
	l. e. Széplak	—	—	—	—	1	80
15	Erdő-Gyarak	—	—	—	—	24	40
16	Fekete-Gyarmat	—	—	—	—	39	30
17	M.-Gyorok	—	—	—	—	10	60
18	N.-Harsány	—	—	—	—	32	10
19	M.-Homorog	34	80	—	—	23	90
20	S.-Keresztur	26	16	2	36	27	20
21	Komádi	238	44	2	14	161	50
22	Okány	145	10	—	—	73	—
23	Pankota	—	—	—	—	19	90
24	Kis-Pereg	101	20	8	10	66	10
	l. e. Német-Pereg	20	70	—	—	20	60
25	Remete	—	—	—	—	15	10
26	Sarkad	—	—	—	—	173	80
27	M.-Sass	—	—	—	—	52	10
28	B.-Sebes	—	—	—	—	16	50
29	Sonkolyos	—	70	—	—	7	90
	l. e. Jánosfalva	—	—	—	—	6	10
30	Szakál	—	—	—	—	6	50
31	N.-Szalonta	150	40	14	10	430	30
32	Szemlak	—	—	—	—	30	90
33	Szentleányfalva	—	—	—	—	13	—
34	Tamásda	—	20	—	20	16	—
35	Tárkány	—	—	—	—	22	60
	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	5	10
	Átvitel	815	72	58	40	2069	70

Sorszám	Egyházközség neve	Összes hátraléka frt	kr	Ebből töröltetett frt	kr	Folyé évi járulék frt	kr
	Áthozat	815	72	58	40	2069	70
36	Tenke	65	60	7	30	66	70
37	Fekete-Tót	—	—	—	—	19	40
38	Ugra	—	—	—	—	67	30
39	B.-Ujlak	—	—	—	—	12	50
40	B.-Zerind	—	—	—	—	10	80
41	N.-Zerind	—	—	—	—	49	70
42	Zsadány	26	10	—	—	77	30
43	Vadász	—	—	—	—	46	10
	l. e. Csermő	—	—	—	—	11	30
	f. e. B.-Apáti	2	80	—	—	1	40
	f. e Talpas	2	80	—	—	1	80
	f. e. Seprős	4	—	—	—	2	50
	Összesen	917	02	65	70	2436	50

E szerint a hátralék . . . . . 917 frt 02 kr,
melyből töröltetvén . . . . . 65 „ 70 „
marad fizetendő hátralék . . . . . 851 frt 32 kr.
Évi járulék . . . . . 2436 „ 50 „ és igy
1888-ban fizetendő összesen . . . . . 3287 frt 82 kr.

Midőn ezen jelentésem kapcsában a közalapi számadás és bevallási ivek felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak szives fáradozásáért köszönetemet nyilvánitom, tisztelettel fölkérem az egyházmegye közgyűlését, hogy ezen jelentést jóváhagyó tudomásul venni, továbbá az egyházak presbyteriumait odautasitani méltóztassék, hogy a hozzájok már megküldött bevallási iveken kitüntetett s kötelező erejüvé vált 1888. évi járulékot, illetőleg tartozást, minden további sürgetés bevárása nélkül, az általok legalkalmasabbnak vélt időben, beszedni és azt legkésőbb folyó évi deczember 1-ig az egyházmegye pénztárnokához eljuttatni ismerjék állásukból folyó kötelességüknek.

Végül kérem, hogy a „Kezelési szabályok“ 28. §-a értelmében és az ott megnevezett hatáskörrel az egyházmegye közalapi bizottságot megválasztani méltóztassék.“

Jóváhagyó tudomásul vétetik.

Egész terjedelmében jegyzőkönyvbe felvétetni rendeltetik.

Inditványai határozati erőre emeltetnek.

A közalapi bizottság tagjaiul: Ercsei Sándor, Sántha István, netáni akadályoztatásuk esetén póttagul dr. Balogh Elek és Nagy Péter tanácsbirák közfelkiáltás utján az $188^{8}/_{9}$-ik évre megválasztatnak.

13. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi gyámintézet 1886 és 1887. évi pénztári számadásai megvizsgálásáról szóló számvevőszéki jelentés.

Ezzel kapcsolatban előterjesztettek a vizsgálatról szóló jegyzőkönyvek a számvevőszék véleményével és gyámintézeti választmány javaslatával ellátva.

Az egyházmegyei közgyűlés mindenekelőtt jóváhagyó tudomásul veszi, hogy mivel Katona Mihály lemondott pénztárnok 1885. évi szémadásában egy 74 frt 65 krig terjedő elszámolási különbözet merült fel, — a számvevőszék elsőben is ennek mibenállását puhatolta ki s e végből az 1885 évi pénztári számadások átvizsgálására is kiterjeszkedett.

S minthogy egyfelől az 1885-ki számadásból kinyomozott adatok, másfelől az ujabban megejtett tételenkénti összehasonlító leszámolás kétségtelenül kideritették, hogy 1885-ről az évvégi vagyonállás nem 32,666 frt 37 krt, hanem 32,591 frt 72 krt tesz s ennélfogva a volt pénztárnok részéről 74 frt 65 kr erejéig elszámolási hiba merült fel, — az 1885. évi pénztári számadás ekkénti helyesbitését a maga részéről is megerősiti; egyszersmind Katona Mihály volt gyámintézeti pénztárnokot 1885. évről a kérdéses 74 frt 65 kr különbözet további terhe alól a számvevőszék és gyámintézeti választmány számszerű adatokkal támogatott javaslatához képest ezennel felmenti.

A jelentés azon része, hogy Katona Mihály volt pénztárnok lemondása folytán, a választmány e czélra kinevezett küldöttsége a pénztárt mindenféle értékeivel, kezelési könyvekkel, naplókkal, pénztári felszerelésekkel együtt 1886. augusztus 20-án az uj pénztárnoknak Márk Ferencznek kezelése alá leltár mellett átszámolta, — tudomásul szolgál.

Egyebekben pedig, miután a két évi számadás egész anyagára megejtett számvevőszéki vizsgálat és részletes összehasonlitás eredménye, ugy az 1886, mint 1887. évi pénztári számadásokat rendben és hibátlanokul találta: Katona Mihály volt gyámintézeti pénztárnoknak, 1886. január 1-tő augusztus 20-ig, Márk Ferencz pénztárnoknak 1886. augusztus 20-tól az év végéig és külön 1887-ről vezetett pénztári számadás terhe alól a felmentést megadta.

Egyszersmind a tárgy fontosságánál fogya elrendelte, hogy a vizsgálatról szóló két jegyzőkönyv egész terjedélmében felmessék az egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvébe.

„Jegyzőkönyv a nagyszalontai ev. ref. lelkészi gyámintézet 1886. évi pénztári számadásainak megvizsgásásáról".

Mindenekelőtt előre boesátjuk, hogy mult év folyamán a pénztárnok személyében változás történt, a mennyiben volt pénztárnok Katona

Mihály lemondott s helyette Márk Ferencz lelkész választatott meg pénztárnokká.

A vizsgálat tárgyát képező számadás Katona Mihály volt pénztárnok részéről 1886. aug. 20-ig, az uj pénztárnoké pedig innét az év végéig terjed.

Csatoltatik I. alatt mellékleteivel együtt a jegyzőkönyv, mely a számadásnak, ahoz tartozó értékeknek stb. Márk Ferencz uj pénztárnok részére 1886. aug. 20-án történt átadásáról szól.

Katona Mihály volt pénztárnok már az A. alatti jegyzőkönyvben kifejezést adott annak, hogy 1885. évi számadásainál az azon évi vagyon állag főösszege hibásan van kimutatva, mert a könyvekre elhelyezett kölcsön, készpénz-, kamat- és tagdij-hátralék 1885. deczember 31-én s illetőleg 1886. január 1-én nem 32,666 frt 37 krt tesz, mint a hogy a számadásokról vezetett jegyzőkönyv 33. számu lapjának záradéka mutatja, hanem 32,591 frt 72 krt, vagyis 74 frt 65 krral kevesebbet. Mindenekelőtt tehát ezen előterjesztést kellett vizsgálat tárgyává tenni, annál is inkább, mert az előző év maradványa a következő évi számadás kiegészitő részét képezi s mig az átjött maradvány összeg hitelesen megállapitva nincs, addig szó sem lehet a következő évi számadás alapos megvizsgálásáról.

S hogy a volt pénztárnok által jelzett fentebbi elszámolási különbözet mibenállása kiderittessék, visszamentünk az 1884. évi számadás lezárására s innen vezettük le az elszámolást egész azon időpontig, vagyis 1885. decz. 31-ig, honnan az átmenet a vizsgálat tárgyát képező 1886. évi számadásra következik. Ugyanis :

		frt	frt
1	A kétpénztár állása tett 1884. decz. 31-én a számadási jegyzőkönyv 28-ik lapján foglalt záradék szerint, vagyis *átment 1885. évre*	29258	62
	De a *Mezei Ferencz-féle adomány* az 1884. évi vagyonkimutatásba — tévedésből — *tőkevagyonképen* lett felvéve; mig az 1885. évi pénztári számadás során — lásd 66. pénztári napló számot 1885. márczius 26-ról — „*önkéntes adomány és kegyeleti átalány*“ rovat alatt, tehát nem tőketörlesztésül és igy *kétszeresen* számittatott bevételül; miért is a fentebbi összegből leütendő	6	30
	Vagyonállag :	29252	32
	vagyis ezen összeg képviseli a kötelezvényekre kintlevő tőkét, évvégi készpénz maradványt a takarékpénztári betétekkel együtt.		
	Tőkekamat és tagdij hátralékul ki van mutatva 1884. év végén	725	66

		frt	kr
	melyből tesz		
	Tőkekamat hátralék 158.51		
	Tagdij hátralék 567.15		
	azaz mint fent	725	66
	A két összeg helyességét igazolják az 1884. számadásról vezetett II, III. alatti főkönyvi kivonatok; IV. alatt pedig csatoltatik az 1884. évvégi vagyonállás kimuttatása, mely a fentebbi összegeket rovatonkint tünteti elő.		
	A fentebbiek szerint a tőkevagyon főösszege 1884. decz. 31-én	29252	32
2	Ehez bevétetett 1885. év folyamán — lásd pénztári napló 95—101 lapján		
	Kamat 1885-ről 2121.82		
	„ régebbről . . . . . 65.—		
	Tagdij 1885-ről . . . . . 339.—		
	„ régebbről 276.36		
	Önkéntes adomány és kegyeleti átalány 1178.50		
	Késedelmi kamat 22.81	4003	49
	Bevétel 1885. év végéig	33255	81
3	Kiadás 1885-ről		
	Az 1884. évi pénztári napló bevétel tett a pénztári napló 93. lapján foglalt lezárás szerint	9910	35
	Kiadás ugyanazon adatok szerint	9585	78
	Pénztári maradvány	324	57
	De a fentebbi 9910 frt 35 krban 366 frt 75 kr — lásd a pénztári napló 94. lapját — előre fizetett kamat nem 1884, hanem 1885. év bevételét képezi.		
	S minthogy a kiadás 1884-ről 9585 frt 78 krt tett, ezen összeg másképen fedezhető nem volt, csak ugy, hogy fentebbi 1885. javára szóló 366 frt 75 krból, 42 frt 18 krral az 1884. évi kiadás kipótoltatott, mely összeg ennélfogva 1885. év terhére átviendő, viszont az egész 366 frt 75 kr bevételül felveendő volt (lásd a pénztári napló 95. lap 1. és 2. tételét.)		
	E szerint az 1885. évi tényleges kiadás következő tételekből áll :		

	frt	kr
Pénztári napló 2. tételszám	42	18
„ „ 35 „	20	—
„ „ 104 „	50	—
„ „ 211 „	62	72
„ „ 212 „	62	72
„ „ 213 „	31	36
„ „ 214 „	62	72
„ „ 215 „	94	08
„ „ 216 „	62	72
„ „ 217 „	62	72
„ „ 218 „	117	60
„ „ 219 „	62	72
„ „ 220 „	62	72
„ „ 221 „	62	72
„ „ 222 „	78	40
„ „ 223 „	156	80
„ „ 224 „	62	72
„ „ 225 „	125	44
„ „ 226 „	125	44
„ „ 227 „	219	52
„ „ 228 „	125	44
„ „ 229 „	50	—
A tényleges kiadás 1885-ről tesz 22 tételszám alatt	1800	74
Bevétel 1885-ről (fentebb 2 tétel)	33255	81
Kiadás „ („ 3 „)	1800	74
Vagyonállás 1885. decz. 31-én	31455	07
melyből képvisel		
a) kötelezvényekre kintlevő tőke	31047	78
b) készpénz	407	29
azaz mint fent	31455	07
Hátralék 1885. decz. 31-én tesz		
a) tőkekamat	434	99
b) tagdij	701	66
Összesen	1136	65

A két összeg helyességét igazolja az 1885. évi számadásokból készült V., VI. alatti főkönyvi kivonat s az év végi vagyonkimutatás VII. alatt.

	frt	kr
Hozzáadva már most a tényleges vagyon értékéhez	31455	07
a hátralék követeléseket	1136	65
A helyesbitett vagyonállag 1885. decz. 31-én	32591	72

S a mennyiben az 1885. évvégi vagyonállás a számadási jegyzőkönyv 33. lapján hibásan 32,666 frt 32 krral vétetett fel s ugyanezen összegben lett hitelesitve; minthogy a két összeg közötti különbözet, melyet számadó pénztárnok is csak a számadás átvizsgálása és jóváhagyása — 1886. márczius 16 — után fedezett fel, — mig a fentebbi leszámolás az itt elősorolt adatoknak a pénztári fő- és segédkönyvekkel történt tüzetes összehasonlitásából kétségtelenül kiderült, hogy az 1885. évi pénztári számadásokban 74 frt 65 kr elszámolási különbözet valósággal létezik :

A vizsgáló küldöttség javaslata oda terjed, hogy ezen téves elszámolásból eredő különbözet — 74 frt 65 kr Katona Mihály volt pénztárnok terhéről töröltessék, az 1885. évi vagyonállás 32,666 frt 32 krról a valóságos állapotnak megfelelő módon *32.591 frt 72 krra* kiigazittassék s az 1885. évi számadás ilyetén helyesbitéséről szóló választmányi záradék a számadási jegyzőkönyv megfelelő helyén bevezettessék.

Áttérve ezekután Katona Mihály volt pénztárnoknak 1886. január 1-től a pénztár átadásáig, vagyis 1886. aug. 20-ig terjedő számadására, a pénztári napló tételeit átvizsgáltuk, összehasonlitottuk a számadáshoz csatolt okmányokkal a pénztári fő- és segédkönyvekkel s ugy a bevételeket mint a kiadásokat igazoltaknak, — a fentebb ezen jegyzőkönyvhöz csatolt átadási j. könyv mellékletét képező I. alatti kimutatást, mely az 1886. augusztus 20-ki, vagyis az átadás napjáni pénztár állapotot tünteti elő, — helyesnek, általában a számadást olyannak találtuk, mely minden részében rendesen, pontosan és lelkiismeretesen van vezetve.

Miért is Katona Mihály volt pénztárnoknak a felmentvényt kiadatni javasoljuk.

Egyszersmind miután az 1886. augusztus 20-ki pénztári állapot átmenetet képez az uj pénztárnok számadására, mely aug. 20-tól decz. 31-ig, tehát szintén darab évre terjed, könnyebb áttekintés végett szükségesnek találtuk az 1886. jan. 1-től aug. 20-ig terjedő számadás eredményét czimek szerint összegezve, ideigtatni. Ugyanis

			frt	kr
1	Tényleges vagyon 1886. jan. 1-én kötvényekben s készpénzben.		31455	07
2	Bevétel 1886. jan. 1-től aug. 20-ig 8524 frt 20 kr forgalmi bevételből.			
	Kamat 30,538 frt 78 kr tőke után	1876.12		
	„ 4169 frt takarékpénztári betét után	5.99		
	„ régibb időről	341.21		
	Késedelmi kamat	46.91		
	Tagdij 1886-ról	88.71		
	„ régebbről	327.98		
	Államsegély 1886-ról	603.—		
	Fekete Imre birságdija	50.—	3339	92
	Összes tényleges bevétel 1886. aug. 20-ig		34794	99
3	Kiadás 1886. jan 1. — aug. 20-ig 8524 frt forgalmi kiadásból :			
	Bélyeg az államsegély nyugtájára 1885-ről	2.50		
	Takarékpénztári betétkönyv	—.10		
	Napló és nyomtatványok	9.50		
	Postabér	—.35		
	Bélyeg az államsegély nyugtára 1886-ról	2.50		
	Nyomtatványok	9.—		
	Katona Mihály pénztárnok tisztelet-dija aug. 20-ig	63.26	87	21
	Marad a tényleges vagyon 1886. aug. 20-án		34707	78
	Mely tényleges vagyon következőleg van elhelyezve :			
	a) kötelezvényeken kölcsön		30538	78
	b) takarékpénztári betét		4169	—
	Összesen :		34707	78
	Ha ehez a hátralékokat hozzáadjuk éspedig :			
	a) Kamat 1886. és régebbről	719.13		
	b) Tagdij „ „ „	1051.61	1770	74
	Lesz az összes vagyonállag 1886. aug. 20-án :		36478	52
	vagyis annyi, amennyi fentebb I. szám alatt csatolt számadási jegyzék szerint Márk Ferencz pénztárnoknak 1886. aug. 20-án átadatott.			
	A kötelezvényekre kikölcsönzött tőke tett 1886. jan. 1. (Lásd fentebb)		31047	78
	Átvitel		31,047	78

		frt	kr
	Áthozat	31,047	78
	Kiadatott további kölcsönképen 1886. jan. 1-től aug. 20-ig. a pénztári napló adatai szerint	2946	—
	Lesz az összeg :	33993	78
	Bevétetett kölcsöntőke visszafizetés czime alatt 1886. jan. 1-től aug. 20-ig	3455	—
	Maradt a kötvényekre kint levő tőke állaga 1886. aug. 20-án, mint a hogy az már fentebb ki van mutatva	30538	78
	A 2946 frt kiadás és 3455 frt bevétel közötti különbözetet, vagy is 509 frt többletet a 4169 frtos takarékpénztári betét foglalja magában.		
	Végre a fentebbi elszámolás befejezése után vizsgálat alá vettük Márk Ferencz pánztárnok számadását 1886. aug. 20-tól, mint a pénztár átvételéről, 1886. deczember 31-ig.		
1	A fentebb I alatt csatolt átadási jegyzőkönyv szerint 1886. aug 20-án számadás alá vett:		
	kötelezvényekre kint levő tőkét	30538	78
2	takarékpénztáti betétben pedig :	4169	–
	Összesen :	34707	78
	Tényleges bevétel aug. 20. decz. 31-ről a pénztári napló 8—11 lapján foglalt adatok szerint 4441 frt 64 kr forgalmi bevételből :		
	Tőkekamat 1886-ról 715.68		
	„ régebbről 28.12		
	Tagdij 1886-ról 427.77		
	„ régebbről 39.34		
	Önkéntes adomány 71.20		
3	Késedeimi kamat 27.63	1309	74
	Összes tényleges bevétel decz. 31-ig :	36017	52
	Kiadás 3330 frt 61 kr forgalmi kiadásból :		
	Vegyes kiadások 49.36		
	Gyámdij 1886-ról 1686.51	1735	87
	Marad tényleges vagyon 1886. decz. 31-én :	34281	65
	Mely összegből képvisel		
	a) Kötelezvényekre kint levő tőke 1886. deczember 31-én	30646	88
	b) Takarékpénztári betét	3523	74
	c) Készpénz	111	03
	Összesen mint fent :	34281	65

	frt	kr
Megjegyeztetik, hogy a takarékpéztárban elhelyezett tőkék után 1886. decz. 31-ig járó 107 frt 44 kr kamat a pénztári napló bevétel s illetőleg kiadás rovatába a vizsgálat során felvétetett.		
Tényleges vagyon 1886. decz. 31-én mint fentebb	34,281	65
Ehez jön a hátralék az év végével		
a) Kamat 1886-ról 52.30		
b) „ régebbről 29.80		
c) Tagdij 1886-ról 249.52		
d) „ régebbről 281.17		
e) Késedelmi kamat 70.32	683	11
Összes vagyonállás decz. 31.	34,964	76
Átvett számadó pénztárnok 1886. aug 20-án kötelezvényekre kint lévő tőke fejében	30,538	78
1886. aug. 20-tól az év végéig további kölcsönzésekre kiadott a pénztári napló adatai szerint összesen	600	—
Összeg :	31,138	78
1886. aug. 20-tól az év végéig bevett kölcsönvisszafizetés czime alatt a pénztári napló adatai szerint	491	90
Marad a kötvényekre elhelyezett tőkeállag 1886. decz. 31-én (lásd fentebb)	30,646	88

A pénztári napló tételei itt is átvizsgáltattak, összehasonlittattak a számadáshoz csatolt okmányokkal, fő- és segédkönyvekkel s más ide tartozó adatokkal és ugy találtattak, hogy Márk Ferencz pénztárnok számadásában ugy a bevételek, mint a kiadások igazolva vannak s hogy a gyámintézet pénztárát lelkiismeretes pontossággal kezelte.

Ugyanazért az 1886. évi számadás terhe alól részére a felmentvényt megadatni véleményezzük.

Végre miután az 1885. évi számadás során felmerült 74 frt 65 kr elszámolási különbözet fentebbiekben kipuhatolva s ezen évi számadás a valóságos állapot szerint helyesbitve, ezt követőleg az 1886. évi számadás mind a két pénztárnok irányába felülvizsgálva lett, kérjük elrendeltetni, hogy mind a két év számadása, a mai megvizsgált alakjában a számadási jegyzőkönyvbe bevezettessék; a most ott levő — hibás — bevezetés pedig, mint érvénytelen, töröltessék.

Ezek után a jegyzőkönyv berekesztetett azzal, hogy Böszörményi Károly számvizsgáló küldöttségi tag a vizsgálaton nem jelent meg.

Kelt N.-Szalontán, 1887. aug. 4.

Sántha István számv. küld. tag. Ercsei Sándor gyámint. elnök.

A számvizsgáló küldöttség fentebbi jegyzőkönyvét a gyámintézet választmánya mai napon tartott ülésében tárgyalás alá vette, annak tartalmát egész terjedelmében elfogadta s az egyházmegyei közgyűlésnek ajánlólag terjeszti elő.

N.-Szalonta, 1888. február 13.

N a g y Péter,
választmányi jegyző.

E r c s e i Sándor,
gyámint. elnök.

S z é l Kálmán, v. tag.

„Jegyzőkönyv a nagyszalontai ev. ref. lelkészi gyámintézet 1887. évi pénztári számadása megvizsgálásáról."

Eljárásunkhoz kiindulási pont gyanánt szolgált az 1886-ról 1887-re átjött pénztári állapot, melynek tételei már az 1886. évi számadás megvizsgálása alkalmával egyenként hitelesitve lettek.

Ezen adatok szerint :

		frt	kr
Tényleges vagyon 1886. decz. 31-én :		34,281	65
Ehez jött hátralék az év végéig			
a) Kamat 1886-ról	52.30		
b) „ régebbről	29.80		
c) Tagdij 1886-ról	249.52		
d) „ régebbről	281.17		
e) Késedelmi kamat	70 32	683	11
Összesen :		34,964	76
Kötelezényekre kint levő tőke tett 1886. augusztus 20-án		30,538	78
1886. augusztus 20-tól az év végéig kölcsönképen kiadatott		600	—
Összesen :		31,138	78
Visszafizetett kölcsönökből 1886. aug. 20-tól az év végéig		491	90
1886. deczember 31-én kötelezvényekre elhelyezett tőke		30,646	88
1886. deczember 31-én takarékpénztári betét		3523	74
1886 „ 31-én készpénz		111	03
Tényleges vagyon 1886. decz. 31-én összesen mint fent		34,281	65

Ezután vizsgálat alá vétetett folytatólag az 1887-ik évről vezetett pénztári számadás, mely végeredményébea a következő adatokat terjeszti elő :

	frt	kr
A) Kölcsön tőke.		
A kötelezvényekre elhelyezett tőke állaga tett 1886. decz. 31-én	30,646	88
Az 1887. év folyamán kölcsönökre kiadatott a napló átvizsgált adatai szerint	4240	—
Összesen :	34,886	88
Bevétel kölcsöntőke visszafizetés czime alatt 1887-ben	1409	07
Kötelezvényekre elhelyezett tőkeállag 1887. decz. 31-én	33,477	81
Szóval harminczháromezer négyszáz hetvenhét frt és nyolczvanegy kr.		
Az eredeti kötelezvények megvizsgáltattak, egyenként számbavétettek s azok értéke a fentebb leszámolt összeggel egyezőnek találtatott.		
B) Takarékpénztári betét.		
A nagy-szalontai takarékpénztárnál elhelyezett tőke tett 1886. decz. 31-én	3523	74
Betétetett az 1887. folyamán pénztári napló adatai szerint	4295	67
Kamat a betett tőkék után 1887-ről	199	56
Összesen :	8018	97
Kivétetett ugyancsak az átvizsgált napló adatai szerint	5366	—
Lesz tehát a betét maradvány 1887. decz. 31-én	2652	97
Szóval kétezer hatszáz ötvenkét frt kilenczvenhét kr, mely összeg megfelel a felmutatott 1113. számu bététkönyv értékének.		
C) Pénztármaradvány.		
A pénztármaradvány tett 1886. decz. 31-én (lásd fentebb)	111	03
Bevétetett 1887. év folyamán kölcsöntőke, kamat, tagdij stb. czim alatt a napló adatai szerint összesen	10,703	61
Átvitel	10 ,814	64

	frt	kr
Áthozat :	10,814	64
Leszámitva ebből az 1886-ban előre befolyt 1887. javára szóló s a fentebbi 111 frt 03 krban már elszámolt 6 frt kamatot és 7 frt tagdijat, összesen	13	—
	10,801	64
Maradvány :		
A segélyezésekre, gyámdijakra, kölcsönökre stb. különféle czélokra tett kiadás 1887. folyamán napló szerint	10,522	12
	279	52
Készpénzmaradvány 1887. deczember 31-én : Szóval kétszázhetvenkilencz frt és ötvenkét kr, mely összeg számadó pénztárnok kezelése alatt készletben találtatott.		
D) Vagyonállás.		
Tényleges vagyon 1886. decz. 31-én (lásd előző számvizsgáló jegyzőkönyvet)	34,281	65
A napló szerinti 10,801 frt 64 kr forgalmi bevételből képvisel a tényleges bevétel, tőkekamat, tagdij, önkéntes adomány stb.	3889	14
Összesen :	38,170	79
A 10,522 frt 12 kr forgalmi kiadásból tesz gyámdij és vegyes kiadások összege	1760	69
Marad tényleges vagyon 1887. decz. 31-én :	36,410	30
Szóval harminczhatezer négyszáztiz frt és harminez kr		
Ezen összegből képvisel :		
a) Kötelezvényekre elhelyezett tőke — lásd fentebb —	33,477	81
b) A n.-szalontai takarékpénztárnál betét (lásd fentebb)	2652	97
c) Készpénzmaradvány	279	52
Azaz mint fentebb :	36,410	30
E) Hátrálék követelések.		
a) Tőke kamat 1887-ről 363.64		
b) „ „ régebbről 44.12		
c) Tagdij 1887-ről 410.68		
d) „ régebről 330.26		
e) Kegyeleti átalány 324.—		
f) Késedelmi kamat 110.—	1582	70
Összes vagyonállás 1887. decz 31-én :	37993	—

Szóval harminczhétezer kilenczszázkilenczvenhárom frt.

Fentebbi tételek hitelesitésével együttesen kiterjesztettük eljárásunkat a számadáshoz csatolt okmányok, bevételeket és kiadásokat igazoló nyug-

ták és ellennyugtatványok, bevételekről, kiadásokról vezetett napló, számadás könyvek stb. megvizsgálására. Egybevetettük a számadás tételeit az okmányokkal, könyvekkel s konstatáltuk, hogy a számadás kiváló pontossággal, rendszeretettel és hibátlanul van vezetve, s hogy Márk Ferencz pénztárnok a gyámintezet pénztárát s értékeit a legnagyobb gonddal és lelkiismeretességgel kezelte.

Ugyanazért részére az 1887. évi pénztári számadások terhe alól a felmentést megadatni javasoljuk.

Kelt N.-Szalontán, 1888 február 13.

Sántha István, számvizsg. küld. tag. Ercsei Sándor, vál. elnök
Szél Kálmán, Nagy Péter, választmányi tagok.

Kimutása

azon egyéneknek, kik a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye papi gyám. intézetének pénztárába az 1887-ik és előző évekről kamat, vagy tagdij hátralékkal tartoznak 1888. április 1-ig.

Sorszám	Hátralékos neve	Kamattal		Tagdijjal		Összes hátralék	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Sarkadkereszturi ref egyház	2	82	—	—	2	82
2	Szondy Imre kisperegi lelkész	22	52	21	—	43	52
3	Kocsa Károly pankotai lelkész	7	65	33	16	40	81
4	Tömöry Mihály borossebessi lelkész	58	14	40	92	99	06
5	Bernáth Lajos tenkei lelkész	13	80	23	68	37	48
6	Varga Sándor feketegyarmati lakos	8	32	—	—	8	32
7	Sipos Imre belényesi lelkész	3	53	—	—	3	53
8	Bögös Lajos erdő-gyaraki lelkész	16	96	14	—	30	96
9	Kálmán Elek önkéntes tag	—	-	4	18	4	18
10	Böszörményi Pál bajji lelkész	—	—	6	32	6	32
11	Győri József tárkányi lelkész	1	32	21	—	22	32
12	Dobray Ferencz fenesi lelkész	—	—	19	78	19	78
13	Ónody Sándor mező-gyáni lelkész	—	—	21	—	21	—
14	Szondy György gyantai lelkész	—	—	21	-	21	—
15	Szücs József fekete-gyarmati lelkész	—	--	2	68	2	68
16	Csák József ménes-gyoroki lelkész	-	—	7	-	7	—
17	Szondy Géza szent-leányfalvai lelkész	—	-	58	30	58	30
18	Nyeste István magyar-homorogi lelkész	—	—	79	76	79	76
19	Hajdu Elek vadászi lelkész	—	—	14	—	14	—
	A hátralékok főösszege 1888. április 1.	135	06	387	78	522	84
	És ezen összegek után 1888. január 1-től a befizetés napjáig esedékes 8%-os késedelmi kamat.						

14. Az egyházmegyei házi-pénztár megvizsgálásával esperesileg megbizott Márk Ferencz és Nagy Imre lelkészek jelentik, hogy a Nagy Péter egyházmegyei pénztárnok 1887-dik évi számadását megvizsgálták, azt minden pontjában helyesnek találták, minélfogva számadó pénztárnoknak a fölmentvényt — a fentartandók fentartásával — megadhatónak véleményezik.

Nagy Péter pénztárnok részére az 1887-dik évről a fölmentvény — a fentartandók fentartásával — megadatik, s számadása egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetik, a mint következik:

Számadás.

I. Az ev. ref. nagy-szalontai egyházmegye közigazgatási pénztáráról az 1887-dik évről, ennek deczember hava 31 dik napjáig.

A) Bevétel.

Sor-szám	A bevétel tárgyainak megnevezése	osztr.ért. frt	kr
1	1886. vegén, mint a N.-Szalontán márczius hó 24-ik napján tartott egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyv 10-dik szám 26-dik lapján látható, jött át 1887-re tőkében 838 frt 25 kr, készpénzben pedig 127 frt 15 kr. Ebből a tőke megmaradásával, bevételül jön készpénz	127	15
2	Ugyancsak a fentirt jegyzőkönyvben látható 600 frt összes hátralékból. a) közköltői hátralék 246 frt 65 kr. b) kebl. hátralék 22 frt 5 kr, összesen bevét. napló szerint .	268	70
3	1887-dik évre kivetett 480 frt és 36 krból befizetett 45 egyház közül csak 17, a napló szerint	235	26
4	Jegyzőkönyvi hátralékokból, mely összesen 196 frt 32 kr, mint a fentirt jegyzőkönyvben látható: bejött a napló szerint	90	63
5	1887-dik évi jegyzőkönyv árából, mely 43 egyházra vetve per 1 frt 30 kr, tenne ki 55 frt 90 krt, bejött 17 egyházból csak a napló szerint	22	10
6	1887-dik évi keblezési illetékből, N.-Harsány és lelkésze részéről	4	20
7	Adókönyvi hátralékból	48	80
8	Gondnoki számadási jegyzőkönyvek hátralékából . .	2	16
9	615 frt a fent levő tőkéből 4 drb kötvényen kamatra levén kiadva, jövedelmezett	49	20
	Összes bevétel	848	20

B) Kiadás a 848 frt 20 krból.

Sor-szám	Kiadás éve, hava és napja	Kiadás tárgyainak megnevezése a nyugták	Osztrért frt	kr
1	1887 már. 24	N.-Szalontán egyházmegyei gyűlés tartásakor esperesi napidij nt. Szél Kálmán urnak 1-ső számu nyugta	4	—
		Tanácsbirói napidijjak:		
2	„ „ „	nt. Márk Ferencz urnak, 2-ik ny. . .	3	—
3	„ „ „	nt. Ferenczy Gedeon urnak, 3-ik ny. .	3	—
4	„ „ „	nt. Nagy Sándor urnak, 4-ik ny. . . .	3	—
5	„ „ „	nt. Böszörményi Károly urnak, 5-ik ny.	3	—
6	„ „ „	nt. Balog Ambrus urnak, 6-dik ny. .	3	—
7	„ „ „	nt. Nagy Péter urnak, 7-dik ny. . . .	3	—
8	„ „ „	Pénztárnoki napidij, Nagy P. urnak, 8. ny.	3	—
9	„ „ „	Egyházmegyei főjegyzői honorárium nt. Balog Ambrus urnak, 9-dik ny.	21	—
10	„ „ „	Számvevőszéki napidij nt. Márk Ferencz urnak, 10-dik ny.	4	—
11	„ „ „	Ugyanez, tiszt. Bögös Lajos urnak, 11-dik ny	4	—
12	„ ápr. 20	Nt. Márk Ferencz urnak 1887. tavaszi e. ker. közgyűlés alkalmával, képviselői honorárium, 12-dik ny.	30	—
13	„ máj. 9	Irószerekért, 13-dik ny.	35	—
14	„ „ 12	1887-dik évi márczius 24-diki e. m. közgyűlés jkönyve kinyomatási költsége, 14. ny.	54	40
15	„ aug. 15.	Egyházkerületi képviselő nt. Márk Ferencz urnak, 1887. aug. hóban tartott e. ker. közgyűlés alkalmával honorárium, 15. ny. . .	30	-
16	„ szep. 12.	Egy pénztárnoki naplókönyv vétetett, 16. ny.	1	40
17	„ decz. 8.	Nt. Szél Kálmán esperes urnak, esperesi évi honorárium, 17. ny	300	-
18	„ „ 27.	Nt. esperes urnak, igtató ivek vétele, a) b) csatolványnyal, 18. ny.	3	77
19	„ „ „	Postai költség, 19. ny.	3	—
20	„ „ „	Egész éven át előfogati költsége az e. m. pénztárnoknak, 20. ny.	6	—
21	„ „ „	Egyházmegyei pénztárnoki honorárium, mintegy ezer frt tőkétől számitva, 21. ny. .	10	—
22	„ „ „	Nt. Szél Kálmán esperes ur 1887. május 3-án kelt nagy nyugtája c) pontja szerint, konventi jegyzőkönyv árába fizettetett . .	15	05
		22 tétel alatt kiadás összesen	542	62

Bevétel volt		848 frt 20 kr.
Kiadás		542 „ 62 „
	Maradvány:	305 frt 58 kr.

A bevétel és kiadások után az egész egyházmegyei pénztár igy áll:

1886. végén tőke volt 838 frt 25 kr. Ebből 8-as kamaton 4 darab kötvényen van		615 frt — kr.
A fentmaradt 223 frt 25 kr, mely 3 drb takarékpénztári könyvben volt, u. m.: 40 frt, 83 frt 25 kr. és 100 frt, egyesittetett egy könyvben január 1. és 30-án 1888. és lett összes kamataival		242 frt 23 kr.
A kiadások után fentmaradt 305 frt és 58 krból ismét takarékpénztárba tétetett márcz 9-én 1888.		200 frt — kr.
S igy készpénzben maradt		105 „ 58 „
Tehát 4 drb. rendes kötvényen, 2 drb takarékpénztári könyvben és készpénzben van összesen 1887. végén		1162 frt 81 kr.
Régi A) B) alatti hátralékok összege	331 frt 30 kr.	
1887-röli közköltői hátralékok összege 245 frt 10 kr., kebelezési hátralék 4 frt 20 kr, összesen . .	249 frt 30 kr.	
Közköltői hátralék összesen .	580 frt 60 kr.	
Jegyzőkönyvi régi hátralék .	105 frt 69 kr.	
„ 1887-ről . .	33 „ 80 „	
Összesen	139 frt 49 kr.	
Adókönyvi hátralék . . .	9 frt 20 kr.	
Gondnoki számadási jegyzőkönyvi hátralék	2 frt 48 kr.	
Összesen	11 frt 68 kr.	
Mindenféle hátralék együtt		731 frt 77 kr.
És igy a pénztár állása:		
a) Kötvények és készpénz .	1162 frt 81 kr.	
b) Idetartozó minden hátralék	731 frt 77 kr.	
Együtt		1894 frt 58 kr.

II. Egyházkerületi közigazgatási költség.

A) Bevétel.

Egyházkerületi közigazgatási költség 1886. végén, mint a fentirt egyházmegyei jegyzőkönyvben látható, részint 2 drb takarékpénztári könyvben,

részint készpénzben volt 881 frt 63 kr. Ebből az egyik takarékpénztári könyvben látható 178 frt és 65 kr; növekedett 1888. január 1-ig . . . . 202 frt 79 krra.

A második 400 frtot tartalmazó takarékpénztári könyv kamataival 1887. deczember 17-ig lett 411 „ 07 „

Készpénz volt . . . . . 302 „ 98 „

lett összesen 916 frt 84 kr.

Ehez jő bevételül az 579 frt és 30 kr hátralék ból a bevételi napló szerint . . . . . 256 frt 19 kr.

1887-ről a kivetett 723 frt és 60 krból, 17 egyházból, betét napló szerint . . . . . 421 „ 04 „

Tehát összes bevétel 1594 frt 07 kr.

B) Ebből kiadás:

Mint nt. Szél Kálmán esperes ur által 1887. deczember 16-án kelt nyugta alatt látható, a rendes évi egyházkerületi költség 1887-ről befizettetett . 670 frt — kr.

Maradvány 924 frt 07 kr.

Ez el van helyezve ily módon:

a n.-szalontai takarékpénztárban, 1-ső tak. pénzt. könyvben van decz. 31. 1887. . . . . 202 frt 79 kr.

2-dikban van márcz. 9. 1888. 600 „ — „

Tehát két drb tak. pénzt. könyvben . . . . 802 frt 79 kr.

Készpénzben van . . . . . 121 „ 28 „

Összesen: 924 frt 07 kr.

Régi hátralék van . . . . 323 frt 11 kr.

1887-ről hátralék . . . . 302 „ 56 „

Összes hátrány . . . . . 625 frt 67 kr.

Kötvény- és készpénz tehát 924 frt 07 kr.

Összes hátralék . . . . . 625 „ 67 „

Az egész pénztár állása 1887. végén . . . 1549 frt 74 kr.

III. Főiskolai kamat.

Mint a nt. Szél Kálmán esperes ur május 3. 1887. 19. sz. ny. $188^{6}/_{7}$. mutatja:

4 egyház részéről kamatjárulék,

8 egyház részéről évi járadék czim alatt beadatott összesen . . . . . 338 frt 94 kr.

Ezenkivül a fenesi egyház az egész tőkéjét befizette 210 frt — kr.

Összesen 548 frt 94 kr.

És jelenben, mint a debreczeni főiskolai pénztárnok tek. Győri Elek ur jan. 13. 1888. 15. sz. a. kelt irata mutatja: a főiskola és egyházmegye által kezelt könyvek, minden tételben egyeznek.

Ezek szerint:

a) Kamattartozás van 5 egyháznál,

b) Évi járulék hátralék van 10 egyháznál, melyek az erről vezetett számadási könyvben, mind pontosan ki vannak irva.

IV. Kollégium épitési költség.

Kollégium épitési költség, nt. esperes urnak 1887. május 3. kelt 18. sz. nyugta átadatott B) pont alatt . . . . . 310 frt 65 kr.

Ennélfogva a hátralék maradt csak . . . . 596 „ 42 „

Ezt is igazolja a főiskolai pénztárnok fent nevezett időben kelt irata.

Ezen 596 frt 42 kr most már 10 egyháznál van.

V. Tüzkárbiztositási jutalék állásának kimutatása.

Mint az 1887-dik évi márcz. 24-diki egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyv 10. sz a. 27-dik lapon látható: a tüzkárbiztositási jutalék 4 drb takarékpénztári könyvben elhelyezve volt összesen . . . . 519 frt 07 kr.

Most 3 drb könyvben van elhelyezve, u. m.:

1. A sarkadi tak. pénztárban 1879. jan. 3-án betett . . . . 150 frt — kr.

jelen 1888-dik év jan. 1-ig szaporodott . . . . 260 frt 10 krra

2. A nagy-szalontai tak. pénztárba tett, 1886. január 11-én egyesitett könyv szerint a 226 frt 95 kr, 1888. jan. 27-én kamatjával lett 250 frt 93 kr.

Viszont a nagy-szalontai tak pénztárba 1886. márcz. 1-én tett 31 frt, 1888. jan 27-én kamatjával lett . . . . . 33 frt 97 kr

Végre a nagy-szalontai tak. pénztárba 1887. márczius 2-án betett 30 frt, 1888. január 1-ig növekedett . . . . . 31 frt 23 kr.

Átvitel 260 frt 10 kr.

Áthozat		260 frt 10 kr.
És igy a 2-dik könyv magába foglal összesen:		
1887. január 1-ig	31 frt 23 krt	
1888. január 27-ig . . .	284 „ 90 krt	
Összesen		316 frt 13 krt
3. A 3-dik könyvbe levő összeg 1887-ről küldetvén, betétetett a nagy-szalontai takarék-pénztárba 1888. február 29-én		33 frt — kr.
És igy 3 drb tak. pénztári könyvben van elhelyezve . . .		609 frt 23 kr.

Geszt, márczius 15. 1888. Nagy Péter,
egyházmegyei pénztárnok.“

15. Az egyházmegyei házi-pénztár vizsgálatáról szóló jelentésökben, Márk Ferencz és Nagy Imre lelkészek kiemelik, hogy a 11—1887 számu egyházmegyei végzés daczára, az egyes egyházaknál kintlevő hátralékok összege még most is tetemes; ugy hogy, bár némely egyházak, mint S.-Keresztur, Tárkány s részben Tenke tőrlesztettek is, ellenben Remete, Szentleányfalva s Erdő-Gyarak hátraléka nőtt, sőt ujabban tetemesebb összeggel tartoznak: K.-Apáti, M.-Homorog, Bélzerénd, Ágya és Jánosfalva.

Egyházmegyénk közgyűlése, midőn a tetemes hátralék-tartozásokkal szemben megujitja 11—1887. számu végzését, komolyan figyelmezteti a hátralékos egyházakat, köteles tartozásaiknak pontosabb s buzgóbb teljesitésére, meghagyván, hogy folyó évi október 1-ig, hátralékaikat okvetlenül törlesszék; egyszersmind megbizza elnöklő esperesét, hogy hivatolt végzésének foganatositását e határidő leteltével eszközölje.

16. A házi-pénztárt vizsgáló bizottság, Székely Sándor volt tanitónak kis-peregi tanitóskodása idejéből még mindig fennálló 2 frt 10 kr. bekebelezési illetékét, a pénztári hátralékok közül — mint bevehetetlent — töröltetni kéri.

Székely Sándor bekebelezési illeték tartozása — mint bevehetetlen — töröltetik, s e végzés foganatositására pénztárnok utasittatik.

17. Ugyancsak Márk Ferencz és Nagy Imre lelkészek beterjesztik s elfogadásra ajánlják a Nagy Péter pénztárnok folyó 1888-dik évre készitett s tájékoztató bevezetéssel ellátott egyházmegyei költség előirányzatát, s ennek kapcsában a 10 évre szóló rovatos kivetési tervezetet, kérve ezeknek jegyzőkönyvi kinyomatását.

A folyó 1888-dik évre készitett s bemutatott költség előirányzat elfogadtatik, az ennek alapul szolgáló kivetési tervezet megerősittetik, s annak fogatositásával pénztárnok megbizatik.

A tájékoztató bevezetéssel ellátott költségelőirányzat, valamint a kivetési tervezet egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetik, a mint következik:

„I. Tájékozás, az ev. ref. nagy-szalontai egyházmegye 1888-dik évre már megállapitott s 10 évig folytatandó egyetemes egyházmegyei költség alapját illetőleg.

A) 1887-dik év végéig. Különböző tőkék — készpénz — és hátralékok.

1. A tulajdonképen eddigi egyházmegyei közköltőből, mint a számadásból látható:

a) rendes kötvényekben van	615 frt	— kr.
b) két drb takarékpénztári könyvben	442 „	23 „
c) készpénzben van	105 „	58 „
Összesen	1162 frt	81 kr.

2. Egyházkerületi közig. költségből:

a) 2 drb tak. pénztári könyvben van elhelyezve	802 frt	79 kr.
b) készpénzben van	121 „	28 „
Összesen	924 frt	07 kr.

E szerint rendes kötvényen, tak. pénzt. könyvekben és készpénzben egyesitve van összesen, biztos 2086 frt 88 kr.

3. Egyházmegyei közköltő czimeni hátralékok és ezek járulékai	731 frt	77 kr.
4. Egyházkerületi kőzig. költségi hátralékok	625 „	67 „
Összes hátralék	1157 frt	44 kr.
És igy minden egyesitve 1887. végéig	3244 frt	32 kr.

B) 1888-dik évről:

mely 10 évig fog érvényes lenni, kivettetik: 43 anya és 3 filiális, összesen 46 egyházra az 1885-dik évi országos névtár alapján 67,749 lélekszám után, minden lélekre 2 krt számitva . . . . . 1354 frt 98 kr.

Ebből kiadás:

1. Egyházkerületi közigazgatási költség . . .	670 frt	— kr.
2. Esperesi évi honorárium	300 „	— „
3. Egyházmegyei főjegyzői honorárium . . .	21 „	— „
4. Két egyházmegyei közgyűlés tartásra . . .	47 „	— „
5. Két egyházkerületi képviselői honorárium . .	60 „	— „
6. Két egyházmegyei jkönyv és conv. jkönyv ára	100 „	— „
7. Irószerek	40 „	— „
8. Postaköltség	4 „	— „
9. Előfogat és napidij számvevőszéki tagoknak	8 „	— „
10. „ némely köriskolalátogatóknak . .	6 „	— „
11. „ pénztárnoknak	6 „	— „
Átvitel:	1262 frt	— kr

Áthozat: 1262

12. A pénztárnoknak tőkétőli percent 1888-ban . . . 18 frt — kr.
13. Végyes költség . . . . . 40 „ — „

Összes kiadás . . . . . 1320 frt — kr.
Kivetés . . . . . 1354 „ 98 „

Maradvány . . . . . 34 frt 98 kr.

Költségvetési előirányzat 1888-ra.

Mint fentebb látható, 13 tétel alatti kiadásra szükségeltetik 1320 frt — kr.

F e d e z e t :

1. Az 1888-ra kivetett 1354 frt és 98 krból remélhető, hogy bejön . . . . . 700 frt — kr
2. Készpénz idefordítható . . . . . 226 „ 86 „
3. Multróli hátralékokból . . . . . 393 „ 14 „

Összes fedezet : 1320 frt — kr.

Geszt, márczius 15. 1888. N a g y Péter, e. m. pénztárnok.

II) Az ev. ref. nagy-szalontai egyházmegyében lévő 43 anya- és 3 filiális : összesen 46 egyház kiirása lélekszám szerint, mint az 1885-dik évi országos nagy névtárban látható : az 1888-dik évi egyetemes e. megyei költségvetés végett minden lélek után 2 krt számítva :

Sorszám	Az egyház neve	Lelkek száma	Kiadás frt	Kiadás kr
	Ágya	1542	30	84
	Ant	1023	20	46
	Árpád	1283	25	66
	Baj	836	16	72
5	Belényes	585	11	70
	B.-Ujlak	742	14	84
	Bélzerénd	314	6	28
	B.-Böszörmény	3049	60	98
	B.-Zsadány	1773	35	46
10	B.-Sebes	269	5	38
	E.-Gyarak	856	17	12
	Erdőhegy	1428	28	56
	F.-Gyarmat	1203	24	06
	F.-Tóth	200	4	—
15	Fenes	1015	20	30
	Geszt	1419	28	38
	Gyanta	1479	29	58
	Kis-Pereg	2349	46	98
	Átvitel	21,365	427	30

Sorszám	Az egyház neve	Lelkek száma	Kiadás frt	Kiadás kr
	Áthozat	21,365	427	30
	Német-Pereg fil.	259	5	18
20	Komádi	4277	85	54
	K.-Apáti	767	15	34
	K.-Gyán	2227	44	54
	M.-Homorog	707	14	14
	M.-Gyorok	202	4	04
25	M.-Gyán	1584	31	68
	M.-Sas	1441	28	82
	N.-Harsány	1138	22	76
	M.-Szalonta	9844	196	88
	N.-Zerénd	1786	35	72
30	Ó.-Arad	3085	61	70
	Okány	2583	51	66
	Pankota	359	7	18
	Remete	618	12	36
	Sarkad	6218	124	36
35	S.-Keresztur	1000	20	—
	Sonkolyos	285	5	70
	Jánosfalva fil.	202	4	04
	Szakál	158	3	16
	Szemlak	526	10	52
40	Szt.-Leányfalva	658	13	16
	Tamásda	450	9	—
	Tárkány	1078	21	56
	Nyégerfalva fil.	166	3	32
	Tenke	1745	34	90
45	Ugra	1598	31	96
	Vadász	1423	28	46
	Főösszeg :	67,749	1354	98

Beterjeszti

N a g y Péter
e. m. pénztárnok.

Végül elrendeli egyházmegyénk közgyűlése, hogy jövőre a szabályszerü egyházlátogatás fölmerült költségeit, mint egyházmegyei közigazgatási szükségletet, a házipénztár fedezze; és hogy e kiadási többletnek beillesztésével, már a jövő 1889-dik évre megtehesse pénztárnok az előirányzatot, s megállapithassa a költségkivetést, fölhivatnak mindazok, kik a szabályszerü egy-

házlátogatást folyó év nyarán egyházainkban teljesitendik, hogy fölmerülendő költségeikről tájékoztató számitást tegyenek s ezt elnöklő esperessel közöljék

Az ev. ref nagy-szalontai egyházmegyében minden hátralékok kimutatása az 1887-dik év végeig deczember 31-ig.

Sorszám	Egyházak és más tartozók nevei	E. ker. közig költség		Egyházmegyei költség		Kollégiumi épitési költs		Főiskolai kamat		Minden jegy k. k. ára		Kehlezési illeték		Egyházi közalap illeték		Összesen	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	krt	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	41	05	31	50	—	—	21	—	7	90	—	—	—	—	101	45
2	K.-Apáti . .	28	38	29	40	—	—	45	36	13	80	—	—	—	—	116	94
3	Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	42	29	42
4	Árpád . . .	32	47	18	90	—	—	21	—	4	15	—	—	—	—	76	52
5	Baj	9	10	6	—	—	—	8	40	1	65	—	—	—	—	25	15
6	Belényes . .	7	42	15	75	—	—	10	50	4	15	—	—	5	10	42	92
	Szücs Ferencz .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	2	10
7	Erdőhegy . .	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	9	—	9	—
8	E.-Gyarak . .	63	31	—	—	134	—	—	—	—	—	—	—	—	—	197	31
9	Gyanta . . .	da	ra	bb	an	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	29
„	Szondy György	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	60	—	—	12	60
10	F.-Gyarmaton : Szücs József	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	2	10
11	M.-Gyánban : Ónody Sándor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	60	—	—	12	60
12	M.-Gyorok . .	2	31	2	10	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	6	41
13	M.-Homorog	11	08	6	30	—	—	—	—	21	12	—	—	28	70	67	20
14	S.-Keresztur	—	—	—	—	60	93	6	48	—	—	—	—	23	80	145	21
15	Komádi . . .	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	236	30	236	30
16	Kis-Pereg . .	34	92	8	40	—	—	—	—	7		4	20	9	10	147	62
17	Német-Pereg .	5	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	6	02
18	Remete . . .	41	85	47	25	67	67	51	45	22	11	4	20	—	—	234	53
19	M.-Sas . . .	38	32	31	50	—	—	—	—	6	09	—	—	—	—	70	91
20	B.-Sebes . .	2	98	27	25	17	46	63	—	1	65	—	—	—	—	112	34
21	Sonkolyos . .	4	50	6	30	39	—	4	20	4	10	—	—	—	70	58	80
22	Jánosfalva . .	13	13	13	65	—	—	56	70	—	—	—	—	—	—	83	48
23	Nagy-Szalonta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	136	30	136	30
24	Szt.-Leányfalva	31	23	18	90	—	—	—	—	13	92	—	—	—	—	64	05
25	Tamásda . .	4	86	4	20	—	—	5	25	1	65	—	—	—	—	15	96
26	Tárkány . . .	11	69	10	50	—	—	12	60	1	65	—	—	—	—	36	44
27	Tenke . .	44	02	46	90	83	75	—	—	4	10	—	—	58	30	237	07
28	Bélzerind . .	15	21	28	35	—	—	33	60	15	84	—	—	—	—	93	—
29	Vadász . . .	15	43	12	60	—	—	—	—	1	65	—	—	—	—	29	68
30	Zsadány . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	10	26	10

Geszt, április 13. 1888. N a g y Péter sk. e. m. pénztárnok.

18. Olvastatott Balog Ambrus főjegyző következő jelentése a missiói ügyekről :

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Egyházmegyénknek három missiói körében a mult év folytán történt mozgalmakat, a missióval megbizott, s közalapilag segélyezett lelkészek eljárását, az ily czélra utalványozott segélyekről való számadást — a missiót teljesitő lelkészek jelentései alapján van szerencsém a következőkben feltüntetni :

I.

Az erdőhegyi missiói körben Pató Károly erdőhegyi lelkész meglátogatta Székudvar, Sikló, Ottlaka, Elek, Nadab, E. és Cs.-Simánd, Szent-Márton, Mácsa, Csintye, Zaránd községeket, ezen községekhez tartozó Kéthalmi, Lőkösházi, Bánkuti, Rózsamajor, Lászlómajor, Tövisegyházi, Simándi, Kinczig, Topilla, Lipótházi pusztákat, Siklói és Nadabi malmokat.

Az ev. ref. vallásu családokat a legtöbb helyen személyesen felkereste, a hol lehetséges volt magánházakban is az összehivott családfők és gyermekeik részvétele mellett énekléssel, imádkozással, protestáns hitünkben állhatatos megmaradásra buzditó beszéd tartásával isteni tiszteletet tartott. A felekezet nélküli jellegü, leginkább tanyai és más hitfelekezetü iskolákba járó ev. ref. vallásu gyermekeket felkereste, összeirta, énekelni, imádkozni tanitotta, sőt 4 drb „kecskeméti kátét“ is ajándékozott a gyermekeknek. A szüléket intette, hogy gyermekeik vallás-erkölcsi képzését ne hanyagolják el.

Missiói területén összeirt 558 lelket.

Inditványozza, hogy minden missionarius legyen ellátva zsoltárral, vallástannal és egyéb vallásos iratokkal — s ilyenekül a régi kiadásu zsoltárokat és a kecskeméti utmutatást ajánlja. — Az 1887-ik évben segélyül nyert 100 forint felhasználását illetőleg, következő módon számol be. — Utban töltött a maga fogatával 44 napot, melyért naponként 3 frt fuvarbért számitva kellett volna fizetnie 132 frtot, mely összegben nincsenek felszámitva sem az élelem, sem más utazási kiadások és ruha szükségletek.

II.

A borossebesi missiói körben Tömöri Mihály borossebesi lelkész meglátogatta :

Berza, Algyest, Monyoró, Bokszeg és irtványa, Boros-Jenő Butyin, Kiszindia, Vaszoja, Prezest, Doncsény, Bohány, Dézna, Ravna, Monyásza, Kakaró, Almás, Alcsill, Gurahoncz, Honczisor, Solymos-Bucsáva, Govosdia, Kucsuba, Diécs, Holdmézes, Jószászhely, Zimbró, Repszeg, Káránd és Beel községeket. Ezek közül némelyekben több izben is megfordult, keresztelt, esketett, és temetett. Egy izben egy éltes, beteg napszámosnak az urvacsorát is kiszolgáltatta. Buzgó eljárásáról — s arról, hogy e vidéken mily nagy

szüség van a missiói lelkiismeretes működésre — fényes bizonyságot nyujt azon tény, hogy a missiót teljesitő boros-sebesi lelkész anyakönyvében, a mult év folyamán „háromszorta több népmozgalmi adat fordult elő, mint a megelőző évek bármelyikében.“

A Bokszegi telepitvényesek iskolája ügyében tavaly szépen megindult mozgalom egészen visszafelé fejlődött, mert daczára hogy itt a mult év folyamán 10 alkalmmal volt jelen missiót teljesitő lelkész, mostani jelentésében kiemeli, hogy csak ugy merné ajánlani a tanitó alkalmazását, ha annak teljes fizetése valami más alapból fedeztetnék, mert a mult évben általuk ajánlott csekély fizetés sem lenne rajtuk behajtható. — A mult 1887-ik év márczius hó 6-ik napjától — a folyó évi márczius hó 19-ik napjáig — kimutat 42 napot, melyeken hivatása szerint missiói feladatot és lelkészi funkciókat teljesitett a szórványokban, pedig a mult téli nagy havazás és szokatlan mérvü nagy hideg, — később a beállott olvadás és árvizek gátlólag akadályozták működését.

A területén eső szórványokban kimutat: 634 hitfelekezetünkhöz tartozó lelket.

A részére utalványozott 200 forint közalapi segély terhére kimutat 1887. márcz. 6— decz. 12-ig 148 frt 11 kr költséget, melyet fuvarra, étkezésre és fogadói szállás-pénzre forditott. — Folyó év január 9 — márczius 19-ig — 14 izben tett utjának költségeit részletesen nem mutatja ki.

III.

A ménes-gyoroki missiói körben 1887. junius 1-ig Fekete Imre — junius 1-től fogva hivatali utódja Csák József ménes-gyoroki lelkész végezte a missiói teendőket.

Fekete Imre beterjesztette az esperesi hivatalhoz azon értekezlet jegyzőkönyvét, mely Lippán 1887 április hó 19-én azon czélból tartatott, hogy a Lippán és vidékén élő ágost. evang. és ev. ref. hitvallásu lakosok az egyesült prot. lelkészi állomás felállitásának módozatait megbeszéljék. Ez értekezlet jegyzőkönyvének 2-ik számában egyházmegyei közgyűlésünk 13—1887. sz. végzésének 3-ik pontját örömmel fogadják, az ott kivánt 300 frt és tisztességes lakás előállitását elvállalják. Ezen határozatot kiegésziti azon beterjesztett jegyzék, mely szerint fentebbi czélra 26 ág. h. v. egyháztag 158 frt és 30 ref. vallásu egyháztag 154 frt — és igy összesen 56 egyháztag 312 forint évi egyházi adó fizetésére kötelezi magát. E sikerrel biztató örvendetes mozzanatok behatása alatt nagytiszteletü Esperes ur a mult év junius hó 19-ik napját már ki is tüzte, hogy akkor az egyházmegyei közgyűlés felkérése és megbizása folytán a helyszinén megjelen buzditani tanácsolni, segiteni az áldozatkész hiveket a szervezkedés nehéz munkájában. Azonban már junius 11-én kelt levelökben Thali Lajos és dr. Masznyik Márton, a lippai mozgalmak leglelkesebb hivei Esperes ur oda menetelét későbbi időre halasztani kérik, mikor az ágostai evangelikusok esperességi gyűlése is meg lesz tartva, mert szükségesnek tartják az ágostai

hitvallásuak részéről is az egyház szervezésében való részvételt — és mert a kitűzött határidőben az alakulandó egyháznak intelligensebb tagjai nagy részt nem időznek a városban.

Csák József ménes-gyoroki lelkész 1887. szeptember 8, 25, október 16, november 13, deczember 4 és deczember 26-án karácson második napján 1888. jan. 6-án és február 2-án, tehát 8 izben kereste fel személyesen a lippai hiveket, de csak az utóbbi alkalommal tarthatott értekezletet, azonban a kivánt eredmény ez alkalommal is elmaradt — részint a reform. egyháztagok meg nem jelenése miatt, részint azért, mert az ág. hitvallásuak még várni akarnak.

De a folyó évi márczius 25. tartott értekezlet annak kijelentése mellett, hogy meggyőződésük szerint egyik hitfelekezet sem állithat életerős egyházat a másik felekezet segitsége nélkül, annyival is inkább, mert a mult évben megajánlott egyházi adó már ugy is nagy mértékben terheli a megalakulandó egyház hiveit — határozatilag kimondják — hogy az ev. ref. hivek már most megkezdik a megalakulást. De minthogy csaknem biztosra vehető, hogy a 250 forintnak megfelelő állandó segély az ág. hitvallásuak részéről is rövid idő alatt biztositva lesz, kérik és kikötik, hogy az ev. ref. egyház felsőbb hatóságai ne vessenek gátat annak elébe, hogy az ág. hitvallásuak egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel beléphessenek.

Minthogy előre látható az egyesült egyház megalakulasa, a ref. hivek már most elfogadják az adót, — az ág. hivek pedig kötelezik magukat a beléphetés esetén a mai naptól számitva ugyanazon kulcs szerint az adót fizetni.

Ezután megválasztották a gondnokot, egyházfit, a ref. hivek közül 4 presbytert az ág. hitvallásuak közül 4 bizalmi férfiut.

Ezen értekezlet hitelesitett jegyzőkönyvének vétele után esperes ur azonnal felhivta Csák József ménes-gyoroki lelkészt, hogy a megválasztott gondnokot és presbytereket eskesse fel, ki azt teljesitette.

Tehát a lippai alakuló egyház ügye most már azon reménynyel biztat, hogy ezen ugy felekezeti, mint magyar nemzeti szempontból fontos position nem sokára megkezdheti egy protestáns lelkész áldásos működését.

Az 1886. évi közalapból nyert 100 forint missiói segély felhasználásáról Csák József ménes-gyoroki lelkész jelenti, hogy Fekete Imre ménes-gyoroki volt lelkész, jelenleg Aradon adóhivatali gyakornok, hivatkozva a mult 1887. évi márcziusi egyházmegyei közgyűléshez beadott jelentésére — az ujabb kimutatást megtagadta.

Azonban jelentést tevő lelkész, a szokásos napidijat, élelmezési és az utazással együtt járó el nem mellőzhető másnemü apróbb költségeket nem számitva is, elődjének irataiból és a lelkészi naplóból összeállitott következő elszámolást teszi. Látogatást tett:

Lippára hitoktatás végett 25-ször vasuton . .	à 2 frt	= 50 frt.
„ istenitisztelet tartására 13-szor kocsin	à 3 „	= 39 „
	Összes	89 frt.

Az elszámolatlan 11 frt a missiói kör más pontjainak meglátogatására fordittatott.

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlés!

Midőn a beadott jelentések alapján, az egyházmegyénk területén levő három missiói kör mult évi életéből a fontosabb mozzanatokat az elmondottakban feltüntetni szerencsém van: legyen szabad kérnem,

1. Azoknak jóváhagyó tudomásul vételét.

2. Bátorkodom inditványozni, hogy küldessék ki egy 3, vagy 5 tagu bizottság nagytiszteletü esperes ur elnöklete alatt, a mely bizottság a missiót teljesitő lelkészek meghallgatásával, illetve azok irásbeli előterjesztésének figyelembe vétele mellett, készitsen véleményes javaslatot arról, hogy a missiót teljesitő lelkészek minő alakban vezessék utazási naplóikat? kik által láttamoztassák igazolásul azt? Számadásaikba minő költségeket vehetnek fel? napidijul mit számithatnak? Midőn temetnek, esketnek és keresztelnek, mennyi palástdijat vehetnek? Számadásaikat minő okmányokkal szükséges igazolniok? Minő vallasos iratokat és mily összeg erejéig vásárolhatnak évenkénti kiosztás végett?

3. Méltóztassék megujitani a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének 13-ik számu végzése 3-ik pontjában foglalt azon megbizást, hogy nagytiszteletü esperes ur az általa jónak és alkalmasnak vélt időben Fábián László aradmegyei főispán és egyházmegyei tanácsbiró kiséretében a lippaiakat a helyszinén buzditás és áldozatkészségre serkentés, a netaláni félreértésekből származó bajok és elcsüggedés orvoslása végett személyesen látogassa meg, mert csak igy remélhető, hogy ama fontos őrponton, a következetesen keresztülvitt paritás elvén szervezendő, s nagyfontosságu teendők elvégzésére hivatott egyesült protestáns egyház nemcsak megalakul, hanem megerősödvén és megszilárdulván, a rég elhanyagolt és parlagon heverő mezőkön a protestáns szellem áldó napjának fényétől és melegétől uj élet és virágzás keletkezik.

4. Végül inditványozom, hogy fejezze ki egyházmegyei közgyűlésünk jegyzőkönyvileg legmelegebb hálás köszönetét a nagyméltóságu egyetemes konvent iránt 97 - 1887. novemberi végzésének harmadik kikezdésében foglalt, missiói czélokra megszavazott közalapi segélyeért."

Inditványai határozati erőre emeltetnek.

A 2-ik számu inditvány értelmében véleményes javaslat elkészitésére esperes elnöklete alatt Balog Ambrus, Márk Ferencz és Nagy Imre lelkészek felkéretnek.

19. A nagy-szalontai egyik lelkészi állomás betöltésére vonatkozó ügyiratok beterjesztettek, s ezek szerint Böszörményi Lajos köte-gyáni lelkész, szavazattöbbséggel nagy-szalontai lelkészszé választatott Ugy a lelkészjelölés mint a választás törvényszerüleg foganatosittatott.

Ezek szerint Böszörményi Lajos elválasztott nagy-szalontai lelkész, a 65—1875. számu egyházmegyei végzés fentartásával, hivatalában megerősittetik, s a 11—1886. számu egyházmegyei

végzés értelmében, e választás törvényszerü voltát feltüntető lelkészjelölő bizottsági s választási jegyzőkönyvek kinyomatnak.

A) *Jegyzőkönyv*,

felvétetett Geszten, 1887. szeptember 8-dik napján, a nagy-szalontai lelkészjelölés tárgyában, az egyházmegye jelölő bizottsága által.

Jelen voltak: Szél Kálmán esperes elnöklete alatt, Ercsei Sándor, Nagy Péter és Tisza István egyházmegyei lelkészjelölő bizottsági tagok.

I. Elnöklő esperes, annak előadása mellett, hogy az egyházmegye lelkészjelölő bizottságának tagjait a mai napon Gesztre, a nagy-szalontai lelkészjelölés tárgyában tartandó rendes ülésre meghivta, s másfelől a nagy-szalontai presbyteriumot felhivta, hogy ezen ülésre küldje el az általa választott lelkészjelölő bizottsági tagokat, igazoló iratukkal, — felolvassa a nagy-szalontai presbyterium folyó évi szeptember 5-én tartott ülése jegyzőkönyvi kivonatát, melyszerint nevezett presbyterium, Szatmári Mihály, Császár Sándor és id. Molnár István presbytereket küldi lelkészjelölő bizottsági tagokul, — kik ezen ülésre megjelentek: a lelkészjelölési ülést megalakultnak nyilvánitja és megnyitja.

II. Esperes előterjeszti, hogy az egyházi törvény értelmében az egyházi lapokban közzétett pályázati hirdetés folytán, a kitüzött határidőig a nagy-szalontai egyik lelkészi állomásra 10 pályázó jelentkezett, u. m.:

1. Nagy Imre ugrai lelkész, ki is csatolt 5 drb bizonyitványa szerint a lelkészképességi 1-sö vizsgát 1875 ben kitünő, 2-dik vizsgát 1876-ban tette kitünő és jeles eredménynyel, a göttingai egyetemet egy féléven át látogatta; 1881-ben kelt oklevele kitünőnek tünteti fel; 9 év óta rendes lelkész, sikeres működést, lankadatlan buzgóságot, igaz hüséget s példás erkölcsi magaviseletet tanusitva.

2. Bernáth Lajos tenkei lelkész, 33 éves. Éretségi bizonyitványa kitünő és jeles, akadémiai bizonyitványa elegendő, jeles és kitünő, 1877-ben tett első és 1878-ban tett második lelkészképességi vizsgáról szóló bizonylatai, valamint 1881-ben kelt lelkészi oklevele, kielégitő és jeles osztályjegyzéket tüntet fel. 8 év óta rendes lelkész, buzgó odaadással s kifogástalan erkölcsi magaviselettel.

3. Böszörményi Lajos köte-gyáni lelkész, 38 éves. Iskolai bizonyitványa kitünő és jeles; 1871-ben tett első lelkészképességi vizsgája kitünő és jeles, 1872 ben tett második lelkészképességi vizsgája kitünő, jeles és kielégitő eredményü; 1875-ben kelt oklevele részben kitünő részben jeles. 3 iskolai éven át a nagy-szalontai gymnasiumban V. és VI-dik osztályban tanár; 14 év óta rendes lelkész, előbb Gyantán, 2 év óta K.-Gyánban, buzgó odaadással, kifogástalan erkölcsi magaviselettel.

4. Szikszay József szalacsi lelkész, 43 éves; a bécsi egyetemen félévet, a göttingain szintén félévet töltött. Lelkészképességi 1-sö vizsgát tett 1865-ben jeles, 2-dikat 1866-ban kitünő és jeles eredménynyel. 3 évig Kisujszálláson, 4 hónapig Debreczenben volt segédlelkész. Rendes lelkész

volt N.-Váradon 9 évig, méltó elismerést keltve, 10 év óta szalacsi lelkész, áldásos sikerrel működve. Több egyházmegyei hivatalt s tanácsbiróságot viselt és visel.

5. Révész Mihály turkevei segédlelkész. Lelkészképességi első vizsgát 1884-ben, másodikat 1885-ben tett kitünő osztályzattal. 1884. májustól 1885. augusztusig tisza-csegei segédlelkész volt. Az $188^5/_6$-diki iskolai évet az edinburgi egyetemen töltötte. 1886. május óta turkevei segédlelkész, kitünő szónoklatai és magaviselete által közbecsülést érdemelve ki.

6. Szon'dy Béla sarkadi segédlelkész, 34 éves. 1885. szeptemberben kelt erdélyi lelkészképesitő oklevele szerint kitünő osztályzatu. 1879-ben félévig a párisi egyetem hallgatója volt, 1885-ben beiratkozott a bécsi egyetemre, de hogy meddig volt ott, nincs jelezve. 1880. szeptember 24-től 1885. május 1-ig Sarkadon segédlelkész; 1886. február 22-től november 22-ig h.-m.-vásárhelyi segédlelkész; 1887. január 4-től márczius 21-ig K.-Peregen segédlelkész volt, 1887. márczius 24-től pedig Sarkadon segédlelkészkedik. Irodalmi munkásságának jelzésére csatolja az általa szerkesztett „Szentirás magyarázat" egy füzetét. Ajánló leveleket is csatol Szász Károly és Szász Domokos püspököktől s Mayer lapszerkesztőtől.

7. Nagy Sándor váncsodi lelkész, 36 éves. Iskolai bizonyitványa kitünő és jeles osztályzatu. 2 évig Püspökiben segédlelkészkedvén, 1877-ben váncsodi lelkészszé választatott, ez idő óta itt működik sikerrel és buzgóan. Lelkészi oklevele 1878-ban kelt, kielégitő osztályzattal.

8. Győri Lajos kenderesi lelkész, 39 éves. Lelkészképességi első vizsgát 1874-ben, másodikat 1875-ben tett kitünő osztályzattal; 2 évig Debreczenben köztanitó, szénior, majd a VII. s VIII-dik gymn. osztályban a magyarnyelv és irodalom ideiglenes tanára; 9 évig Kisujszálláson gymn. rendes tanár és igazgató, kitünő sikerrel működve. 5 év óta kenderesi lelkész, kitünő képzettséggel, jeles szónoki tehetsége átalánosan el¦van ismerve. Lelkészi oklevele kelt 18·4-ben kitünő osztályzattal.

9. Sánta Béla n.-kőrösi gymn. tanár, 41 éves Éretségi és akadémiai bizonyitványai kitünők. Lelkészképességi első vizsgát tett 1869-ben, másodikat 1884-ben kitünő és jeles osztályzattal; 1868. októbertől 1870. novemberig a n.-szalontai gymnasiumban az V. és VI. osztály tanára volt. 1870-től a mai napig a n.-kőrösi gymnasiumban a történelem és földrajz rendes tanára, kitünő sikerrel. Az $187^2/_3$-dik iskolai évet, mint tanár, külföldi egyetemen töltötte.

10. Kiss Bertalan keéri lelkész, 31 éves. A hittanszaki tanfolyamot kitünő eredménynyel végezte; 2 évig esküdt felügyelő s gymn. segédtanár, majd szénior volt Debreczenben. Mindkét lelkészképességi vizsgát 1881. és 1882-ben kitünő eredménynyel tette le. Egy évig a baseli, fél évig a lipcsei egyetem hallgatója volt. 1884-ben kelt lelkészi oklevele kitünő osztályzatu. 3 és fél év óta keéri rendes lelkész, kitünő képzettséggel működve.

Ezen 10 pályázó közül, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület fennálló szabályrendelete értelmében és alkalmazásával jelöltettek

a nagy-szalontai egyház üresedésben levő egyik lelkészi állomására Nagy Imre ugrai, Szikszay József szalacsi, Győri Lajos kenderesi, Kiss Bertalan keéri és Böszörményi Lajos k.-gyáni rendes lelkészek.

Kelt mint fent.

Szél Kálmán,
ev. ref. esperes.
Tisza István,
Nagy Péter,
Ercsei Sándor,
Molnár István,
Császár Sándor,
Szathmári Mihály."

B) *Jegyzőkönyv,*

a Nagy-Szalontán 1887. október 24-én tartott ev. ref. lelkészválasztásról.

A nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye esperesének 1887. október 10-éről 454. szám alatt kelt megbizása folytán.

Mely alkalommal alólirott Nagy Péter és Sántha István egyházmegyei tanácsbirák, mint a lelkészválasztás tényének vezetésére s a választási szabályok megtartása feletti őrködésre az esperes, illetve egyházmegyei gondnok által kinevezett küldöttség, mai napon, mint a választásra kitüzött — egyházi törvényeink szerint a gyülekezet előtt a választást megelőző két egymásutáni vasárnapon szabályszerint kihirdetett határidőben, reggel nyolcz órakor megjelentünk a választás helyén, t. i. a nagy-szalontai gymnasium tornatermében; átvettük és hitelesitettük a választóknak a presbyterium által már kiigazitott névsorát; felolvastuk, megmagyaráztuk a választási szabályokat: előterjesztettük a választás fontosságát; a jelöltek neveit egyenként felolvastuk, s a választók azonosságának megállapitására Szathmári Mihály, Szakács Sándor, ifj. Szemes Péter, Mólnár József szavazásra jogosult egyházhivek személyében bizalmi férfiakat alkalmazván, a választást megnyitottuk.

S minthogy ifj. Balogh László, Balogh József, Bereczki János, Szakács Sándor, Kenyeres Ferencz, ifj. Szemes Péter, Kosaras Imre, Balogh János, Szemes János, Balogh Mihály személyében tiz választó szavazást kivánt, a szavazás törvény értelmében elrendeltetett, ugyanaz titkos szavazás mellett megkezdetett, s megszakitás nélkül folytattatott.

Az utolsó szavazó felszólitása után délután öt órakor félórai záridő tüzetett ki, melynek elteltével félhat órakor a szavazás bezáratott.

A beérkezett szavazatok számbavétettek, következő eredménynyel:

Beadatott összesen 589, azaz ötszáznyolczvankilencz szavazat, mely alábbiak szerint oszlott meg:

Szikszay József kapott	80	szavazatot,
Böszörményi Lajos kapott . . .	392	„
Győri Lajos „ . . .	116	„
Nagy Imre „ . . .	1	„
azaz mint fent	589	szavazat.

S minthogy e szerint Böszörményi Lajos jelölt az összes szavazatokból 392 szavazatot, tehát általános többséget nyert, s törvény értelmében megválasztottnak tekintendő, a választás eredménye a helyszinén kihirdettetett, a választási jegyzőkönyv a küldöttek, egyházgondnok és bizalmi férfiak által aláirva két példányban kiállittatott, s a választási eljárás befejeztetett.

Kelt mint fent.

Nagy Péter, s. k. Sántha István, s. k.
egyh. megyei tanácsbirák mint küldöttek.

Molnár Ferencz, s. k.
egyházgondnok.

Szakács Sándor, s. k. Szathmári Mihály, s. k.
Ifj. Szemes Péter, s. k. Molnár József, s. k.“

20. Beterjesztettek a kötegyáni lelkészválasztásra vonatkozó ügyiratok s ezek szerint Kolumbán Áron békési segédlelkész választatott meg egyhangulag kötegyáni lelkészszé.

Ugy a jelölés, mint a választás törvényszerűleg ejtetvén meg, jóváhagyatik s Kolumbán Áron elválasztott kötegyáni lelkész, 400 forint kegyeleti átalány fizetésének kötelezettsége mellett, hivatalában megerősittetik s a 11—1886. számu egyházmegyei végzés értelmében, e választás törvényszerű voltát feltüntető jelölő bizottsági s választási jegyzőkönyvek itt közöltetnek a a következőkben :

A) *Jegyzőkönyv*,

felvétetett Nagy-Szalontán 1887. decz. 27-dikén, a kötegyáni lelkészjelölés tárgyában, az egyházmegye jelölő bizottsága által.

Jelen voltak Szél Kálmán esperes elnöklete alatt: Ercsei Sándor, Nagy Péter és Sántha István egyházmegyei jelölő biz. tagok.

1. szám. Elnöklő esperes, annak előadása mellett, hogy az egyházmegyei lelkészjelölő bizottság tagjait a mai napon Nagy-Szalontán, a kötegyáni lelkészjelölés tárgyában tartandó rendes ülésre meghivta s másfelől a kötegyáni presbyteriumot felhivta, hogy ezen ülesre küldje be az általa választott lelkészjelölő bizottsági tagokat, igazoló iratukkal, felolvassa a kötegyáni presbyterium f. évi november hó 27-én tartott ülése jegyzőkönyvi kivonatát, melyszerint a lelkészjelölő bizottság tagjaiul Papp Imre, Sarkadi József és Nemes János presbytereket választotta meg, kik ezen ülésre megjelentek : a lelkészjelölési ülést megalakultnak nyilvánitja és megnyitja.

Esperes előterjeszti, hogy az egyházi törvény értelmében az egyházi lapokban közétett pályázati hirdetés folytán, a kitűzött határidőig, a kötegyáni lelkészségre 16-an pályáztak, u. m. :

1. Hajdú Elek vadászi lelkész, 44 éves, képességi első vizsgát tett 1869-ben, másodikat 1870-ben kielégitően; lelkészi oklevele kelt 1872. kielégitő; 17 esztendő óta rendes lelkész, előbb 2 évig Szakálon, 6 évig Belényesben, 9 év óta Vadászon, buzgó odaadással szolgál, 8 darab bizonylattal.

2. Révész Mihály turkevei segédlelkész, lelkészképességi első vizsgát tett 1884-ben, — másodikat 1885-ben kitűnő és jeles osztályzattal. 1884. május 1-től 1885. augusztusig T.-Csegén káplán, 1885. októbertől 1886 májusig az angol presbyteri egyház theologiai collegiumának hallgatója, 1886. májustól a mai napig turkevei segédlelkész, buzgó odaadással és feddhetetlen erkölcsi magaviselettel, 5 darab bizonylattal.

3. Szondy Géza szentleányfalvai lelkész, 34 éves, lelkészképességi első vizsgát tett 1878-ban jeles és kitűnővel,— másodikat 1879-ben, kielégitővel és jelessel; felavatási bizonyitvány 1887. jelessel. Mint segéd és időközi lelkész 4 évig működött; egy félévet $18^{79}/_{80}$-ban a párisi theologiai fakultáson hallgatott; 5 és fél év óta rendes lelkész, Homorogon 1 és $^1/_2$ évet, Szentleányfalván 4 évet töltve, mindkét helyen tisztének megfelelve s s kifogástalan erkölcsi magaviseletet tanusitva; 11 darab bizonyitványnyal.

4. Leelőssy István komádii segédlelkész, 29 éves, iskolai bizonyitványa elegendő. Képességi első vizsgát 1882, — másodikat 1883-ban tett kielégitő osztályzattal. 1882. április 24-től fogva, tehát 5 és fél éven keresztül segéd és helyettes lelkész, u. m.: 3 évig Köte-Gyánban, 3 hónapig Gyantán helyettes lelkész, 1 évig Ugrán segédlelkész. 1 év és 3 hó óta Komádiban segédlelkész, buzgó odaadással, kifogastalan magaviselettel. 6 darab bizonyitvány.

5. Kolumbán Áron békési segédlelkész, 32 éves, 2 évig béké sirektor sikeresen és dicséretesen működve, 1877—1879-ig. Félévig,—1879. nov. — 1880. április, Istvándiban (Szatmár) segédlelkész; képességi első vizsgát tett 1880. kitünő, jeles osztályjegyzékkel, második vizsgát tett 1881-ben jeles osztályzattal. 1880. áprilistól a mai napig, tehát 7 és fél év óta Békésen segédlelkész, 1 évig időközi lelkész, kiváló szónoki képességet, lankadatlan buzgalmat s erkölcsi feddhetetlen magaviseletet tanusitva. 9 darab bizonylat.

6. Sőrés János nádudvari s.-lelkész, 34 éves, éretségi bizonyitványa jeles, iskolai bizonyitványa jeles, kitünő, elegendő, egy évig a debreczeni főiskolában köztanitó jó eredménynyel; első képességi vizsgát tett 1880-ban jeles és kielégitő,—másodikat 1881-ben kitünő, jeles és kielégitővel. 1880. május óta, tehát 7 éven át Bűd-Szt. Mihályon segéglelkész, 1887. október 1. óta Nádudvaron. Szorgalommal s erkölcsi jó magaviselettel működve, 7 darab bizonylat.

7. Bagdi János anti lelkész, képességi első vizsgát tett 1880. kielégitő, — másodikat 1881. jeles és kielégitő osztályjegyzékkel. Oklevele kelt 1884., kielégitővel. Anti rendes lelkész 1882-től fogva, tehát 5 év óta, működésében buzgó odaadást, jó sikert, kifogástalan erkölcsi magaviseletet tanusitva. 4 darab bizonylat.

8. Rácz Károly szapárifalvai lelkész, 45 éves. Éretségi vizsgát tett 1863-ban dicséretes és jóval; iskolai bizonyitványa kitünő és első osztályu; egy félévig, — 188⁶/₇. téli félév — a bécsi egyetem hallgatója. Képességi első vizsgát tett 1867, — másodikat 1868. kitünő és jeles osztályjegyzékkel; oklevele kelt 1869-ben. 1869. óta rendes lelkész 1869. októbertől 3 évig Albertfalván lelkésztanitó, miről hatósági bizonylat nincs mellékelve, — valamint bánfalvai lelkész tanitóskodásáról sincs. 1874. szeptembertől 1884. májusig gyoroki lelkésztanitó, — 1884. junius óta szapárifalvai lelkésztanitó; e minőségéről hatósági bizonyitványa 1886. junius 30 ról szól, — további működése nincsen hatósági okmánnyal igazolva. 18 darab melléklet; — alakilag hiányos.

9. Szikszay Zoltán szalacsi segédlelkész, első vizsgát tett 1885. kitünő és jelessel, — 2-dik vizsgát 1886-ban jelessel; Göttingában 2 fél évet (188⁴/₅.) töltött. 1885. juliustól 1887. márczius 24-ig Sarkadon segédlelkész, attólfogva pedig Szalacson; buzgósággal és feddhetetlen erkölcsi viselettel működve. 6 darab bizonyitvány.

10. Kozma Zsigmond nagyszalontai segédlelkész, 27 éves, képességi első vizsgát tett 1884, másodikat 1885-ben általános kitünővel. Hittanszaki pályája végeztével 188²/₃, 188³/₄. iskolai évben a debreczeni főiskolában elemi köztanitó, ritka szorgalommal s teljes hivatásszeretettel végezve kötelességét. 1884. augusztustól 1885. február végéig s igy fél éven át Földesen, 1885. márczius 1-től mai napig Nagy-Szalontán és igy összesen 3 év és 4 hónapon keresztül segédlelkész, kiváló buzgósággal, megnyerő szónoki előadással és példás erkölcsi viselettel, az 188⁶/₇ és 188⁷/₈-dik isk. évben a nagyszalontai gymnasiumban ref. vallástanár. 6 darab bizonylat.

11. Domokos Károly k.-ladányi segédlelkész, csatolt 2 darab bizonylata szerint 1883. október havától kezdve k.-ladányi segédlelkész, szorgalommal buzgósággal s feddhetetlen erkölcsi viselettel; de mert lelkészképességi bizonylatait nem csatolja s előbbi szolgálatáról N.-Bajomból bizonyitványt nem mutat, alaki hiány miatt pályázata tekintetbe nem vehető.

12. Győri József tárkányi lelkész, 45 éves, képességi első vizsgát 1873, — másodikat 1874-ben, jeles és kielégitővel tett. Lelkészi oklevele 1878 ból jelessel; 11 és ½ év óta Tárkányon rendes lelkész, tisztének megfelelve. Becsatolt bizonyitványai szerint, a hittanszaki pálya végzése közben előbb Herczeg-Szőllősön 3 évig, majd T.-Eszláron 2 évig tanitó, a hittanszaki pálya végeztével a debreczeni főiskolában a szoktató osztály tanitója, majd 3 és ½ évig Tárkányban segéd és helyettes lelkész. 12 darab bizonylat.

13. Szabó Sándor kunhegyesi segédlelkész; lelkészképességi első vizsgát tett 1882-ben kitünő és jeles, — másodikat 1883-ban általános kitünő osztály jegyzékkel. 1883. május óta, tehát 4 és ½ év óta Kunhegyesen segédlelkész, lelkiismeretes pontosságot, s erkölcsileg feddhetetlen életet tanusitva. 3 darab bizonylattal.

14. Tóth Sándor gyomai rektor és segédlelkész. Képességi első vizsgát tett 1876-ban kielégitő, — másodikat 1877-ben kielégitővel. Tani-

tói oklevele kelt 1873. Nagy-Kőrös, jeles osztályjegyzékkel. Különböző időkben Kecskeméten 1 hónapig, Kőrösön 2 hónapig segédlelkész. 1880. április 14. — október 11-ig K.-Ladányon segédlelkész-tanitó, 1881. május 26-tól 1881. julius 1-ig Berényben, 1881. október 1-től november 20-ig S.-Kereszturon segédlelkész, 1882. ápr. 1885. - aug. 1-ig K.-Ladányon káplántanitó, 1885. szeptembertől a mai napig gyomai elemi iskola rektora, ki magát időnként a lelkészi szolgálatokban is gyakorolta, elismerést érdemlőleg, jó magaviselettel. 11 darab bizonylattal.

15. Szügyi Dániel dévaványai h. lelkész. Képességi vizsgát tett 1881-ben kitünő és jeles, — másodikat 1882-ben kitünő és jeles osztályzattal. 1880. juliustól 1881. május 22-ig Gyomán segédlelkész, jeles képzettséget, kiváló buzgalmat s jó erkölcsi magaviseletet tanusitva (Ezen 4 darab bizonyitványa mint másolat, a dévaványai községi biró által van hitelesitve) 1884. május 26 óta dévaványai h. lelkész, ugy szószéki előadása, mint az egyházkormányzat terén, buzgó eredményes munkálkodást, s jó erkölcsi magaviseletet tanusitva. 6 darab bizonylat, alakilag hiányos.

16. Kertész István szilágybagosi lelkész, 34 éves. Iskolai bizonyitványa kitünő, jeles, elegendő. 2 éven Békésen rektor, buzgó szorgalommal. 1877. téli félévben a jénai egyetem hallgatója, képességi első vizsgát tett 1878-ban kitünő és jeles, — másodikat 1879-ben jeles osztályzattal. 1880. május óta az 1884. október 23-án kelt esperesi bizonyitvány szerint, a szilágy-bagosi anya-borzási társ- és magyar-valkói leányegyházakban rendes lelkész, lelkiismeretes buzgósággal működve. 1884. óta szolgálati bizonyitványa nincs. 7 darab bizonylat, alakilag hiányos.

Egyházmegyei lelkészjelölő bizottságunk, a jelentkezett 16 pályázó közül, az egyházi törvény 186. és 192. §. értelmében és a tiszántuli ev. ref. egyházkerület 215—1883. számu végzése alkalmazásával, Hajdu Elek vadászi, Szondy Géza szentleányfalvai, Bagdi János anti rendes lelkészeket, — Kolumbán Áron békési és Kozma Zsigmond nagyszalontai segédlelkészeket jelölte ki a kötegyáni lelkészi állomásra, — megjegyezvén, hogy négy pályázat, u. m. a Rácz Károly, Domokos Károly, Szügyi Dániel és Kertész István pályázata, alaki hiány miatt tekintetbe vehető nem volt.

Kelt mint fent.

Nemes János,
Pap Imre,
Sarkadi József,

Szél Kálmán m. k.,
ev. ref. esperes,
Ercsei Sándor s. k.,
Nagy Péter s. k.,
Sántha István s. k.,
egyházmegyei jelölő bizottsági tagok.

B) *Jegyzőkönyv,*

felvétetett Köte-Gyánban 1888. január 30-án az ev. ref. lelkészválasztás tárgyában; a nagyszalontai ref. egyházmegye esperesének 1888. január 16-áról 21. szám alatt kelt megbizása folytán.

Mely alkalommal alólirott Sántha István egyházmegyei tanácsbiró és Böszörményi Lajos ref. lelkész, mint a lelkészválasztás vezetésére s a választási szabályok megtartása feletti őrködésre, az esperes, illetőleg egyházmegyei gondnok által kinevezett küldöttség, Köte-Gyánban reggel 10 órakor megjelentünk s miután meggyőződtünk arról, hogy ezen határidő a gyülekezet előtt a választást megelőző két egymásutáni vasárnapon kihirdettetett : átvettük és hitelesitettük a választóknak a presbyterium által már helybenhagyott névsorát; felolvastuk s megmagyaráztuk a választási szabályokat; előterjesztettük a választás fontosságát; a jelöltek neveit egyenként felolvastuk s a választók azonosságának megállapitására Kátai István, Sarkadi Gábor, Felföldi Imre, Pap Imre szavazásra jogosult egyházhivek személyében bizalmi férfiakat alkalmazván: a választást a leányiskola helyiségében megnyitottuk.

S minthogy szavazást kivánó 10 választó a jelöltek nevének ismételt felolvasása után sem jelentkezett, minthogy más részről a jelenlévők a jelöltek közül egyhangulag és közfelkiáltással Kolumbán Áron békési segédlelkész személye mellett nyilatkoztak, most nevezett Kolumbán Áron közfelkiáltással megválasztatott lelkésznek kijelentetett, a választás eredménye a helyszinén kihirdettetett, a választási jegyzőkönyv, a küldöttség egyházgondnok és bizalmi férfiak által aláirva, két egyenlő példányban kiállittatott s ezzel az eljárás befejeztetett.

Kelt mint fent

Böszörményi Lajos s. k.,
Sántha István s. k. küld. tag,
Dézsi Ferencz gondnok,

Kátai István,
Pap Imre,
Sarkadi Gábor,
Felföldi Imre.

21. A lemondás folytán üresedésbe jött ménesgyoroki lelkésztanitói hivatalnak törvényszerü betöltését igazoló ügyiratok szerint, Csák József ref. kovácsházai időközi lelkész, egyhangulag ménesgyoroki lelkésztanitóvá választatott.

Csák József törvényszerűleg jelölt s megválasztott ménesgyoroki lelkésztanitó, 130 forint kegyeleti átalány fizetésének kötelezettsége mellett, hivatalába megerősittetik s a ménesgyoroki lelkésztanitóság betöltésére vonatkozó jelölő bizottsági s választási jegyzőkönyvek — $^{11}/_{1886}$. számu egyházmegyei határozat szerint, közététetnek, a mint következik :

A) *Jegyzőkönyv.*

felvétetett N.-Szalontán 1887. május 3-dikán a ménesgyoroki lelkészjelölés tárgyában, az egyházmegye jelölő bizottsága által.

Jelen voltak: Szél Kálmán esperes, Ercsei Sándor, Nagy Péter és Bö-zörményi Károly egyházmegyei jelölő bizottsági tagok.

I. Elnöklő esperes, annak előadása mellett, hogy az egyházmegyei lelkészjelölő bizottság tagjait, a mai napon, Nagy-Szalontán a ménesgyoroki lelkészjelölés tárgyában tartandó rendes ülésre meghivta s másfelől a ménesgyoroki presbyteriumot felhivta, hogy ezen ülésre küldje be az általa választott lelkészjelölő bizottsági tagokat igazoló irataikkal, felolvassa a ménesgyoroki presbyterium folyó évi április 17-én tartott ülése jegyzőkönyvi kivonatát, melyszerint a lelkészjelölő bizottság tagjaiul Molnár Lajos, Vadas Mihály és Lakatos András presbytereket választotta meg, — kik is ezen ülésre megjelentek:

a lelkészjelölési ülést megalakultnak nyilvánitja és megnyitja.

II. Esperes előterjeszti, hogy az egyházi törvény értelmében, az egyházi lapokban közétett pályázati hirdetés folytán, a kitüzött határidőig, a ménes-gyoroki lelkésztanitói állomásra nyolczan pályáztak, u. m

1. Hunyady László, — ki is 1883-ban első, — 1884 ben 2-ik lelkészképességi vizsgát tett, kielégitő eredménynyel; 1883 májustól 1885. februárig Tégláson, — 1885. február óta Pankotán szólgál káplántanitói minőségben.

2. Nagy Elek, első vizsgát tett 1882-ben, — másodikat 1883-ban kielégitő eredménynyel. 1881. január 20-tól április végeig tépei, — 1882. junius 1-től—julius 1-ig tetétleni, — 1882. julius 1-től—1883. október 15-ig b.-szentmártoni; — 1883. október 16-tól—deczember 17-ig szentjánosi, — 1883. deczember 29-től mai napig, sárközujlaki káplán.

3. Szabó József (pósalakai); 1884-ben 1-ső, — 1885, 2-dik vizsgát tett kielégitő eredménynyel; 1884. május 1-től szeptember 20-ig kisjenői, 1884. októbertől 1886. juniusig p.-ujlaki káplán, — és ez idő alatt gymnasiumi magán-növendékek nevelője; 1886. juniustól mai napig Bályokon segédlelkész.

4. Doma Gyula 1882-ben 1-ső, 1883-ban 2-dik vizsgát tett, részben kielégitő, részben jeles eredménynyel; 1882. juliustól novemberig tiszafüredi, — 1883. februártól 1886. februárig kisujszállási segédlelkész, 1886. áprilitól szeptemberig kisujszállási időközi lelkész és vallástanár, — 1886. szeptembertől a mai napig ugyanott segédlelkész és vallástanár.

5. Almásy Lajos, iskolai bizonyitványa részben jeles, részben kielégitő, hasonlóképen lelkészképesitő oklevelei, melyek közül az elsőt 1881-ben, a másodikat 1882-ben szerezte; 1881. április – októberig debreczeni, — 1881. októbertől a mai napig püspökladányi segédlelkész.

6. Csák József, iskolai bizonyitványa kitünő és jeles osztályzatot mutat; a göttingai egyetemen félévet töltött. 1-ső vizsgát tett 1885-ben

jeles és kielégitő, 2-dikat 1886-ban jeles eredménynyel. — 1885. májustól augusztusig Sarkadon, — 1885. szeptembertől 1886. október 1-ig Aradon, — 1886. októbertől novemberig Nagy-Váradon segéd, — 1886. novembertől a mai napig Ref.-Kovácsházán időközi lelkész.

7. Kálmán Béla, 1885-ben első, 1886-ban 2-dik vizsgát tett kielégitő osztályzattal; 1885. májustól junius 9-ig M.-Sason, 1885. jul. 10-től 1886 április 30-ig Gáborjánban, 1886. május 4-től máig ismét M.-Sason segédlelkész.

8. Zsigmond Géza, 1-ső vizsgáját 1884-ben, a 2-dikat 1885-ben tette, kielégitő osztályzattal; 1884. junuis 1. — 1885. április 12-ig Sonkolyoson, majd Remetén, — 1885 junius 11-től 1886 január 24-ig Belényesben, 1886 május 24 — 1887 február 28-ig Szalacson káplán.

Ezen 8 pályázó közül, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület fennálló szabályrendelete értelmében és alkalmazásával, egyhangulag jelöltettek a m.-gyoroki lelkésztanitóságra: Almásy Lajos püspökladányi, Doma Gyula kisujszállási segédlelkészek és Csák József ref kovácsházai időközi lelkész.

Kelt mint fent.

Molnár Lajos.
Vadas Mihály,
Lakatos András,
a m.-gyoroki egyház lelkészjelölő biz.

Szél Kálmán s. k.,
Nagy Péter s. k.,
Böszörményi Károly m. k.,
Ercsei Sándor s. k.

B) *Jegyzőkönyv,*

felvétetett Gyorokon 1887. évi május 22-én ½ 11 órakor, a lemondás folytán megüresedett ménes-gyoroki ev. ref. lelkészi állomásnak választás utján való betöltése tárgyában, a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye esperesének $^{222}/_{1887}$. számu intézvényével e végből a lelkészválasztás tényének vezetésére s a választási szabályok megtartása felett való őrködésre kinevezett alólirott egyházi és világi küldöttség részéről.

A választási egyházi törvények végrehajtása s illetve a választás foganatositása előtt a küldöttség meggyőződvén arról, hogy a lelkészjelölés s annak megtörténtével a jelöltek névsorának közlése érdeklett egyházban az egyházi törvények 197. §-a értelmében ennek megfelelőleg teljesitve lett; valamint arról is, hogy a választás határnapja idézett 197. §-nak megfelelve a 196. §-hoz képesti határidőn belől kitüzetett, továbbá, hogy e határidő a gyoroki ev. ref. gyülekezettel a mai választási napot megelőzött 2 egymásutáni vasárnapon templomi szószékből hirdetéssel közöltetett; miután a 195. §-ban körülirt választóképességnek megfelelő egyháztagok névsora az egyházi előljáróság által idejekorán egybeállitva, a választás előtti vasárnapon a gyülekezetben felolvastatott s kellő helyen közszemlére letétetett, s végre a presbyterium által hitelesitve e küldöttségnek az ezuttal átadatott: a mennyiben az ellen felszólamlás nem tétetett, küldöttség által is hitelesittetett és ide csatoltatott.

Ezekutén a 199. §. rendelkezéséhez képest, a jelenvoltak előtt a választási szabályok felolvastattak s megmagyaráztattak, a választás fontosságára figyelmeztettek; valamint a választók azonossága megállapitásáról — jegyzőkönyvet aláiró bizalmi egyének közbenjárásának igénybevételével — gondoskodva, a jelöltek neveinek és pedig Almásy Lajos p.-ladányi, Doma Gyula k.-ujszállási segéd- és Csák József ref.-kovácsházai időközi lelkész nevének felolvasása után felhivattak jelenvoltak a választásra.

Itt megjegyeztetik még az is, hogy e választás eszközlési helyéül a templom használtatott fel.

A felhivásra — mely a jelen volt gyülekezethez mint választásra jogosultakhoz többször is ismételtetett — a gyülekezet egyhangulag Csák József ref.-kovácsházai helyettes lelkészt hangoztatván, őt kivánta lelkészül megválasztani; ezután a választó gyülekezet ismét felhivatott, hogy ha 10 választó bármelyik jelöltre szavazást kiván, tehát jelentkezzenek, azonban, miután nyilvánvalóvá lett, hogy tiz választó egyén a szavazást nem kivánja, az egész gyülekezet Csák József választása mellett maradt.

A választás eredménye azzal, hogy Csák József elválasztatott ev. ref. lelkésznek, a küldöttség által kijelentetett és azonnal közhirré tétetett.

Ezután a jegyzőkönyv felolvastatván, szóról-szóra helybenhagyatott s berekesztetvén, aláiratott.

Kelt Gyorokon, 1887. május 22-én.

Ferenczy Gedeon, m. k.
ev. ref. lelkész és tanácsbiró mint választási elnök.
Molnár Lajos, m. k.
főgondnok.

Rozsnyay Mátyás, m. k.
egyházmegyeileg kiküldött társelnök.
Dékány György, m. k.
Molnár András, m. k.
Lakatos András, m. k.
megbizottak."

22. A szakáli lelkésztánitó választásra vonatkozó ügyiratok beterjesztettek, s ezek szerint Kiss György helyettesitett lelkésztanitó, egyhangulag szakáli lelkésztanitóvá választatott.

A törvények értelmében foganatositott választás jóváhagyatván, Kiss György elválasztott szakáli lelkésztanitó, hivatalában megerősittetik azzal, hogy a 194 forint kegyeleti átalányt kifizetni köteles.

Végre a 11—1886. számu egyházmegyei végzés rendelete szerint, e választásra vonatkozó jelölő bizottsági s választási jegyzőkönyvek kinyomatnak.

A) „*Jegyzőkönyv,*

felvétetett Geszten 1887. szeptember 8-dikán a szakáli lelkészjelölés tárgyában tartott lelkészjelölő bizottsági ülésről.

Jelen voltak: Szél Kálmán esperes elnöklete alatt, Ercsei Sándor, Nagy Péter, Tisza István egyházmegyei lelkészjelölő bizottsági tagok.

I. Elnöklő esperes, annak előadása mellett, hogy az egyházmegye lelkészjelölő bizottsági tagjait a mai napra Gesztre, a szakáli lelkészjelölés tárgyában tartandó rendes ülésre meghivta, s másfelől a szakáli presbyteriumot felhivta, hogy ezen ülésre küldje be az általa választott lelkészjelölő bizottsági tagokat, igazoló irataikkal, felolvassa a szakáli presbyterium folyó évi augusztus hó 21-dik napján tartott ülése jegyzőkönyvi kivonatát, melyszerint a lelkészjelölő bizottság tagjaiul Balog Mihály, Kovács Ferencz és Kerekes Lajos választattak meg, kik ezen ülésre megjelentek, a lelkészjelölési ülést megalakultnak nyilvánitja és megnyitja.

II. Esperes előterjeszti, hogy az egyházi törvény értelmében az egyházi lapokban közétett pályázati hirdetés folytán a szakáli lelkésztanitóságra hárman pályáztak a kitüzött határidőig, u. m.:

1. Kiss György szakáli helyettes lelkésztanitó, ki lelkészképességi első vizsgát 1885-ben, másodikat 1886-ban tett kielégitő osztályzattal. 1885. októbertől 1886. május 20-ig komádii segédlelkész volt, ezen időtől fogva pedig Szakálban van helyettes lelkésztanitóul alkalmazva; tisztének hiven megfelel.

2. Nagy Elek, sárköz-ujlaki káplán-tanitó. Mindkét lelkészképességi vizsgáját 1882. és 1883-ban kielégitő osztályzattal tette le. 1882. junius óta előbb Tetétlenen, majd B.-Sz.-Mártonban, Sz.-Jánoson, végre Sárköz-Ujlakon segédlelkész, kifogástalan magaviselettel.

3 Pinczés János remetei lelkész. Első lelkészképességi vizsgát tett 1875-ben, másodikat 1877-ben kielégitő osztályzattal, 1885. május havától fogva rendes lelkész Remetén; tisztének megfelel.

Miután mindhárom pályázó a tiszántuli ev. ref. egyházkerületben fennálló szabályok értelmében minősitve van a szakáli lelkészségre, mindhárman u. m.: Kiss György helyettes-lelkész, Nagy Elek segédlelkész és Pinczés János rendes lelkész egyhangulag kijelöltettek.

Kelt mint fent.

Szél Kálmán s. k.	Ercsei Sándor s. k.
ev. ref. esperes.	Tisza István s. k.
Nagy Péter s. k.	Balogh Mihály s. k.
Kovács Ferencz s. k.	Kerekes Lajos s. k.“

B) „*Jegyzőkönyv*,

felvétetett Szakálban 1887. év október 2. délelőtt 10 órakor a szakáli ev. ref. lelkésztanitói állomásnak választás folytán betöltése tárgyában alólirott küldöttség által.

Ezen alkalommal alólirt küldöttség, a nagy-szalontai nt. esperesség mint egyházmegyei elnökség 419/1887. számu felhivása folytán fentnevezett községben megjelenvén s a lelkésztanitói választásra jogosult egyházközségi tagokat az iskola teremben összehiván, a választási eljárásról jelen jegyzőkönyvet délelőtt 10 órakor megnyitotta.

A küldöttség egyidejüleg az egyházi törvények 193—203. §-ainak eleget teendő, kikérdezés és utánjárás folytán meggyőződött arról, hogy a lelkészségre jelöltek névsora, valamint a választás mai határnapja, a választást megelőzőleg két vasárnapon a templomi szószékből, a közönségnek szóbeli kihirdetéssel tudtára hozatott; valamint meggyőződött küldöttség arról is, hogy a választásra jogosultak névsora a presbyterium által idejében összelett állitva s választás előtti vasárnapon az illetékes érdekeltek megtekintése végett a lelkészi lakban letétetett, és hogy miután az ellen felszólamlás nem történt, a presbyterek által aláiratott.

A választóknak e névsora alólirott küldöttség részéről a jegyzőkönyv megnyitásakor átvétetvén, általa hitelesittetett.

Végre a választásra vonatkozó egyházi törvények felolvastatván, megmagyaráztattak.

Ezek után a jelöltek nevei: tiszt. Kiss György helyettes lelkész, Nagy Elek sárköz-ujlaki segédlelkész és Pinczés János remetei lelkész, ismét közététettek. A midőn a választók általános lelkesült felkiáltással, egyhangulag tiszt. Kiss György ur helyettes lelkészt választották meg.

Ezekután a jegyzőkönyv felolvastatott s helybenhagyva aláiratott.

Kelt mint fent.

Nagy Dániel m. k.
ev. ref. lelkész.
Barbócz Gábor m. k.
küldöttségi tagok.

Az egyházgondnok akadályoztatása esetében Kerekes Lajos presbyter.“

23. Az egyházi törvények 190. §-a értelmében, a lelkészjelölő bizottságba

Ercsei Sándor, Nagy Péter, Tisza István rendes, Böszörményi Károly, Sántha István és Balog Ambrus tanácsbirák póttagokul, közfelkiáltás utján, egy évi időtartamra megválasztatnak.

24. Elnöklő esperes inditványa folytán

egyházmegyei közgyűlésünk elhatározza, hogy az alakulóban levő „Protestans irodalmi társulatnak“ alapitó tagja lesz. Utasitja tehát az elnökséget, hogy az alapitó levelet, melyben egyházmegyénk 100 forint 5%-os kamatjának megfelelő 5 forint évi járulék fizetését biztositja, szabályszerüen állitsa ki és illetékes helyére juttassa el. Hasonlóképpen utasittatik a pénztárnok is, hogy ez 5 forintot a költségelőirányzatba évenként vegye fel, s a befizetést pontosan és késedelem nélkül, a megalakulás után, — a mint erre felszólittatik — azonnal teljesitse.

25. Elnöklő esperes jelenti, hogy Fekete Imre ménes-gyoroki volt lelkész, nemcsak lelkészi állomásáról mondott le, hanem köztudomás szerint más életpályára is lépett, a mennyiben az aradi magy. kir. adóhivatalnál

gyakornoki állomást tölt be, inditványozza tehát, hogy oklevele semmisittessék meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk Fekete Imre ménes-gyoroki volt lelkész papi oklevelét az egyházi törvények 118. §-a értelmében, annak indokaiból, érvénytelennek nyilvánitja.

E határozatot végleges megerősités végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

26. Egyházmegyei közgyűlésünk a folyó évi egyházkerületi gyűléseken leendő képviselőiül,

lelkészi részről Balog Ambrus, világi részről Tisza István, netaláni akadályoztatásuk esetén lelkészi részről Márk Ferencz, világi részről Sántha István egyházmegyei tanácsbirákat, a szokott hatáskörrel, közfelkiáltás utján megválasztja, s részökre igazolásul, megbizó levél gyanánt e végzést, jegyzőkönyvi kivonat alakjában, kiadni elrendeli.

27. Olvastatott a tanügyi bizottság következő jegyzőkönyve: „Egyházmegyei tanügyi bizottsági gyűlés. Tartatott Nagy-Szalontán 1888. április 14-én. Jelen voltak: Szél Kálmán esperes elnök. Balog Ambrus tanácsbiró. Nagy Imre, Bögös Lajos, Csiha Márton, Bernáth Lajos, Sipos Imre, Szőke János és Szabó Gyula iskolalátogatók s Márk Ferencz jegyző.

I. Elnök jelenti, hogy Böszörményi Lajos és Bagdy János hivatalos elfaglaltatások miatt — a gyűlésen nem jelenhettek meg.

Távolmaradásuk, sajnos tudomásul szolgál.

II. Elnök bejelenti a tanügyi bizottság alelnökének néhai szalontai lelkész s egyházmegyei tanácsbiró Nagy Sándornak halálát.

A tanügyi bizottság elhunyt alelnökének kimultát fájdalmasan veszi tudomásul s emlékét jegyzőkönyve lapjain is megörökiti.

III. Elnök Szél Kálmán esperes, üdvözölve a gyűlés tagjait felhivja jegyzőt, hogy a beérkezett iskolalátogatói jelentések nyomán előterjesztését a gyűlés szine előtt tegye meg.

A felolvasott jelentés az egyházmegyei közgyűlésre azon kérelemmel terjesztetik fel, hogy az abban felemlitett hiányok megszüntetését az egyházak tartsák kötelességöknek. A felolvasott jelentés következőleg szól:

Nagytiszteletű tanügyi bizottsági gyűlés!

Szokásos évi jelentésemet a kebelbeli iskolák állapotáról a beadott iskolalátogatási jegyzőkönyvek nyomán — van szerencsém a következőkben összefoglalva előterjeszteni.

I. A berekböszörményi körből Böszörményben az iskolák tulnépességén még most sincsen segitve, noha erre az ottani előljáróság már több izben komolyan figyelmeztetve lett.

Komádiban a két fiiskolának taneszközökkeli felszerelése hiányos; a

két leányiskolában — a fali táblán kivül — semminemű taneszköz nincsen; a külső leányiskolában pedig : a czélnak épen meg nem felelő lóczák vannak még most is. Mint a jelentés kiemeli : „ez utóbbi iskolában a növendékek módszertani vezetése minden birálaton alól áll.“

Ennél azonban örvendetesebb tény gyanánt kell jeleznem azt, hogy az iskolák tulnépességén a komádii egyházi előljáróság segiteni igyekszik; a mennyiben egy diszes iskolai épületet emelt és uj tanitóság szervezéséről gondoskodik.

II. Az erdőhegyi körből Ágyánál kiemelik az iskolalátogatók, hogy ott a leányiskolában 102 tanköteles növendék közül csak 65 jár fel; a fi növendékek közül pedig 104 tanköteles gyermekből 78 látogatja rendesen az iskolát.

Erdőhegyen hasonló szomoru jelenség észleltetett; 114 tanköteles gyermek közül csak 75 volt fenn a leányiskolában.

Fekete-Gyarmaton a történelem tanitásánál nem az egyházkerület által kiadott tankönyv vétetett használatba. A fiiskolai tanterem egészségügyi tekintetben erős kifogás alá esik. Itt is mint megdöbbentő jelenséget emelik ki az iskolalátogatók, hogy a fiiskolánál 69 tanköteles növendék közül 45; a leányiskolának hasonló számu növendéke közül csak 37 volt fenn az előadáson.

Egészen más s kedvezőbb képet nyujtanak Nagy-Zerind iskolái, hol a tankötelesek csekély kivétellel, mind részesülnek az iskoláztatásban. Minthogy azonban a tanköteles gyermekek száma jóval felülhaladja a törvényes maximumot, a sok figyelmeztetés után, ideje lenne már, hogy az előljáróság egy harmadik tanitóságnak, a legrövidebb idő alatti felállitásáról komolyan gondoskodjék.

Vadászon az iskolák egészségügyi tekintetben kifogás alá esnek.

Tamásdán az iskola taneszközökkel nincsen kellőleg felszerelve.

E körben még most sincsenek ismétlőiskolák : Erdőhegyen, Bél-Zerinden, N.-Zerinden és Fekete-Gyarmaton.

III. A geszti iskolakörből Gesztre vonatkozólag nem emlitik fel az iskolalátogatók, hogy valyon az eddig nélkülözött, de a mult évben már felállitani megigért ismétlőiskolát csakugyan életre hivta-e az előljáróság!?

Mező-Gyánban a fiiskolánál kibővitett czélszerűbben átalakitott tanterem egészségügyi tekintetben még mindig kifogásolható.

A gyantéi pusztán 3 osztályban 49 a tanköteles növendékek száma, kik közül 26 ev. ref. 15 görög keleti, 6 római katholikus, 2 pedig ágostai hitvallásu. A tanitó ügyesen fegyelmezi, vallásosan s hazafias szellemben neveli a gyermekeket.

Sarkadkereszturon a vegyes iskolánál mult évben észlelt és feltüntetett hiányok némileg elenyésztetve lettek; de a tanterem még mindig szűk és alacsony, valamint az ülőpadok czélszerűtlenül — az ablakokkal szemben — vannak elhelyezve. Arról azonban nem szól a jelentés, hogy ismétlőiskolájokat felállittatták-é már?

Okányban az iskoláknál a tantermek szűk, alacsony és egészségtelen

voltán még mindig nincsen segitve. A vegyes iskola tantermében pedig a tanitás — annak hideg volta miatt — nem történhetik kellő eredménynyel. Mindezen hiányok megszüntetésére az ottani egyházi elöljáróság már többször figyelmeztetve lett; s szomoruan látja a tanügyi bizottság, hogy e figyelmeztetéseknek eddigelé még semmi eredménye nem tapasztalható.

Zsadányban az iskolák taneszközökkel még most sincsenek felszerelve. A gyermekek jó nagy részének nincsen olvasókönyve. Az ülőpadok is czélszerütlenül vannak elhelyezve.

E körből, az elmult iskolai évben N.-Harsányban, Geszten és Zsadányban — himlő járvány miatt — több ideig szünetelt a tanitás.

IV. A nagy-szalontai körből Kötegyánban a harmadik iskola — az elöljáróság buzgólkodása folytán — az év kezdetén csakugyan felállittatott. E harmadik iskolába az első osztályu fi- és leánygyermekek vegyesen járnak fel.

A nagy-szalontai lelkes egyházi elöljáróság is a tanügynek ujabb áldozatot hozott. Az ötödik leányiskolát az év elején megnyitá egy kiválóan szép és tágas teremben. A leányiskolák 3-ik, 4-ik és 5-ik osztályaiban a mult évben már életbelépett gyékény- és szalmafonás, valamint a női kézimunkák tanitása sikerrel gyakoroltatik.

Sarkad is igyekszik örvendetes számban megszaporodott tanköteles növendékei számára uj tanitóságokat szervezni. A tervbevett 3-ik leányiskolát az év elején felállitotta, a miáltal ott már régen érzett szükségletnek lett elégtéve.

Általábanvéve a nagy-szalontai körből örömmel emelik ki az iskolalátogatók, hogy az általok meglátogatott iskolákban a tanügy terén: „jelentékeny haladás észlelhető!“

V. A tenkei körből Árpádra vonatkozólag jelenti az iskolalátogatóság, hogy a fiiskolai tanterem padlása, mely leszakadással fenyegetett, egy uj gerenda alkalmazása által kijavittatott.

Bajjon hanyatlás észlelhető, daczára annak, hogy — a lelkész állitása szerint — a tanitó folyvást az iskolában tartózkodik.

Fekete-Tóthon az iskoláztatás mindég örvendetesebb haladást mutat, a mennyiben a 20 tanköteles gyermek mind feljár az iskolába. A rég hiányzott ürszék felállitása az elöljáróság által megigértetett.

Tenkén a 3-ik iskola felállittatott. A segédlelkész egy osztályu vegyes iskolában teljes megelégedéssel vezeti a növendékeket.

VI. A belényesi körből a gyantai iskolánál nagymérvü mulasztásról tesz az iskolalátogató említést, mit igazol az a körülmény is, hogy az iskolalátogatáskor a leányiskolának 95 tanköteles növendéke közül csak 60 volt fenn a tanteremben. Megrovandó tény gyanánt emliti fel azt is, hogy a 2-ik osztályu leánynövendékeknek nincsen olvasókönyvök. Egyébként ez iskolában 2 év óta határozott haladás észlelhető.

Széplakon a tanitás nem tanterv szerint, de azért a körülményekhez képest kielégitőleg történik.

Tárkányban a mulasztás feltünően tetemes. A vegyes iskola 150 nö-

vendéke közül csak 90 jár fel. A gyermekek között nagyon kevésnek van tankönyve s az iskola nincsen taneszközökkel kellően felszerelve.

Nyégerfalván a gyermekek nincsenek tankönyvekkel ellátva s az iskola felszerelés a semmivel határos.

Fenesen 90 tanköteles közül mindössze 60 jár fel az iskolába s a mulasztók megbüntetésére az előljáróság soha semmi lépést nem tesz.

Végül sajnálattal kell felemlitenem, hogy az aradi körből most már második izben nem adatott be semmi jelentés. E körbe a mult évben megválasztatott iskolalátogató Kocsa Károly pankotai lelkész e nemü megbizatásáról leköszönt azért, mert mint nt. esperes urhoz irott levelében megjegyzi: „az iskolalátogatói tiszt nem fér össze egyéni elveivel, nézeteivel stb.“

Hasonlóképen leköszönt az erdőhegyi körben „magán körülményei miatt“ egyházmegyei tanügyünknek egyik régi és kipróbált harczosa Szabó József nagy-zerindi fitanitó is.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Harsány, 1888. április 2.

Márk Ferencz,
tanügyi bizottsági jegyző.

IV. A felolvasott jelentés értelmében: az ágyai, erdőhegyi és feketegyarmati előljáróságnak tétessék kötelességévé, hogy a tanköteles gyermekek iskoláztatására nagyobb gondot forditson. Az utóbbi egyháznak még az is figyelmébe ajánltatik, hogy iskolai tantermét tisztán tartsa.

Nagy-Zerindet — a harmadik tanitói állomás szervezését illetőleg — a legkomolyabban utasitsa az egyházmegyei közgyűlés.

Sarkad-Kereszturnál örömmel értesült a tanügyi bizottság, hogy ott a jelen év folyamán egy uj iskola épül.

A zsadányi előljáróság a régebben már kitüntetett hiányok elenyésztetésére ujolag utasittassék.

Berek-Böszörménynél arról értesült a tanügyi bizottság, hogy ott az egyházi előljáróság, mihelyt anyagi ereje engedi; az iskolai ügyek tovább fejlesztését komoly feladatának fogja tekinteni.

A komádii előljáróságnak, a tantermeknek taneszközökkel való ellátása, a külső leányiskolában pedig czélszerübb ülőpadok készittetése figyelmébe ajánltatik.

Árpádnál arról értesült a tanügyi bizottsági gyűlés, hogy ott alkalmas iskolai székek készittettek és némi felszerelések történtek.

A gyantai és fenesi iskoláknál előforduló nagymérvü mulasztások meggátlása ügyébeni intézkedés az ottani előljáróságnak figyelmébe ajánltassék.

Tárkányra vonatkozólag örömmel értesült a tanügyi bizottság, hogy ott az egyház a jövő tanév kezdetére fel fogja állitani uj leányiskoláját.

V. Jegyző javasolja, hogy miután az 1885. évi márcziusi közgyűlési jegyzőkönyv 19. száma értelmében a köri iskolalátogatók 3 évre lettek megválasztva, a tanügy érdekében óhajtandó volna, hogy az akkor meg-

választott egyének, tovább is megtartsák felügyelői tisztöket. Megválasztatások az egyházmegyei közgyűlésnek annyival inkább figyelmébe ajánltatik, mert ők az iskolalátogatás terén teljes jártasságot szereztek magoknak s odaadó buzgósággal teljesitették feladatokat.

Az inditvány elfogadtatik s Nagy Imre, Bögös Lajos, Sipos Imre, Bernáth Lajos lelkészek, valamint Szabó Gyula, Szőke János és Krucsó Ferencz tanitók és iskolalátogatóknak 3 évre leendő ujbóli megválasztatása az egyházmegyei közgyűlés figyelmébe ajánltatik.

VI. Jegyző felkéri a tanügyi bizottsági gyűlést, hogy iskolalátogatói tisztökről leköszönt Szabó József és Kocsa Károly helyett alkalmas egyéneket hozna javaslatba.

Az aradi körben — tekintettel az ottani körülményekre — egy egyén: Szondy Géza szent-leányfalvai lelkész hozatik javaslatba.

Szabó József pedig felkérendő, hogy eddig is teljes buzgósággal teljesitett iskolalátogatói tisztét továbbra is tartsa meg.

VII. A jegyzőkönyv hitelesitésére Sipos Imre és Csiha Márton lelkészek kiküldetnek.

Hitelesittetett Nagy-Szalontán 1888. április 4.

Márk Ferencz,
tanügyi bizottsági jegyző.

Sipos Imre,
Csiha Márton".

Egyházmegyei közgyűlésünk a tanügyi bizottság javaslatait határozati erőre emeli, s a feltüntetett hiányok orvoslatára az iskolát fentartó egyházakat utasitja.

A javaslatba hozott iskolalátogatókat, tisztök teljesitésével további 3 évre megbizza.

Végre, — miután a tapasztalás szerint az aradmegyei iskolákban még mindig tetemes az iskolamulasztók száma — elnöki uton ujolag megkeresendő Aradmegye törvényhatósága, hogy az iskolamulasztó tanköteles gyermekek szüleivel szemben amaz eljárást, — mely Biharmegyében csökkentette az iskolamulasztások számát, — léptesse életbe, s tanfelügyelősége utján, ugy az iskolamulasztásokat, mint ezekkel szemben a községi előljáróságok eljárását, rövid időközönként ellenőriztesse.

28. A főtiszteletü egyházkerületi közgyűlés 56—1887. számu végzésében felhivja az egyházmegyéket, hogy a dékánság és az egyházmegyei közigazgatás körében felmerülő peres ügyek tárgyában véleményes javaslataikat a püspöki hivatal utján küldjék be.

E felhivás értelmében egyházmegyei közgyűlésünk kimondja:

1. Hogy egyházmegyénk a dékánságot a */. alatt csatolt 19—1885. márcziusi számu végzésében, az ott olvasható módozatok szerint életbe léptette. A letelt három év azt bizonyitja, hogy ezen intézmény szükséges; a helyes tanitási módszer meghono-

sitásában és terjesztésében jó hatásu volt; népiskoláink szellemi nivóját emelte, egyházmegyénk iskoláinak ügyére jótékonyan és elevenitőleg hatott. Mindezek alapján egyházmegyei közgyűlésünk a dekanatust életrevaló, hasznos, hézagotpótló és gyakorlatilag czélszerü intézménynek nyilvánitja.

2. Egyházmegyei közgyűlésünk azon véleményben van, hogy az ugynevezett „közigazgatási peres ügyekben“, — ha azok az egyházi törvények értelmében nem fegyelmi ügyek — az egyházmegyei tanácsbirák — közigazgatási birósággá alakulva hozhatnának leghelyesebben itéletet, ugy mint az az egyházi törvények meghozása előtt gyakorlatban volt, a teljes nyilvánosság megtartásával, vagyis mind a tárgyalás, mind az itélet hozás nyilt ülésben történnék. Azonban az illetékességi összeütközések kikerülése czéljából, okvetetlenül szükségesnek tartja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy világosan, minden elmagyarázást — a menynyire ez lehetséges — kizáró szabatossággal körvonalozná és meghatározná a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlés, mik tartoznak a közigazgatási peresügyek körébe?

29. A főtiszteletü egyházkerületi közgyűlés 308—1887. sz. végzésében véleményes javaslattétel végett az egyházmegyékhez megküldi a debreczeni egyházmegye következő inditványát, melyszerint a nevezett „egyházmegye esperesi jelentéséből szomoruan értesülvén a közerkölcsiségre károsan ható vadházasságok nagy számáról és a mennyiben ezeknek megátlása körül a tisztán erkölcsileg ható lelkészi tevékenység — tapasztalás szerint — immár elégtelennek bizonyul, felkérni határozta az egyházkerületet, hogy a konvent utján hasson oda, hogy vagy alkalmazásba vétethessék az 179%. XXVI. t. czikk 16. §-a által megadott, az 1868. LIV. t. czikk 36. §-ában fentartott, következéskép maig is érvényben levő, s a házassági ügyekben való egyházi biráskodási jog; vagy az államkormány az összes házassági ügyeket minél előbb véglegesen és a különböző felekezetek egyenjoguságának megfelelőleg szabályozza.“

Egyházmegyei közgyűlésünk a debreczeni egyházmegye inditványát annak indokaiból pártolja.

Minthogy pedig a házassági ügyeknek egyöntetü szabályozása a különböző felekezetek egyenjoguságának megfelelő módon az állami törvényhozás által csak a „kötelező polgári házasság“ behozásával lenne eszközölhető, minek életbeléptetése a mi hazai viszonyaink között egyhamar még alig várható és az elvtől eltekintve, mi protestáns szempontból, in idea, csak helyeselhető, gyakorlati szempontból, az anyakönyvek vezetésével és kezelésével való kapcsolatossága miatt nem is kivánatos, mert a stolarek és az anyakönyvi kiadványok dija a mi lelkészi állomásainknak egyik biztos és jelentékeny jövedelmét képezik, minek pótlására sem alapunk nincsen, sem az egyházi adónak ily czélból való emelése nem volna ajánlatos: egyházmegyei közgyűlésünk nem

tartózkodik kimondani azon meggyőződését sem, hogy a debreczeni egyházmegye inditványának első részét, — a házassági válóperekben az egyházi biráskodás alkalmazásba vételét pártolja. Mert:

a) Ev. ref. egyházunk bíróságai, királyilag szentesitett egyházi törvényeink által minden forumon keresztül szervezve és rendezve vannak annyira, hogy hitsorsosaink válóperében az itélet hozatal a válás vagy nem válás kimondása nyugodt lélekkel rájuk bizható.

b) Az erdélyi egyházkerület hiveire nézve e jogot tényleg gyakorolja, sőt a sokkal kisebb unitárius egyház, kuriai döntvény által arra is fel van hatalmazva, hogy a szorosabb értelemben vett magyarországi hiveinek válópereiben is itéljen.

c) A válóperekben való egyházi biráskodás mellett bizonyára megszünnék amaz erkölcsileg kiszámithatatlan káros következésü tény, miszerint némely protestáns válóperek, különösebben a szegények és vagyontalanok válóperei, a munkával tulhalmozott világi törvényszékek által 5—7 év lefolyása alatt láttatnak el végleges itélettel, mi egyik főoka és meleg ágya különösen az alsó néprétegekben tenyésző vadházasságoknak.

d) Még akkor is ha a válóperekben az egyházi bíróság alkalmazása elvi szempontból visszalépés lenne — az okosság és józan meggondoltság azt ajánlja, hogy mig elérhetnők a jobbat, addig elégedjünk meg a kevésbé jóval, — a melynek alkalmazásától az elhanyagolt, sőt romlásnak indult közerkölcsiségnek javulása remélhető.

30. A főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés 342—1887. számu végzése értelmében

egyházmegyei közgyűlésünk tisztelettel jelenti, hogy egyházmegyénk területén Tenke egyházközség állandó káplánsággal egybekötött tanitói állomást szervezett, s azt be is állitotta a jelen $188^{7}/_{8}$-ik iskolai év kezdetén.

31. Derekas János f.-tóti lelkész beterjeszti a Nadányi Gyula alapitvány 1887. évi kamata 50 frt 18 kr hova fordításáról szóló számadását.

Ugy a bevételek, mint a kiadások az alapitó-levél értelmében teljesitvék, miért is a számadás jóváhagyó tudomásul vétetik. Jövőre nézve azonban utasittatik a számadást beterjesztő lelkész, hogy a számadás mellé, ugy a bevételt, mint a kiadást igazoló nyugtákat, illetőleg ellennyugtákat is mellékelje.

32. A szentleányfalvai lelkész s gondnok beterjesztik az egyházi gondozás alatt levő alapitványoknak 1887-ik évről szóló számadását.

A számadás, melyszerint a Szondy Géza lakodalmi-alap,

Hajdu István magtári alap, Hajdu Szabó Pikó urasztali-alap az 1888. január 1-ején buzában 1037 liter, árpában 969 liter — tudomásul vétetik.

33. Kisperegi lelkész s gondnok beterjesztik a Kovács Bálint-féle alapitvány 1887-ről szóló számadását, azon felvilágositó jelentéssel, hogy az 1887. január 1-ején 447 frt 96 krt tevő tőkéből 193 forintnak 1887. április 19-én kamata csak 8 frt 32 kr, s hogy a 193 forint pontatlan kamatozó tőkéből az 1887-ik évi márcziusi közgyűlés 25. szám alatti határozata értelmében 116 frt tőke beszedetett.

Beterjesztik a debreczeni főiskola átalakitási tőke törlesztésére alapitott pénztári számadást s ezekkel kapcsolatosan a Tabajdi-féle alapitvány kamatjának hova forditására 1887. évről szóló számadásos jelentésöket.

A felvilágositó jelentés alapján a Kovács Bálint-féle alapra vonatkozó 1886-ik évi számadás helybenhagyatik. Az ezen alapra vonatkozó 1887-ik évi számadásra nézve azonban, minthogy az 1886-ik évi számadás zárösszegeként 447 frt 96 krajczár mutatkozott, az 1887-ik évi számadásnál pedig 1886-ik évről átjött összegként csak 375 frt 73 kr van kitüntetve — számadó gondnok utasittatik, hogy ez alapra vonatkozó számadását, a különbözetet felvilágositó jelentésével együtt a legközelebb tartandó gyülésre ujból terjeszsze be.

Utasittatik gondnok egyuttal arra is, hogy az ezen alap elhelyezéséről szóló kötvények hitelesitett másolatát számadásához csatolja, a debreczeni főiskola átalakitási tőke törlesztésére alapitott pénztár számadása, mely szerint ezen alap 1888. január 1-én 618 frt 12 krt tesz, — tudomásul vétetik.

A Tabajdy-féle alapitvány kamatjának — 30 hektoliter árpának eladása s a befolyt összegnek takarékpénztárba történt elhelyezése azzal vétetik tudomásul, hogy jövőre nézve ilyen esetekben a befolyt vételár összege nyugta, illetve ellennyugtával igazolandó.

34. Tamásdai lelkész s gondnok az egyház takarékmagtára 1887-ik évi számadását beterjesztik.

A számadás, melyszerint a magtár állaga 1888. január 1-én 11 köböl buzából áll — tudomásul vétetik

35. Okányi lelkész beterjeszti megerősités végett az okányi ev. ref. egyház takarékmagtárának alapszabályát.

Az okányi ev. ref. egyház tanácsa s egyházi közgyűlése által elfogadott, 5 §-ból álló alapszabály jóváhagyatik.

36. Jóváhagyás és a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé végleges megerősités kinyerése czéljából leendő felterjesztés végett benyujtatott

azon szerződés 3 egyenlő példényban, mely a remetei ev. ref. egyházközség tulajdonát képező iskolai épületnek, — állami elemi-iskola czéljára való felhasználása tárgyában egyrészről a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium képviseletében Sipos Orbán biharmegyei kir. tanfelügyelő, másrészről a remetei ev. ref. egyházközség képviseletében, az ottani ev. ref egyháztanács között, egyelőre 10 évi időtartamra köttetett.

A beterjesztett bérszerződés az 50—1884. márczius egyházmegyei végzés indokaiból, azon feltétel határozott kikötése mellett, hogy mig a remetei állami iskola az ev. ref. egyház épületében lesz elhelyezve, ev. ref. vallásu tanitó alkalmaztassék, ki a kántori teendők elvégzésére felhatalmazást nyerjen, — a mint ez a 89—1885. márcziusi számu egyházmegyei végzés szerint, hasonló körülmények között Sonkolyoson is történt, mit fent nevezett kir. tanfelügyelő ur 300—1888. számu átiratában, a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium 1884. decz. 4 ikén kelt 47,716. számu rendeletére való hivatkozással meg is igér — egyházmegyei közgyűlésünk a maga részéről jóváhagyja, s végleges megerősités végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlés elé felterjeszteni rendeli.

37. Olvastatott a debreczeni ref. főgymnasium igazgatójának az esperesi hivatalhoz intézett átirata, az egyházmegye alapitványára vonatkozólag; ezzel kapcsolatban Hajdu József vadászi ref. tanitó kérvénye, melyben fiát az egyházmegyei alapitványra felvétetni kéri.

A debreczeni ref. főgymnasiumi igazgatóság ajánlata s a becsatolt bizonylatok alapján az egyházmegyei alapitvány kamatai segedelemként az 1888-ik évre Pótor Sándor és Hajdu Ferencz V-ik osztályu tanulóknak egyenlő részben adatik, s erről a debreczeni főiskola főgymnasiumi igazgatósága értesittetni határoztatik.

38. Előterjesztetett a szakáli egyház kezelése alatt álló templom- és iskola-alap megvizsgálásáról szóló jelentés, melyszerint mind a két alap állaga rendezve lett, tisztába hozatott; a tőkék után éveken keresztül hátralékban volt kamatok legnagyobb részben beszedettek; a kötelezvényekre elhelyezett tőkék egy része hasonlóképen befizettetett, takarékpénztárilag kezeltetik, másik része rendszeres kötelezvények által van fedezve, a Sztachó-féle követelés kivételével, mely per alatt áll s a betétkönyvek és kötelezvények a szakáli ev. ref. egyház előljáróságának átszámoltattak.

A szakáli egyház tulajdonát képező alapok rendbehozásáról adott jelentést a közgyűlés helyeslő tudomásul vette; egyszersmind utasitotta az egyházi előljáróságot, hogy mindezen alapokat a fennálló szabályok értelmében kezelje, s azok állagát a gondnoki számadásokban évről évre pontosan mutassa ki.

39. A tamásdai ev. ref. egyháztanács bemutatja a fekete-körösi ármentesitő társulattal kötött két kisajátitási szerződést, melyszerint a falu mentén védgát erősitésül padka épitésre a lelkész használata alatt álló belsőségből 58 □ öl terület és 11 drb szőllőtőke 28 frt 70 krért, a tanitói belsőségből pedig 58 □ öl terület és két gyümölcsfa sajátittatott ki 25 frt 20 krért.

Kéri az egyháztanács ezen szerződések jóváhagyását.

Mind a két szerződés jóváhagyatott oly hozzátétellel, hogy a mennyiben törzsvagyon eladásáról van szó, a szabályozó társulat által folyóvá teendő kisajátitási ár, mint elidegenithetetlen tőke-vagyon kezelendő az egyházi előljáróság által.

40. Olvastatott Nagy Sándor ágyai lelkésznek „a szintyei magyar iskoláról“ egyházmegyénk közgyűléséhez beadott jelentése. E jelentés elmondja, hogy — bár az iskola-épités 1200 forintra tett költségének tetemes részét, az e czélra befolyt 800 forintnyi segélyadomány födözi, — a szintyei 36 ev. ref. vallásu magyar családból nem kevesebb mint 15 családfő tagadta meg a reájok eső épitési költség fizetését. E fizetni vonakodók ellen, — miután lelkész, gondnok és presbyterek személyes közbenjárása is sikertelen maradt, — a folyó tartozások fizetésének kényszernyomása alatt, a lelkész végrehajtást kért, mely eljárásának megdöbbentő eredményeként, összesen 7 családfő — közöttük 3 feleségével együtt — jelent meg nála, azzal a kijelentéssel, hogy unitáriusok akarnak lenni.

Ugyanezen jelentés szerint, a szintyei iskola fentartására, a beállitandó tanitó fizetésének fedezésére, az egyháztagok, évi adó czimen mintegy 100 frtot adhatnak évenként, — előleges terv szerint a tanköteles gyermekek szülei tandijj czimen még 50 krt, $^1/_2$ véka buzát s $^1/_2$ véka aljgabonát fizetvén minden gyermek után; — ennélfogva a ref. segély-egylettől 100 frt, az országos közalapból ugyanenyi évi segélyre lenne szükség, „hogy a szintyei magyarok a magyar hazának megmentessenek.“ E segély mielőbbi megnyerését kérve jelenti továbbá, hogy a még ápril hó folyamában behajtandó épitési költséghátralék biztositja az iskolaépület teljes elkészülését s használhatóvá tételét. Megjegyzi végül, hogy a szintyeiek sem az anyaegyház, sem ennek lelkésze részére soha egy fillért sem fizettek, a lelkészi szolgálatokat ennek daczára a szokott rendes dijj — stóla — fizetésével élvezték; s többszöri felszólitása daczára is urvacsoravételre soha össze nem gyűltek, sőt a félóránylra eső Ágyára is alig ment el 2—3 egyháztag a főünnepek alkalmával a templomba.

A mily örömmel üdvözölte egyházmegyénk, 42—1887. számu végzésében a szintyei fiók-egyház szervezését, s abban egy magyar nyelvű iskola felállitására tett lépéseket, ép oly fájdalmasan érinti a jelentésben föltüntetett állapotot Szintyén, s megdöbbenve látja züllésnek indulni a még alig szervezkedett, s fejlődés reményével biztató fiók-egyházat. E szomoru jelenségekkel szemben, a midőn szükségesnek látja a helyi vizsgálat megejtését, megbizza

esperes urat, hogy az egyházlátogató küldöttség utján szerezzen tudomást a felől, valyon az egyházi törvény 5. §-sa, valamint az egyházi adózásról szóló 230—236. §§-sokban foglalt törvények alkalmaztattak-é az épitkező fiók-egyház elöljárói által, s ez uton is hasson oda, miszerint a szintyei fiók-egyház tagjai között ugy a törvény iránti tisztelet, mint az ev. ref. magyar egyházunk iránti hűség és áldozatkész buzgó szeretet helyreállittassék s megerősittessék.

Végre, hogy a szintyei fiókegyház javára jóltevő kezek által eddig hozott áldozat porba ne essék, s a szintyei iskola mielőbb megkezdhesse az idegen elemek közt áldásos működését, utasittatik nevezett fiókegyház elöljársága, hogy egyházmegyénk buzgó ajánlata által támogatandó segélykérvényét, a tanitói hivatal szervezhetése s fentarthatása czéljából, ugy a ref. segélyegylethez, mint az államsegélyt kiosztó bizottsághoz, valamint az országos közalap végrehajtó bizottságához, egyházmegyénk — illetve ennek elnöksége utján terjeszsze fel; ugyanekkor ez uton keresse meg Aradmegye törvényhatóságát is, hogy a mennyiben ez a magyarosodás ápolását s fentartását czélzó valamely alappal rendelkeznék, — ez alapból a szintyei magyar iskola segélyt nyerhessen.

41. A tenkei lelkész megerősittetni kéri a tenkei presbyterum és egyházközgyűlés azon határozatát, melyben egy harmadik iskola bérlete s annak tanitója fizetésének fedezésére az egyháztagokra évenként 300 forint adókivetés engedélyezése kérelmeztetik

A tenkei ev. ref. egyház presbyterium s egyházközgyűlés azon határozata, hogy egy harmadik iskolahelyiség bérlete s annak tanitója fizetésének fedezésére évenként az egyházi tagokra 300 forint pótadóként kivettessék — jóváhagyatik.

42. Ismertetett a sarkadi és s.-kereszturi egyházak között fölmerült vitás egyházi adóügy. E szerint a gróf Almásy birtokát képező s polgári tekintetben Sarkadhoz tartozó Nyék, Jenő és Herpa nevű pusztákon 6 egyháztag vonakodik egyházi adót fizetni a s.-kereszturi egyháznak, mert e czimen Sarkadon lettek megadóztatva.

A sarkadkereszturi egyház elöljárói, hivatkozva arra, hogy ama puszták a névtár és anyakönyv bizonysága szerint, egyházilag számos évek óta. S.-Kereszturhoz tartoznak, s a nélkül is anyagilag gyönge egyházuk jövőjét féltve, végre e hozzájok közelebb is eső s a lelkész-tanitói szolgálatokat S.-Kerszturon élvezni szokott ama pusztabeli ev. ref. lakosoknak, egyházilag S.-Kereszturhoz tartozását hangoztatván: kivánják, hogy eddig háboritatlanul s régóta élvezett joguk, a sarkadi egyház által ne csorbittassék meg, és hivatkozva az egyházi törvények 12-dik és 17-dik §§-saira, kérik idevonotkozólag egyházmegyénk bölcs intézkedését.

Másfelől a sarkadi egyház elöljárósága jelenti, hogy két Nyék, két Jenő és több Herpa nevü puszták közül, a gróf Almásy birtokát képezők, polgárilag Sarkadhoz tartoznak, igy az ezeken különben is csak ideiglenesen tartózkodó, de állandóan Sarkadon lakó s fentemlitett 6 egyháztagot, az egyházi törvények 15-dik §-a alapján, joggal adóztatta meg; mely jelentése kapcsában a 6 egyháztagnak sarkadi vóltát — 1887-ről — igazoló községi bizonyitványt is terjeszt be.

Egyházmegyénk nem vonja kétségbe a sarkadi egyháznak ama jogát, hogy az egyházi törvények 15-dik §-sa értelmében megfelelő egyházi adóval róhassa meg a Sarkadon lakó s ottani birtokuk után állami vagy községi adót fizető egyháztagokat; de másfelől a sarkadkereszturi egyháznak — az egyházi törvények 12-dik §-sa által biztositott s a 17. §. alapján szerzett vagy szerzendő jogát sem kivánja csorbitani s tekintettel arra, hogy a hitbizományt képező — gr. Almásy birtokában levő : Nyék, Jenő és Herpa nevü puszták ev. ref. vallásu lakosai, a hozzájok közelebb eső s.-kereszturi ev. ref. anyaegyház szolgálatára vannak már helyzetöknél fogva utalva : — nem bocsátkozván ezuttal annak vitatásába, hogy e kérdés megoldásánál az egyházi törvények 12-dik vagy 15-dik §-sa alkalmazandó-é — végzésileg kimondja, hogy jövőre, emlitett pusztákon lakó egyháztagok, személyük és keresetük után s sarkadkereszturi egyház által adóztathatók meg.

43. Elnöklő esperes időszerünek látja figyelembe hozni, hogy a fiók- és leányegyházakban is csak az anyaegyházakban fizettetni szokott rendes palást-dijj — stola — kivánható, a lelkészi szolgálatokat igénybe vevő egyháztagoktól, — az egyházi törvény életbeléptetése óta

Egyházmegyei közgyűlésünk magáévá teszi elnöklő esperesének kijelentését, s azt alkalmazkodás végett ezuton végzésileg köztudomásra juttatja.

44. Olvastatott a sarkadkereszturi ev. ref. egyház elöljáróság kérvénye, melyben uj iskolaépület emelése czéljából az egyház hiveire 540 forint adó kivetését engedélyezni kérik.

Minthogy e közoktatási czélra szükségelt 540 forintnak az egyház tagjaira leendő kivetését ugy a presbyterium, mint az egyház közgyűlés a becsatolt okmányok szerint helybenhagyta, az jóváhagyatik; utasittatik azonban az egyházi elöljáróság, hogy az épületre vonatkozó terv és költségvetést az espereshez felülvizsgálhatás végett terjeszszék be.

45. Olvastatott a gyantai ev. ref. egyháztagok képviseletében s megbizásából Szondy György lelkész és Boros L. Mihály gondnok kérvénye, melyben a gyantai egyházban buza és tengeri terményfizetésre fennálló öt

osztály helyett 12 osztály felállitását s ekként az egyházi tehernek méltányosabb megosztását kérelmezik; csatolják az ezen uj fizetési módozatot helybenhagyó egyház presbyteri, s egyházközgyűlési jóváhagyó határozatokat s az uj fizetési táblázatot az ott meghatározott adó-kulcscsal.

Tekintve, hogy a felállitani szándékolt uj fizetési módozat által az egyházhivek között a viselendő teher az igazság s méltányosságnak leginkább megfelelőleg lesz megosztva, másrészt az uj fizetési módozat szerint is az egyház hivatalnokai fizetése teljesen fedezve s biztositva van; ezen uj fizetési módozatot ugy a presbyterium, mint az egyházközgyűlés elfogadta, az jóváhagyatik s ezen adókulcs kötelező erejüvé tétetik.

46. Olvastatott a kötegyáni egyház képviseletében lelkész és gondnok által beadott kérvény, melyszerint nevezett egyház egy harmadik tanitói lakásul a kötegyáni 153. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt 331 hrzi. számu, 153 népsorszámu beltelkes házat 1010 forintért megvette, ennek egy részét 133 □ öl területtel 210 forintért eladta; a 800 forint vételár lefizethetése, százalék átiratási költségek fedezésére — minthogy az e czélra gyüjtött 600 forint tőkepénze egyeseknél van elhelyezve — 850 forintot két évi törlesztésre a papigyám-intézettől fel akarnak venni; kérik a vétel, eladás és kölcsön felvételéhez az egyházmegye jóváhagyását, csatolják az egyházelőljáróság s egyházközgyűlés jóváhagyó határozatait, ugy a vétel s eladásra szolgáló eredeti szerződéseket.

A kötegyáni 153. számu telekjegyzőkönyvben foglalt 331. helyrajzi számu beltelkes háznak az egyház által 1010 forintért történt megvétele, ugyszintén az ezen ingatlanságból 133 □ ölnek 210 forintért történt eladásához az egyházmegye hozzájárul s azt végső megerősités végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni határozza.

Ezekből kifolyólag 850 forint kölcsönnek két évi törlesztésre a papigyám-intézettől leendő felvételéhez az egyházmegye szintén hozzájárul.

A kötegyáni egyház előljáróságát azonban utasitja, hogy a vételár kifizetésével egyideüleg a megvett ingatlanságnak az egyház nevére leendő telekkönyvveztetését eszközölje.

47. Olvastatott a kötegyáni egyház kérvénye, melyszerint templomukat ujjáalakitani akarják, e czélból Veress Károly épitészszel 4800 forintért szerződésre is léptek, csatolják a terv- és költségvetést, az ezekre vonatkozó szakértői véleményt s a kötött eredeti szerződést.

Tekintve, hogy a szakértői vélemény szerint a szándékolt épitésre vonatkozó terv- és költségvetés az egyházra nézve előnyös s a czélnak teljesen megfelelő, az egyházmegye a terv- és költségvetést ugy a vállalkozóval kötött szerződést maga részéről is jóváhagyta.

48. Olvastatott a komádii egyház nevében lelkész s gondnok által beadott kérvény, melyszerint nevezett egyház templom s torony javitás, papilak épités, adósságai tisztázására 15,500 forint pótadónak öt éven keresztül az egyháztagokra leendő kivethetését engedélyezni kérik. Csatolják az erre vonatkozó egyházelőljárósági s egyházközgyűlési jóváhagyó határozatokat. Bemutatják a templom s torony kijavitására vonatkozó terv- és költségvetést. Kérik mindezekre nézve az egyházmegye jóváhagyását.

A 15,500 forint pótadónak az egyház által megállapitott kivetési kulcs alapján az egyháztagokra 5 évi időtartamra leendő kivetését s annak a kérvényben megnevezett czélokra leendő felhasználását az egyházmegye megengedi.

A bemutatott terv- és költség-előirányzatra nézve azonban — minthogy az egyházmegyei szakértő véleménye szerint a terv közül az I. számu elfogadott terv helyett határozottan a II-ik számu jobb és czélszerübb; a költség előirányzatnál pedig bádogos munkánál helytelen tér négyzetszámitás folytán 500 forint többlet számittatik fel — utasittatik az egyházelőljáróság, hogy a terv- és költségvetést, ugy az egyházmegyei szakértő véleményt még egy mérnök-épitész szakértővel vizsgáltassa felül s a nyerendő szakértői véleményt az összes idevonatkozó terv- és költségvetéssel együtt az espereshez felülvizsgálat s jóváhagyás végett terjeszsze be.

49. Olvastatott az 1887. évi gondnoki számadásokról beadott számvevőszéki jelentés.

A számvevőszéki vizsgálat eredményéből örömmel győződött meg a közgyűlés arról, hogy egyházgondnokainak számadása, kevés kivétellel, nagyobbára megfelel a szabályrendelet kivánalmainak.

Elfogadja a számvevőszék javaslatát s ehez képest: a geszti, b.-böszörményi, n.-harsányi, n.-zerindi, ugrai, tenkei, tárkányi, erdő-gyaraki, nyégerfalvai, cserméi, széplaki, kis-házai, szakáli, belényesi, aradi, k.-apátii, fekete-tóthi, sarkad-kereszturi, borossebesi, mező-sasi, n.-szalontai, köte-gyáni, komádii, árpádi, mező-gyáni, ménes-gyoroki, sonkolyosi, jánosfalvai, okányi, sarkadi, anti, f.-gyarmati, vadászi, szemlaki, ágyai, szintyei, m.-homorogi, bél-zerindi, pankotai, tamásdai, erdőhegyi, fenesi, belényes-ujlaki és kis-peregi egyházgondnokok részére a számadás terhe alóli felmentést megadta.

Egyszersmind a jelentésben foglalt javaslatokat határozat erejére emelve, utasitja:

A zsadányi egyházgondnokot, hogy mult évi számadását legkésőbb junius hó végéig vizsgálat alá terjeszsze be.

Az anti egyházgondnokot, hogy a számadásban felmerült egy frt elszámolási különbözetet helyesbitse.

A sarkadi egyházgondnokot, hogy számadásához a pénztári naplót, — kézinapló, — vagy annak másolatát jövendőre hozzácsatolja.

A fekete-gyarmati egyházközség elöljáróságát, hogy miután egy 255 frtos alapitvány tőkét az egyház folyó szükségleteire felhasználtak a nélkül, hogy ezen összeget a 102—1885. számu közgyűlési határozat daczára helyreállitották volna; miután másrészről ezen összeg az egyháznak el nem idegenithető törzsvagyonát képezi: tekintse felelőséggel járó kötelességének, hogy ezen alapitvány, mint ilyen 1888. folyamán visszatétessék, önként értetvén, hogy jövendőre csakis a kamatokat fordithatja rendeltetése czéljára.

A szentleányfalvai gondnok számadásához csatolt 1887. évi költségelőirányzat 13 frt 55 kr. maradványt mutat az előző évről; de annak semmi nyoma nincs, hogy ezen összeg az 1887. évi számadásba felvétetett volna.

A számadás gondnoknak visszaadatik azzal, hogy számvevőszéki vizsgálat alá — junius végéig — ujból terjeszsze elő.

A remetei egyházgondnok számadása azért, mert okmányokkal kellően felszerelve nincs, jelen alakjában megvizsgálhatatlannak találtatván, a közgyűlés kötelességévé teszi, hogy azt ugy a bevételeknél mint kiadásoknál szabályszerü okmányokkal pótolja ki s junius végéig a számvevőszékhez küldje be.

A gyantai számadás hasonlóképen ujabb átdolgozást kiván, mennyiben 344 frt 43 krral több kiadást mutat mint a mennyi mult évről a tényleges bevétel volt; de az adatokból nem tünik ki, hogy a többlet kiadás miből lett tulajdonképen fedezve; utasittatik a gondnok, hogy számadását a kivánt adatokkal egészitse ki s ujabb átvizsgálás alá junius végéig küldje be.

A bajji egyházgondnok számadásánál helytelenül vannak a nyugták összegei a kézinaplóba bevezetve: sőt maga a kézi napló lap — és zárösszeadása is hibás adatokat foglal magában; kiigazitás és ujabb átdolgozás végett — junius végéig leendő beterjesztés kötelezettsége mellett — visszaadatik.

A közgyűlés ezuttal is különösen figyelmébe ajánlja az egyházgondnokoknak, hogy az évi költségelőirányzatot esperesi jóváhagyással ellátva rendszerint mellékeljék.

Gondoskodjanak, hogy a számadást, mielőtt vizsgálat alá beküldenék, a presbyterium átvizsgálja s hogy az a felmentő, vagy észrevételező záradékkal felszereltessék.

Igyekezzenek a kiadások bélyegköteles okmányait a II. fokozat szerinti bélyeggel ellátni.

A kiadásoknak a lelkész és egy presbyter általi igazolása szabályszerint csak kivételes esetben foghatván helyet, szorosan alkalmazkodjanak a szabályrendelethez, hogy a számadást rendszeres nyugtával és ellennyugtával kell felszerelni.

50. A szent-leányfalvai egyház tanitói dijlevelének módositása, illetőleg a viszonyoknak megfelelőleg ujabb dijlevéllel kicserélése tárgyában, kérvényt nyujt be egyházmegyénk közgyűléséhez, kérvénye kapcsában beterjesztvén ugy a régi mint az uj dijlevelet, — utóbbit egy bélyegtelen példányban, — valamint azon hatósági bizonyitványokat, melyek egyfelől az egyháztagok számának felére apadásáról, s a sulyos adósságokba jutott egyház szegénységéről s eddigi kiadásait fedezni képtelen nyommasztó helyzetéről tanuskodnak, másfelől pedig az emlitett dijlevél módositást teszik szükségessé.

A helyzet megvilágositására csatolva lett az e tárgyban a helyszinén tartott törvényszerü vizsgálat jegyzőkönyve s annak okmányai.

Egyházmegyei közgyűlésünk, tekintettel arra, hogy Szentleányfalva, mint telepes község, földjének megváltása folyamában van, s az innen reá háramló, alig elviselhető terhek között, birtok aránylag kivetett jelentékeny egyházi adójából, egyházi hivatalnokait fizetni nem képes, tekintettel továbbá arra, hogy a szentleányfalvai ref. tanitó, a m. kir. kincstártól, mint földes uraságtól, 10 kat. hold földet nyert: a beterjesztett 475 frtra értékelt tanitói dijlevelet, hivatkozással a közokt. szervezet 54. §-ára, jóváhagyja s egyszersmind utasitja a szent-leányfalvai presbyteriumot, hogy a 303—1881. sz. egyházkerületi végzés értelmében, e dijlevelet 3 példányban kiállitva, az esperesi hivatalhoz a ft. egyházkerületi gyűlés elé leendő fölterjesztés czéljából, mielőbb küldje be.

51. Tárgyaltatott Osváth Imre sarkadi ev. ref. lelkész és nyugalomba lépett esperes azon kérvénye; melyben folyamodik, hogy unokáját Bor Istvánt, — kinek elmebetegsége, saját fentartásáról való gondoskodásra képtelensége orvosi bizonyitvánnyal igazoltatik — tekintettel arra, hogy folyamodó a lelkész-gyámintézeti tagsági dijat 50 év óta folytonosan fizeti, pedig gyermekei között egy sincs, a ki a gyámintézeti segélyezést illetékesen igénybe vehetné; tekintettel arra, hogy nevezett Bor István néhai Bor Áron köte-gyáni volt lelkész örökre kiskoru fia . . . egyházmegyei közgyűlésünk a lelkész-gyámintézeti alapszabályok 16. §-a értelmében, életfogytiglan terjedő gyámintézeti segélyben részesiteni kegyeskednék.

Egyházmegyei közgyűlésünk Bor István elmebeteg papfiu és unoka részere, a folyamodó érdemekben megőszült nagyapának általa elősorolt, s teljesen jogos indokaira való tekintetből a segélyt megszavazza; s a beterjesztett kérvényt mellékleteivel együtt intézkedés végett a lelkész-gyámintézeti választmány elnökségéhez átküldeni rendeli.

52. A szent-leányfalvai egyház 810 forintra számitott, s rendes évi jövedelméből nem fedezhető adósságának öt év alatt tervezett törlesztésére, 1000 forintig terjedhető kölcsön felvételének engedélyezését kérelmezi,

kérvénye kapcsában beterjesztvén az idevonatkozó 9. és 11. számu presbyteri, s 17. számu egyházközségi végzéseket.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a szent-leányfalvai egyház 1000 forintnyi kölcsöne tárgyában hozott 9. és 11. számu presbyteri s 17. számu egyházközségi végzéseket feloldja; azonban nevezett egyház 810 forintnyi adósságának törlesztését szükségesnek itélvén, utasitja folyamodó egyházat egyfelől annak kimutatására, hogy honnan, mily forásból s mily kamatlábra szándékozik kölcsönt venni föl, továbbá hogy önerejéből mily mértékben járulhat annak törlesztéséhez, másfelől arra, hogy miután anyagi terhe könnyebbedésével s a tanitói földek egy részének visszamaradása folytán, ujabb jövedelmi forrásra teszen szert, a fölveendő s szigoru takarékossággal meghatározandó kölcsön törlesztésébe, adósságának megfelelő mérvben folyjon be; fenhagyatván számára az ut arra is, hogy szükséglete szerint évi segélyt is kérhessen az egyházi közalapból.

53. Kis István k.-gyáni leánytanitó állásában végleges megerősitését kéri.

A bemutatott képesitési okmánya alapján hivatalában véglegesen megerősittetik.

54. Bus István tamásdai tanitó állásában megerősitését kéri.

Bemutatott képesitési okmánya alapján hivatalában megerősittetik.

55. Lehoczki József n.-zerindi leánytanitó állásában megerősitését kéri.

A bemutatott választási jegyzőkönyv, — s képesitési oklevele alapján állásában megerősittetik.

56. Kovács Endre f.-gyarmati leánytanitó állásában megerősitését kéri.

Bemutatott képesitési oklev. alapjan állásában megrősittetik.

57. Vadas Gyula . cserműi ev. ref. segéd-lelkész-tanitó a nagyszalontai egyházmegyébe bekebeleztetését kéri.

A bemutatott esperesi felhatalmazás, s becsatolt okmányai alapján folyamodó az egyházmegyébe bekebeleztetik és állásán megerősittetik.

58. Sütő Antal nagyszalontai leánytanitó állásában végleges megerősitését kéri.

A bemutatott választási jegyzőkönyv, s képesitési oklevele alapján állásában megerősittetik.

59. Püspöki leiratok :

levéltárba tétetni rendeltetnek.

60. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesitésére :
Szél Kálmán esperes elnöklete alatt, Ercsei Sándor és Sántha István tanácsbirák felkéretnek.

Mindezen számokat hitelesitették Nagy-Szalontán 1888. évi április hó 14. és 15. napjain : Szél Kálmán esperes, Ercsei Sándor és Sántha István tanácsbirák.

A 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 27, 40, 42, 43, 50, 52 számokat jegyzette : Nagy Imre egyházmegyei lelkészi aljegyző.

A 13, 38, 39, 49. számokat jegyzette : Sántha István egyházmegyei világi főjegyző.

Az 5, 8, 31—35, 37, 41, 44—48, 53—58. számokat jegyzette : Borbély László egyházmegyei világi aljegyző.

A többi számokat jegyzette : Balog Ambrus egyházmegyei lelkészi főjegyző.

Tárgymutató.

1. Az egyházak és tanitótestület képviselői igazoltatnak.
2. A gyűlésen megnem jelenők jelentése tudomásul vétetik. Világi elnök helyettesittetik.
3. Fábián László a tanácsbirói esküt leteszi s székét elfoglalja.
4. A tanácskozási sorrend megállapittatik.
5. Esperesi jelentés a skontro ügyekről.
6. „ „ az elnökileg elintézett ügyekről.
7. „ „ az egyházmegye szellemi és anyagi állapotáról
8. Esperesi számadás megvizsgáltatik, s a felmentvény megadatik.
9. Esperesi jelentés a törvényszerű egyházlátogatásról.
10. Átirat a világi hatóságokhoz a nazarenizmus és baptizmus ügyében.
11. Lelkészi tanácsbiróságra és lelkészi gyámintézeti választmányi tagságra a szavazás elrendeltetik.
12. Esperesi jelentés az 1887. évi közalapi számadás megvizsgálásáról és az 1888. évi k. a. járulékok helybenhagyásáról.
13. 1886 és 1887. évi lelkész gyámintézeti számadásról jelentés. Hátralékosok kimutatása.
14. Jelentés az e. m. házi-pénztárról.
15. Közigazgatási költségekkel tartozó egyházak hátralékaikat f. évi okt. 1-ig törleszszék.
16. Székely Sándor tanitó bekebelezési illetéke töröltetik.
17. Egyházmegyei költség előirányzat 1888. évre helybenhagyatik. 10. évi kivetési tervezet közöltetik. Hátralékosok kimutatása.
18. Missiói jelentés.
19. Szalontai lelkész Böszörményi Lajos megerősittetik.
20. K.-gyáni lelkész Kolumbán Áron megerősittetik
21. M.-gyoroki lelkész Csák József megerősittetik.
22. Szakáli lelkész Kis György megerősittetik.
23. Lelkészjelölő bizottság megválasztatik.
24. Egyházmegyénk a prot. irodalmi társulatnak alapitó tagja lesz.
25. Fekete Imre papi oklevele érvénytelennek nyilvánittatik.
26. Egyházkerületi képviselők megválasztatnak.
27. Tanügyi bizottság jelentése.
28. Egyházmegyénk véleményét nyilvánitja a dekanatus és közigazgatási bíróság ügyében.

29. A házassági válóperekben az egyházi biráskodás behozatala pártoltatik.
30. Tenkén káplántanitóság szerveztetett.
31. Jelentés a Nadányi Gyula alapról.
32. „ a szetleányfalvai alapokról.
33. „ a kisperegi „
34. „ a tamásdai takarékmagtárról.
35. Okányi takarékmagtár alapszabálya megerősittetik.
36. Remetei iskolaépület bérbeadása állami iskola czéljára jóváhagyatik.
37. Egyházmegyei alapitványra Pótor Sándor és Hajdu Ferencz felvétetnek.
38. Jelentés a szakáli templom és iskola-alapról.
39. Tamásdai kisajátitás engedélyeztetik.
40. Jelentés a szintyei iskoláról.
41. Tenkén a pótadó kivetése engedélyeztetik.
42. Sarkad és kereszturi vitás egyh. adó ügy.
43. Leány- és fiók-egyház tagjaitól is rendes stóla vétessék.
44. Sarkad-Kereszturon 540 frt épitési adó kivetése engedélyeztetik.
45. Gyantai uj adó-kulcs helybenhagyatik.
46. K.-gyáni egyházközségnek ingatlan vétele és eladása jóváhagyatik. Kölcsönfelvétel engedélyeztetik.
47. K.-gyáni templomterv és költségvetés jóváhagyatik.
48. Komádii pótadó kivetése helybenhagyatik. Templomterv és költségvetés felülbirálandó.
49. Számvevőszék jelentése az 1887. évi gondnoki számadásokról.
50. Szentleányfalva tanitói dijlevél módositása jóváhagyatik.
51. Bor István részére a lelk. gy. i. segély megszavaztatik.
52. Szentleányfalvai 1000 frtos kölcsön tárgyában hozott egyh. tanácsi és egyh. községi közgyűlési végzések feloldatnak.
53. Kis István k.-gyáni tanitó megerősittetik.
54. Bus István tamásdai „ „
55. Léhóczky József n.-zerindi tanitó megerősittetik.
56. Kovács Endre f.-gyarmati „ „
57. Vadas Gyula cserm ői „ „
58. Sütő Antal nagyszalontai „ „
59. Püspöki leiratok levéltárba tétetni rendeltetnek.
60. Hitelesitő bizottság kineveztetik.